

JAKIN

WILLIAM DOUGLASS
EUSKAL-AMERIKAR NORTASUNA

XABIER MENDIGUREN ELIZEGI
LONTXO OIHARTZABAL
KIKE AMONARRIZ
EGUNEN GURPILEAN

MARI JOSE OLAZIREGI
"HAMAIKA PAUSO": IRAKURKETARAKO GONBITEA

JOAN MARI TORREALDAI
EUSKAL LIBURU GINTZA 1994

90

IRAILA-URRIA 1995

JAKIN

90

IRAILA-URRIA 1995

Aldizkari hau ARCEko kidea da
(ARCE: Asociación de Revistas Culturales de España)

Gipuzkoako Foru Aldundia
Kultura eta Turismo Departamendua

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak diruz lagundutako aldizkaria

AURKIBIDEA

Z	ENBAKI HONETAN	7
G	AIAK	11
	WILLIAM DOUGLASS EUSKAL-AMERIKAR NORTASUNA	
E	GUNEN GURPILEAN	33
	XABIER MENDIGUREN ELIZEGI LONTXO OIHARTZABAL KIKE AMONARRIZ	
I	IBURUAK	49
	MARI JOSE OLAZIREGI "HAMAICA PAUSO": IRAKURKETARAKO GONBITEA	
	JOAN MARI TORREALDAI EUSKAL LIBURUGINTZA 1994	69

© JAKIN

JAKINEKO IDAZLANEZ INON
BALIATZERAKOAN AIPA BEDI,
MESEDEZ, ITURRIA

JAKIN

ALDIZKARI IREKIA DA ETA EZ
DATOR NAHITAEZ IDAZLEEN
IRITZIEKIN BAT

ZUZENDARIA

JOAN MARI TORREALDAI

ERREDAKZIO-BATZORDEA

PAULO AGIRREBALTZATEGI - JOXE AZURMENDI - JOSEBA INTXAUSTI

IDAZKARITZA ETA ADMINISTRAZIOA

Tolosa Hiribidea, 103-1.C - 20009 Donostia - Tel. (943) 21 80 92 - Fax 21 82 07

1995eko PREZIOAK

BARRUAN	HARPIDEDUNA	EZ HARPIDEDUNA
Harpidetza	5.000 pta.	—
Ale arrunta	850 pta.	1.225 pta.
KANPOAN		
Harpidetza	5.500 pta. (235 FF)	—
Ale arrunta	925 pta. (40 FF)	1.400 pta. (60 FF)

SUMMARY

BASQUE-AMERICAN IDENTITY

WILLIAM DOUGLASS

The Director of the Basque Studies Program of the University of Nevada, Professor William Douglas, argues in his work that Basque-American identity did not begin to be established until the 1940s and that today the Basque-American collective, following four decades

of work, finds itself at a critical crossroads: the non-renewal of the Basque-American population, the loss of the practical functions of the Basque language and the commercialization of Basque culture have produced an ethnic Basque-American identity crisis.

NEWS TODAY

VARIOUS AUTHORS

This section gathers together cultural information focusing on the present from various areas and perspectives. This year we are closely following university, sociolinguistic and literary-related matters. This section draws on

various specialists: Xabier Mendiguren Elizegi, philologist and literary director, Lontxo Oihartzabal, psychologist and university professor, and Kike Amonariz, sociolinguist.

«HAMAIKA PAUSO»: AN INVITATION TO READ

MARI JOSE OLAZIREGI

Mari Jose Olaziregi, in her invitation to read the new and eagerly-awaited novel by Ramón Saizarbitoria, undertakes an analysis of the innovative narrative style which, in the opinion of the analyst, the author has developed with

great skill. According to Olaziregi, *Hamaika Pauso* possesses one of those essential qualities of great literary works: it provides the source of inexhaustible readings due to its depth and richness.

LITERARY PRODUCTION IN THE BASQUE LANGUAGE IN 1994

JOAN MARI TORREALDAI

Since 1977, the start of the second phase of the magazine, *Jakin* has every year published a study of bibliographical production, the work of Joan Mari Torreal dai. This year, the work includes some new features in the study of

the production, in subject cataloguing, according to the CDU criteria now, etc. It continues the complete bibliographical cataloguing of the 1,109 titles published in 1994 in order of title.

ZENBAKI HONETAN

Eskuetan duzun hau bigarren aldiko 90. zenbakia da eta 1995eko bosgarrena.

William Douglass ikertzaileak euskal-amerikarren nortasunari buruz Kaliforniako Santa Barbaran joan den apirilaren 7an emandako hitzaldia jaso dugu *Gaiak* sailean. 1940eko hamarkada arte etnia-nortasunik izan ez zuen kolektiboa, lau hamarkadatan euskal-amerikar nortasuna eraiki ondoren, gaur egun bigurutzeko kritikoan dagoela argudiatzen du Douglasssek. Inmigrazioa etenda komunitatea ez berritzea, euskarak funtzio soziala galtzea eta euskal kulturaren komertzializazioa aipatzen ditu krisi honen arrazoi nagusitzat Nevadako Unibertsitateko *Basque Studies Program*-eko zuzendariak.

Egunen Gurpilean sailean, ohi bezala, Xabier Mendiguren Elizegi, Lontxo Oihartzabal eta Kike Amonarriz artikulugileek literatura, unibertsitatea eta soziolinguistika alorretan gertatutako gora-beherak jaso dituzte

Ramon Saizarbitoriak aspaldian iragarria zuen nobela bukatu berriari buruz Mari Jose Olaziregik egin duen azterketa da *Liburuak* saileko lehenengo lana. Olaziregiren ustez, *Hamaika Pauso*-k literatur lan handien tasun garrantzitsuenetako bat du: irakurketa agortezinen sortzaile bilaka daiteke. Azterketa honen bidez, izenburuan bertan adierazten duenez, irakurketarako gonbidea egin digu kritikariak.

Joan Mari Torrealdaik 1994. urteko euskal liburugintzari buruz egindako azterketa eta fitxa bibliografikoa dator ondoren. *Jakin*-ek urtero eskaini ohi duen lanak berrikuntza ugari dakar; horien artean aipagarriena liburuak sailkatzeko era aldatu izana da: CDUren arabera klasifikatuta datoz orain liburuak, eta ez UNESCOren irizpideen arabera, hura baita gaur egun gomendatzen den sailkapen-modua. Joan den urtean 1.109 liburu argitaratu ziren: aurreko urtean baino gutxixeago da, baina aldaketa txikiegia da aintzat hartzeko. Azken 5 urteotako produkzioari begiratuz gero, badirudi 1.100 inguru horretan planto egin duela euskal liburuaren ekoizpenak.

G AIAK

WILLIAM DOUGLASS
EUSKAL-AMERIKAR NORTASUNA

EUSKAL-AMERIKAR NORTASUNA

Iraganeko perspektibak eta
etorkizunerako ikuspegiak

WILLIAM DOUGLASS

Ez daukat EEBBetako euskaldunen historia dena adierazteko behar beste tarterik baina, hala ere, nahitaezko zait iraganeko zein orainaldiko zenbait alderdi azpimarratzea etorkizunerako ikuspegiak barrundatu nahi izatekotan¹.

Hasi orduko, kontuan hartu behar dugu EEBBetako euskal komunitateak demografia-historia berezia duela, estatubatuar gizartean talde berezi moduan irautearen kontra borrokatu baitziren euskaldunak. Horixe da, hain zuzen, gogoan hartu beharreko puntuetan lehenena. Euskal inmigranterik gehienak nekazari-girokatera ziren Europan. Gizonezko ezkongabeak zirela egin zuten sarrera EEBBetara. Gehienak, urte gutxi batzuk igarotzeko asmotan etorri ziren; dirua aurreztu eta Eus-

kal Herrira itzultzea zuten gogoan. Inplikazio jakina zuen horrek, bistan denez: euskal-amerikar komunitateak emakumezkoa falta zuen familia-bizitza eraikitzeke. Urteak joan arau gainditu zen eragozpen hori, ordea, euskaldun emakumezkoa ere iritsi baitzen EEBBetara; ugaltzen ari ziren euskal jatetxe eta ostatuetan neska zein garbitasun lanak burutzerat etorri ziren emakumezkoak. Berorietan ezagutu zuten elkar eta ezkondu ziren euskaldunak. Zenbait inmigrantek etorkizuna moldatu ere zuen EEBBetan eta atzera Herri Zaharrera² itzuli zen, edo nor edo nor bidali izan zuen hara emaztegai bila. Zernahi modutara, eta emeki-emeki, euskal-amerikar familia haazi zen. Haatik, komunitate txiki izaten irauten zuen eta azalean besterik ez zen errotu estatubatuar gizartean.

Beste inplikazio bat da —ezkutuago baina ez irrealago—, euskal-amerikar komunitateak ez zuela buruzagitarik izan; beste zenbait inmigrante taldetan, aldiz, arin azaldu zen hori. Euskaldun gehienek nekazari-jatorria zuten Herri Zaharrean eta ikasi ere, aldi laburrez besterik ez zuten ikasi herri-eskolan. Hortaz, ohiko euskal inmigranteari ez zebilkion buruan inmigraziokideetan iritzi bateratua eratzea edo taldearen batasuna eraikitzea. Hogei urte inguruko gazteak izanik gehienak, inmigrante gutxik ukatu ahal zuen ezkontzak nahiz adinak eman ohi duen bizitza-eskarmentua zein autoritate morala. Lehenengo euskal-amerikarrek, bestalde, luzaro etsi zuten beren artean profesionalik eduki gabe: kazetariak, apaizak, irakasleak, sendagileak, abokatuak, politikariak... alegia, iritzi-sortzaileak. Horiekin, ekimena eta etokizunerako ikuspegia bageanatu zuten euskal-amerikarrek —beharbada—, eta agitalpenak, borondate oneko elkarteak, erlijio-taldeak, finantza-erakundeak eta abar kudeatuko zituzketen; alegia, EEBBetan diren inmigrante-taldeen bizimodu etnikoa definitu zuten ezaugarri berak izango zituzketen.

Jatorri berekoei dagokienez, osterat, euskaldunen diasporak ez zuen etsi ezaugarri horiek gabe; alegia, izan zituen bere baitan era horretako familia eta profesionalak. Are, XIX. mendean bertan, maila oneko familiek zein profesional zailduiek Euskal Herritik aldegitia erabaki zutenean, Latinamerika aukeratu

zuten, non bertakotzea samur izan zen, gaztelaniaz baitzekiten eta kultura ere ezagutzen zuten. Buenos Airesa jo ohi zuen familiak trantsizio erraza espero zuen, eskolaratzeari denaz bezainbatean, bederen; Habanara helduz gero ere, abokatu zein mediku euskaldunak lanbide berean jardun ezinik ez zuen. Kontrara, EEBB lurralde arrotza zen eta ingelesa, hizkuntza estrainio. Aukerako parajea zuen, hortaz, beste loturarik ez zeukanak; edo besterik egiteko prestakuntzarik ez zuenak. Aukerako parajea, beraz —amerikar gizarteko baztertuen pare—, artzain-bizimodu bakartia beste ezer ez zuenarentzat.

ARTZANTZAK MUGATUTA

Ondorioz, Ameriketara ziren inmigrante-talde gehienek bezala —eta areago ere bai—, halako eginkizun bati loturik identifikatu ziren euskaldunak; hau da, artzantzari. Alferrik izan zen euskaldunak meategietan, behizaintzan, eraikuntzan edo zernahi dendatan ere ari izatea EEBBetako Mendebaldeko artzantza barrutietan. Hori egia izanik ere, egia ere da mende honen hasiera aldera *artzain* esateak *euskaldun* adierazi nahi zuela.

Artzantzan erabat murgiltzeak berak hiru erataria galerazi zuen euskal-amerikarrek talde etnikoa osatzea. Lehenik, lantegiaren berezko ezaugarriak zirelako medio, euskal-amerikarrek ez zuten izan inon kontzentratzerik. Are, ehundaka eskas batzuk izan arren, Mendebaldeko hamahiru estatuetako lur-eremu zabaletan barreiatu ziren, esan nahi baita, ehunda milaka milia karratu. Bestalde, ez dugu nekazari-komunitate trinkorik edo arrantxo-barruti euskaldunik, non euskaldunak nagusi izan zitezkeen; ez, behinik behin, Minnesotako eskandinaboen asentamenduaren edo Texasko kolonia alemanen parekorik. Hirietan ere ez dugu «euskal herri» adibiderik —ez Boise-n, ez Renon, ez San Frantziskon—, edo ez, behintzat, Chicago batean poloniarrek zein New Yorken italianoek edo Bostonen irlandarrek osatu zituzten ghetto urbanoen mailakorik.

Bigarrenik, luze-zabalera sakabanaturiko populazio euskal-amerikarraren artean, barne-bereizketa zegoen eta, gero a-

go, nortasun kolektiboa sortzea galerazi zuen bereizketa horrek ere. Horri dagokionez, «euskalduna» eta «euskal-amerikarra», are dira izen generiko, kategoria espezifiko baino. Azpinortasun-hierarkia gordetzen dute izen horiek beren baitan. «*French Basque*» versus «*Spanish Basque*» bereizketa dugu, esanahi handiagokoa —identitate ezaugarri izateari dagokionean—, hasierako belaunaldietan, berandukoetan baino. Gainera, Espainiako euskaldunek nafar, arabar, gipuzkoar nahiz bizkaitar-tzat zeukaten beren burua.

Euskal eskualde horiek guztietako emigrazioa ez zen modu beran zabaldu EEBBetako Mendebaldean zehar. Horrela, frantses-euskaldunak eta nafarrak hegoaldeko saila izendatuko genukeena egituratu zuten, Kaliforniatik Nevada erdira eta Arizona, Utah, Kolorado, Wyoming eta Montanaraino. Bizkaitarrek, aldiz, iparraldeko saila gorpuztu zuten, hau da, Nevadako iparraldeko lurralde batzuk, Oregongo ekialdea eta Idaho hegoa. Bi komunitate horiek ez ziren garai berean ere garatu. Bata —frantses-euskalduna, alegia—, XIX. mendearen erdialdeko urrearen sukarraren gerizan hazi zen eta bestea —bizkaitarra—, XIX. mende-hondarreko zein XX. mende-hasierako mugimenduari zor zaio. Llabur adieraztera, inmigrazio-historiaren zorteak hala nahita, EEBBetako Mendebaldera Euskal Herri-tik etorri ehundaka gutxi lagunak elkarrengandik zeharo urrun lekutu ziren, hala espazioan nola denboran, eta «euskaldunen» zein «euskal-amerikarren» berezko moduan, elkarturik jokatzeko gaitasuna eragotzi zien. Hortaz, duela berrogei urte arte Boiseko euskaldunak eta Bakersfield-ekoak banatuta zeudela esatea ez da debaldekoa: ez loturarik ez harremanik zuten eta bata bestearen gainean berri ilunak besterik ez zituen.

Artzantzak utzi duen hirugarren ondorioa bere iruditeria izan da, hau da, etnia-harrotasuna eragin ez duen —duela gutxi arte ez, behintzat— iruditeria bat. Estatubatuar gizartean zitekeenik eta lantegirik gutxietsienetarik bat zen artzantza eta guttiz jakinaren gainean zeuden euskaldunak. Ez nuke gai hau larregi jorratu nahi, artzain-lanak euskaldunak lotsarazten zituela esateko frogaren bat edo beste baizik ez baitut

aurkitu. Aitzitik, ongi egindako lanak poz eragiten zien, harro-razten zituen. Alabaina, egia ere da, duela gutxi arte hori sentimendu pribatu izan dela, euskal-amerikar lagunartean edota «konfidantzako» estatubatuar jator banaka batzuei adierazteko moduko esamesa besterik ez. Artzainaren bizimodua etnia-nortasunaren osagarri balitz bezala jendaurrean erakustea, egungo euskal etnikotasunaren atal bat baino ez da, *shepherders ball*⁸ ospakizunak diren bezala, edo euskal jaialdietako zenbait ekitaldi, edo herrietan bizi diren euskaldunen egungo gogo hori, alegia, familiaren artzain-jatorria azpimarratzeko joera.

IDENTITATE LATINOAREN ITZALEAN

Duela gutxi arte iraun duen artzainaren irudi negatiboa, inmigrantearen zortearen euskal bertsioa izan da. Honi denaz bezainbatean, alde txikia dago euskaldunen eta gainerako emigranteen artean, zeinahi garai eta tokitakoak direla ere, ia denek ere ahaleginaren poderioz lortu baitute erbestean onartuak izatea. Dena dela, beste zenbait faktorek ere euskaldunek beren etnia-nortasuna agertzeko errepairoak izatea ekarri zuen. Lehenik, latinoen kontra —hispanoen aurka, batez ere— aurriritziak zituen gizartean murgildu ziren. Nahiz eta hizkuntzak, kulturak zein ebidentzia genetikoek bistan utzi euskaldunak eta latinoak ez direla uzta berekoak, Euskal Herria Europa hegoaldean kokaturik dagoela izan ohi zuten kontuan estatubatuarrek eta, bestalde, EEBBetara frantses zein espainiar nazionalitatea zutela heldu zirenez gero, latinotzat hartu zituzten. Euskaldunek ez zuten, ez alde eta ez moldez, latinoaren estereotipoaren antzik batere: ez ziren motzak ez beltzarranak, eta erraz «pasatuko» ziren *europar* izen zabalaren azpian, izakera etniko apala besterik ez bada ere gorde izan balute. Berriz diot, ez nuke gai hau larregi azpimarratu nahi, modu desberdin askotara gertatu baita EEBBetako Mendebaldeko leku anitzetan. Inondik ere, mexikarrek kontzentrazio handiak osatzen zituzten lekuetan oro, espainiar-euskaldunak are gehiago saiatzzen ziren beren buruak latinoetatik bereizten eta, maila apalagoan, frantses-euskaldunak espainiar-euskaldunetatik.

Boiseko euskaldunak —esaterako, bizkaitarrak denak— interesgarri dira. Izan ere, Boise da euskal nortasuna identitate hispanoa baino lehen ezarri zen EEBBetako Mendebaldeko leku bakarrenetakoa. Ordea, Boiseko euskaldunek latino izenik jaso ez bazuten ere, ez ziren onik atera segada politiko zenbaitetik. EEBBetako espainiar-euskaldun komunitate osoari bezala, Boiseko euskaldunei hurbilagotik eragiten diete Espainiako gertakariak eta, hauek, ataka gaitzean jarri izan dute —hiru aldiz, bederen—, beren talde irudia.

Mende honen hasiera aldeko Espainiaren eta EEBBen arteko gerrak kinka estuan jarri zituen Boiseko euskaldunak; iritsi berriak ziren denak, eta espainiar pasaportedunak. Eztabaidatu ere zen horiek erbesteratzea ala gartzelaratzeta, kanpotar etsai zirelako aitzakian. Tamalez, ez dugu aski ebidentzia, baina dugun apurra adierazten duenez, Boiseko euskaldunek ahal zen gutxien nabarmendu zituzten beren buruak liskarrrak iraun zuen artean zein ondoko aldi beltzean. Garai zaila izan zen, euskaldunek jasan izan zuten prentsa txarraren araberak, bederen. Sasoi hartan, artaldeekin hara eta hona nomada zebiltzala eta lur publikoak lapurtzen zituztela leporatu ohi zitzairen. Lehenengo Mundu Gerra hasi zenean ere, auzitan jarri zen Boiseko euskaldunen leialtasuna. Estatubatuarrak artean borrokatik kanpo zeudenean ere European, espainiar nazionalitadedunak isolaturik zeuden Espainiak ez-beligerante iraun zuenez. Estatubatuar ikuspegitik, Espainiaren eta EEBBen arteko gatazkako etsaia ez zen izan arerio global bat, honen zehaztapena baizik.

Boiseko euskaldunek nozitu zuten bigarren aldi latza Espainiako gerra zibilarekin heldu zen. Espainia komunismo jainkogabetik salbatzeko gurutzada santutzat hartu zen Francoren altxamendua EEBBetan; Eliza katolikoaren hierarkiaren aldeetik, batez ere. Bizkaiak eta Gipuzkoak, zernahi gisa, Espainiar Errepublikari setiatuari leial iraun zuten eta beren armada osatu ere zuten. Aldi berean, defendatzaileek Euskal Herria edo Euskadi independentea hots egin zuten eta lehendakaria eta parlamentua aukeratu. Francoren aldeko prentsak, berriaz, «separatista gorri» izendatu zituen euskaldunak. Boiseko

euskaldunak estuasun larrian tokatu ziren, atzera. Esate batera, ia denek zituzten senideak Bizkaian eta, hauek, gerraren ondorioak jazotzen ari ziren. Boiseko euskaldun batzuek —banakada batek—, bat egin zuten delako Euskal Herri independentea helburuarekin. Hala ere, estatubatuar jendearen gogoia Francoren alde zegoen, argi eta garbi. Boiseko euskaldunek, berriz, giza-laguntzarako dirua bilduz erantzun zuten; giza-laguntza eman bai, baina armarik ez, eta horixe azpimarratu zieten gainerako boisetarrei prentsaurreira hots egin zitetenean. Sasoi hartan ere —beste behin—, euskaldunek nahiago izan zuten ezaugarri etniko nabarmenak ez izatea.

Azkenik, ETA eta biolentzia politikoa dugu, abertzaletasun-auzi zabalarekin batera. Alegia, oraino irauten duen gora-behera da hori. Berriz ere, batzuek euskal nazionalismoarekin bat egiten duten arren —eta banakada batek ETA rekin eta honen taktikarekin—, Boiseko gehienek azaletik baino ez dute ulertzen abertzaleen agenda osoa; zer edo zer nahasi da hori, eta urruneko. Boiseko euskaldun gutxik du Herri Zaharreko euskal politika hurretik segitzeko gogoia edo modua; gehienak, Herri Zaharrari zein bertako arazoei buruz lehen eskuko informazioa zuten haiek baino belaunaldi bat edo bi atzerago bizi dira. Aldi berean, euskal gaien gainean nazioarteko prentsak idatzi ohi duenean, berri sentsazionalistak erabili ditu, gehienbat. Lehergailu baten eztandak nahiz ETAk burutu ohi duen bahiketak, adibidez, Eusko Legebiltzarrerako hauteskunde emaitzek baino askoz ere oihartzun handiago du. Hargatik, euskal-amerikar askok anbibalentziaz —edo haserre— bizi ditu Herri Zaharreko euskal politikaren katramilak. Italiar-amerikarrek mafiaren estigma lepotik zintzilik daramaten bezala, euskal-amerikarrek terrorista-labelaren kontra egin behar dute borrokan, edota, label hori estatubatuar iritziz publikoan erabat ezarri ez dadin saiatu behar izaten dute.

Demografia-arrazoiek eta argudio ekonomiko eta politikoez galera zuten euskal inmigrazioak talde etniko euskal-amerikar egituratua eratzea. Eta, zinez, gogoan hartzea komeni zaigu hori. Ondorio negatiboak behin ere ez ziren erabakigarriak gertatu eta, hortaz, zenbait euskaldunek nazio honetan gera-

tzea erabaki zuten, eta familia haztea. Euskal ostatuak ezarri ziren lekuetan oro, interakzioa gertatu zen eta Herri Zaharreko eta Mundu Berriko faktoreak nahasi ziren.

ETNIA-NORTASUNA ERAIKI ETA ERAKUSTEN

Euskaldunak ez ziren EEBBetako Mendebaldera besterik gabe eta halabeharrez heldu izan. Haatik, katea migrazio mailakatu izan zen; halako herri batetik lehenen, inguruko herrietatik gero, edo bizpahiru herrik osatzen zuten udalerritik, hurrena. Emigrante berriak, beraiek baino lehen Mundu Berrian kokatu ziren senide zein herritarretara bildu ziren. Ondoren, EEBBetan jaio zen belaunaldia hazi ahala, ezkontzak izan zituen oinarri euskal komunitateak, euskaldun horietarik ehuneko handia talde etniko berekoen artean ezkontzen baitzen. Labur, gizabanakoek familiak eratu zituzten, eta familiak familia ugariagoak. Horrela, Boise batean —edo Elkon zein San Frantziskon, alegia—, beren arteko ekitaldiak eratzeko aukera izateraino ugartu ziren euskal-amerikarrak.

Kalifornia, Nevada eta Idahoko leku askotan, garai kritikoa heldu zen mende honen hasierarekin. Esaterako, 1890eko hamarkadan, *California'ko Eskualherria* euskarazko astekaria argitaratzeari ekin zioten Los Angelesen, Kalifornian. Seinale, nazio honetako euskal belaunaldirik zaharrenak komunitate txikiaren mugak gainditzen zituena. Euskal komunitatearen ekimen ohikoago izan zen Boisekoa, lehengo mendearen hondarreen-mende honen hasieran: *Mutual Aid Society* edo Gizarte Segurantza bat eratu zuten 1908an, premian zen euskaldunari laguntza eskaintzeko eta dirurik ez zuenari Europara itzul zedin txartela ordaintzeko.

Mendearen lehenengo laurdenean euskal-amerikarrek eragin zituzten ekimen kolektibo gehiago ere aipatu ezinik ez dugu baina, dena dela, egia ere da bakan gertatu zirela eta elkarrekin loturarik ez zutela. Mendebaldeko herri eta lurralde askotan, euskaldunak erabat errotu ziren eta gogotik saiatu; maila batean arrakasta lortu zuten, familiak osatu zituzten eta

haurrak amerikar izan zitezen hazi. Bigarren belaunaldiari dagokionez, berriz, hazten ari zen estatubatuar gizarteak guztiz onartu zituen EEBBetan jaio ziren euskaldunak; alegia, jatorria EEBBetatik kanpora zuten gainerako estatubatuarren oinorde gehienak onartu zituen modu berean. Bigarren belaundikoak, bestalde, beren heredentzia etnikoaz harro eta jakiteko gogoarekin bizi beharrean, erdi-lotsaturik bizi ziren beren gurasoek egiten zuten ingeles erdipurdikoagatik. Honi denaz bezainbatean, amore ematen ari ziren gupidagabeko asimilazio-prozesuari, presiopean: alegia, nazio honetan integratzearen gaineko *melting-pot*⁴ filosofia arrandiatsuari. Aldi hau bizi izan zuen jendea elkarriketatu dudanetan, bi dira behin eta berriro azaldu ohi diren gaiak: batetik, jolaslekuko borrokak —«*Black Basco*» edo gisako irainen bat hots egin zietelako—, eta, bestetik, eskolan zein kiroletan nabarmentzeko etengabeko presioa; gurasoen presioa zen baina, baita ere, amerikar balioen arabera beren buruen gaitasuna erakusteko amorrua.

Mende honen lehenengo erdian zehar, beraz, euskal oinordez osatu jende-kontzentrazioak azaldu ziren EEBBetako Mendebaldeko hainbat lekutan. Dena den, euskal kolektibitate hau talde etniko euskal-amerikar kontzientziadun bihurtzeko —esan nahi baita, txokoan-txokoan ezezik jendaurrean ere ekitaldiak antolatzen iristeko—, gizarteak berak hazi eta heldu behar izan zuen.

Batetik, euskaldunaren irudiak —atzerritarra eta mendebalde lurretako baliapideen bila lehiatzaile desleiala— aldatu behar izan zuen. Mendearen hasiera aldera baso nazionalak izendatzearekin ekin eta 1934ko *Taylor Grazing Act*⁵ eman arte, herri-lurretan bazka egitea gero baino gero estuago kontrolatu zuen gobernu federalak EEBBetako Mendebaldean. Legeriaren gehienak, hara-hona zebilen euskal artzaina baztertzea zuen helburu, hau da, ez lurjabetzarik ez hiritartasunik zuen batek kontratatuta zebilen arrotza. Zenbat eta egoera zailagotu euskaldun gizabanakoei, orduan eta estereotipo negatiboago izan zuen euskal-amerikar kolektibitateak. Egia esanda, taldearen irudiak onera egin zuen artzain askok likidazioa egin eta atzera Europara itzuli zenean edota, 1920az gero, inmigrazio-lege

estatubatuarrik sarrera galerazi zietenean espainiar nazionalitate dunei. 1940 inguruan hain ziren eskas eta gutxi artzainak nazio honetan, kongresoak lege bereziak agindu zituen, espainiarrei zegokien kuotatik euskal artzaina salbuesteko. Labur, 1950erako, gaizto izatetik heroi izatera aldatu zen euskal artzaina iritzi publikoaren begietan.

Sustrai-fenomenoa izan zen giro hori indartu zuen bigarren gertakaria eta, bide batez, euskal-amerikarrak beren etnikotasunari buruz eztabaidan jarri zituena. Hau da, Bigarren Mundu Gerra ondoren emeki-emeki hasi eta 1960ko hamarkadatik gailurra jo arte, amerikarrek desberdintasun etnikoak aldarrikatu zituzten. Egiatan, horixe da oraino bizi dugun egoera, non nortasun etnikorik gabeko amerikarrak bere nortasunaren nola-halako gutxiespena nozitu ohi duen. Honi dagokionez, egun, WASP da⁶ izendapen etnikorik tamalgarriena etnia amerikarren hiztegia.

1940ko hamarkadaren amaiera aldera, euskal-amerikarrek beren heredentzia etnikoa jendaurrean erakutsi zuten. Nahita galarazi dut «etnia berpizkundea» espresioa, nahiz eta arrunt erabilia den hala ikerketa lanetan nola eguneroko prentsan. Gaizki erabilia dago, ene ustez, «etnia berpizkundea», horrek berrezartzea, lehenego egoerara bihurtzea esan nahi baitu. Espero dut guztiok ere ongi ulertzea: ez dut hori esaten aurretik euskal-amerikar nortasunik ez zegoelako; aitzitik, nortasun hori asmatu beharra izan zuten —zein kontzeptua, zein bere esanahia—, eta hainbat modutara asmatu ere. Gizarte-zientzilariek nahiz historialariek nahiago dute, egun, tradizioaren asmazioari buruz hitz egitea berraurkikuntzaz edo berpizkundez jardutea baino, dela talde etnikoen fenomenoaren gainean ari direnean, dela nazioen —izan Frantzia edo EEBB— sorrerari buruz (Hobsbawm eta Ranger, 1983).

Boisek zein San Frantziskok, biek ere berebiziko rola izan zuten euskal-amerikar nortasuna eraikitzerakoan. San Frantziskoko Zazpiak Bat klubaren sorrera da —1924an sortua— euskal klub bat arrakastaz eratu zen lehenengo erakusgarria. 1951n eraiki zuten Boisen *Basque Center*-a eta, horrela, klubaren ekitaldiak non egin egoitza izan zuten Boiseko euskaldu-

nek; aldiz, EEBBetako gainerako euskal klubek erronka eta ametsa izan zuten Boiseko euskal etxe hori. 1960an Boiseko Oinkari dantza-taldea osatu zen eta, berehala, gauza bera egin zuten euskal klub gehienek. 1962an Seattle-ko Mundu Erakusketan eta 1964an New York-ekoan emanaldiak eskaini zituen Boiseko dantza-taldeak; euskal-amerikar nortasunaren jendaurreko erakustaldi goiztiarrak izan ziren.

1957an Robert Laxalt-en *Sweet Promised Land*⁷ nobela argitaratu zen —bere aitaren artzain-bizimodua EEBBetako Mendebaldean eta Iparraldeko jaioterrira itzulia kontatu zuen—, eta, harreraz gero, euskal-amerikar komunitateak literatura-bozera mailea izan zuen. Dominique-ren historia idatziz gero non identifikatua izan zuten, gutxi ala asko, euskal-amerikarrek. Liburua *best seller* izan zen eta, zinez, euskal heredentziaren berri eman zion EEBBetako irakurlegoari.

Partez Laxalten liburuak piztu zuen jakinminagatik, 1959an nazio-mailako lehenengo euskal jaialdia ospatu zen Sparks-en, Nevadan. Egitaraua asmazioa izan zen hasi eta buka, antolatzaileek Herri Zaharreko lurralde batetik baino gehiagotik hartu baitzituzten dantzak zein kirolak eta, gainera, EEBBetako Mendebaldeko ohiturekin nahasi, dela barbakoarekin, dela txakur-karrierekin. Jaialdiak Herri Zaharreko zenbait herri-tan egin zitekeen festaren antzik ez izan arren, berehala, eredu horren araberrakoak antolatzeari ekin zioten EEBBetako Mendebaldeko euskal koloniek. Egun, euskal jaialdi asko dago Mendebaldean maiatzaren hondarretik irailaren hasiera aldera arte; bertan, Europako folklorea eta EEBBetako Mendebaldeko ondarearen bertsioarekin —bienekin— gozatzeko aukera du euskal-amerikar komunitateak (Douglass, 1980a).

1967an *Basque Studies Program* sortu zuen Nevadako Unibertsitateak. Lehenengo helburua ez izanagatik hori, Euskal Mintegiak ikerketa-ikuspegia eman zion euskal-amerikar nortasunari. Mintegiak udako bidaia-ikastaroak eratu zituen Euskal Herrira, anitz euskal-amerikarri Herri Zaharreko kultura bertatik bertara ezagutzeko egokiera eskainiz. 1970eko hamarkada hasieran, Boise State Unibertsitateak urte osoko ikastaroak paratu zituen Oñatin. Ondorioz, bi unibertsitateak —Ne-

vadak eta Boisek— indarrak elkartu zituzten eta, egun, udako, sei hileko eta urte osoko programak kudeatu ohi dituzte Euskal Herriko Unibertsitatean —Donostiako eta Bilboko kanpusean— eta Pabeko Unibertsitatean, Iparraldetik hurre. Europako ikastaldietara joan izan den askok berebiziko rol garrantzitsua du EEBBetako Mendebaldeko komunitate jakin zenbaitetan.

1973an NABO (*North American Basque Organizations, Inc.*) sortzeak, euskal-amerikar nortasun asmatua iraunarazten lagundu zuen. EEBBetako euskal klubak ordezkatzen ditu NABOk eta, bestalde, herrian herriko klubak gainditzen dituzten ekitaldi edo saioak antolatzen laguntzen die; horra non ditugun urte-urterero, adibidez, pilota- zein mus-txapelketak. Duela gutxi arte, esate baterako, txistularirik gabe ziren EEBBetan eta, ondorioz, dantza-talde gutxik zuen zuzeneko musikarekin erakustaldiak egiteko aukera. NABOk, *music camp*⁸ babes-tu izan du uda garaian eta bertan, EEBBetako Mendebaldeko zeinahi lekutako gaztetxo euskal-amerikarrek txistu jotzen ikasten dute, Europatik berariaz etorrazitako irakaslea lagun. Era berean, gertakari azpimarragarriak ditugu, besteak beste, 1983an San Frantziskoko euskaldunek jaso zuten kultur etxea; *Society for Basque Studies in America*-ren sorrera; Boiseko *Jaialdi*-ren hastea —1987an lehenengo aldiz—, edo bertako Euskal Museo eta Kultur Etxearen irekitzea; 1988ko udaberrian Jose Antonio Ardanza EAEko lehendakariak EEBBetara egin zuen bisita edo, azkenik, euskal artzainari nazio-monumentua jasotzea Renon 1989an. Zerrenda ez da honenbestean amaitzen, gertakari seinagarri gehiago ere izan baita. Adibideok, dena den, euskal-amerikarrek beren nortasuna alde edo moldez ospatzeko modua erakusten dute. Halaber, euskaldun ez den jende gero baino gero ugariagoari nortasun hori nola proiektatzen dioten ere azaltzen dute etsenplu horiek.

BIDEGURUTZE KRITIKOAN

Egia esatera, lau hamarkadatan lana frango egin ondoren, zilegi da esatea asko egin dela. Dudarik gabe, egun, joan den ehun eta berrogeita hamar urtean —euskaldunak EEBBetako

Mendebaldera etortzen hasi zirenean, alegia— egundo izan den baino bide gehiago dago euskal-amerikar nortasuna ezagutzera emateko. Hortaz, nola barrundatu behar dugu etorkizuna? Interpretazio ezta eginez gero, euskal-amerikar etnikotasunaren iragan hurbila eta oraingo egoera hartuko lituzke batek kontuan eta behin ere baino sasoi hobea duela adieraziko luke; are, etorkizuna bera distiragarriago datorrela. Nik, hala ere, deabruaren abokatuarena eginez esango nuke, egun ikusten ari garena ez dela San Martinetako uda besterik, hau da, aldi labur loriatsua, heriotza-atarikoa; egun eraturik dagoen moduan, bederen.

Euskal-amerikar errealitateari dagozkion eta elkar hartuta dauden hiru zehaztasunetan oinarritzen dut ondorio hori. Lehenen, talde etnikoaren baitan gertatu den demografia-aldaketa dago: partez, euskal inmigrazioa EEBBetara eteteagatik eta, partez, euskaldunen eta euskaldun ez direnen arteko ezkontzengatik. Bigarren, euskararen erosioa dugu, lagunarteko hizkuntza zen aldetik. Hirugarren, etnia-nortasunaren kanporatzea eta komertzializazioa ditugu.

Demografia-aldaketari denaz bezainbatean, ekar dezagun gogora etorkizuna EEBBetan eraiki nahi zuen euskal inmigranteak euskal nortasunari estu lotuta eman zuela hemengo bizi-modua. Endogamia mailak % 90a iristen zuen inmigranteen belaunaldian. Euskaldunek zuzendu ohi zituzten arrantxoak zein ardi-lurretako euskal ostatuak etnia-gotorleku ziren eta, hain zuzen, gisako egoitzen inguruetan hazi zen EEBBetan sortu lehen belaunaldia. Etniadun*persona* hazi ziren, nola Herri Zaharrean jaio gurasoen gerizan hala arrantxoetan lan egin eta herrian zirenetan euskal ostatuetan bizi ziren euskaldun pila handiarekin harremanetan.

Arestian adierazi dugunez, eta 1920etan hasita, euskal inmigranteek zail izan zuten —erabat galerazirik izan gabe— EEBBetara sarrera bertako inmigrazio-legeria estua medio; Espainia aldekoek, batez ere. 1940ko hamarkadaren hondarrean-1950koan hasieran, langile-eskasia izan zen adi-industrian eta EEBBetako Kongresuak hainbat lege eman zuen jatorriaren araberako kuotatik euskal artzainak salbuesteko. 1960ko ha-

markadan zein 1970ekoaren hasieran, *Western Range Association*-ek —hau da, ardi-nagusien elkarteak— ehundaka asko euskaldun bildu zituen, hiru urteko kontratupean artzantzaren lan egiteko EEBBetako Mendebaldean. Duela hogeitatu urte arte, beraz, Herri Zaharrea jaio euskaldunen etorria etengabea izan zen: euskal-amerikar etnia aldiro indarberritu ohi zen.

1970eko hamarkadaren erdialdera, ordea, hainbat faktore batera gertatu ziren eta euskal artzainaren inmigrazioa EEBBetara zeharo eten zen. Ardi-kopuruak, bat-batean, goitik beheraino egin zuen Mendebaldeko larreetan; batetik, ekonomia-egoera kontrakoagatik eta, bestetik, ingurugirozaleen ekinagatik, lurretara sarrera mugatzeko eskatzen baitzuten. Bestalde, Espainiako eta Frantziako ekonomiek gora egin zuten eta artzantzak, Euskal Herrian bertan ere, ez zuen lantegi alternatiboen kontra eskaintzekorik izan. *Western Range Association*-ek etsi zuen artzainak Europatik ekartzetik eta Mexikora, Perura zein Txilera jo zuen bila (Douglass, 1980b).

Ondorioz, duela hogeitatu urteko artzain-kopuruaren erdia dago egun EEBBetako Mendebaldean, eta ehun baino gutxiago dira euskaldunak. Horrek esan nahi du 1970eko hamarkadaren erdialdeaz gero euskal-amerikar komunitateari agortu zaiola Herri Zaharrea jaiotakoen etniakideen iturria. Ondorio nabarmenen artean, euskal-amerikarretan ohiko zen ezkontza-modua bakantzea: hau da, Herri Zaharrea jaio gizonetako —artzain ohia—, eta lehenengo belaunaldiko euskal-amerikar emakumezkoak —ardi-arrantxoan edo mendebaldeko herri txikian jaioa—, bakanago uztartu ziren elkarrekin.

Etnia-beherakadaren bigarren arrazoa, hizkuntzaren galera da. Euskarak ez du harremanik munduan diren gainerako hizkuntzekin eta atzerritar gutxik ikasten du. Horrek, dena den, kode sekretuaren baliokidea ematen die euskara-hiztunei. EEBBetako Mendebaldean iritsi ziren euskaldun gehienak elebidunak ziren, euskaraz eta frantsesez zein gaztelaniaz zekiten. Hala ere, hizkuntza zaharra erabili ohi zuten lagunartean eta euskara izan zen ardi-kanpoko zein euskal ostatuko familia-hizkuntza. Giro horretan hazi ziren euskal-amerikarren aburuz, elebitasunak euskara eta ingelesa esan nahi zuen. Aldi berean,

arrantxoko zein ostatuko etnia-oinarriak indarberritzen ari ziren beti ere —ingelesez mintzatzen ez zekiten euskaldunak medio, alegia—, eta euskal-amerikarren euskara gaitasuna e re indarberritzen zen. Baina, hizkuntza ez zen kuriositatea, ez luxoa, premia baino. Euskal inmigrazioak behera eginda, hizkuntzak ere galdu du bere *raison d'être* nagusia.

Euskal-amerikar anitz, Herri Zaharrean nahiz Mundu Berrian sortuak izan, damu dira hizkuntza-galera dela eta. Noize-ro-noize, halako euskal klub bateko bazkideren batzuk haurrei euskaraz irakasteko eskolak antolatzen saiatzen dira. Renoko *Basque Studies Program*-en ere, hainbat idatzi jaso ohi dugu euskara nork bere kabuz ikasteko metodo eske. Baina, funtsean, euskara-eskolek erakarmen txikia dute, eta indar txikiago irauteko: dela elkarte pribatuek, dela Reno, Nevadako zein Boise State Unibertsitateek bultzatuak izan.

Partez, egoera bihurritu ohi da jendeak uste baitu euskara ikasi zaila dela eta, ordainez, atsegin urriko. Hizkuntza eskoletan izen ematen duelarik, euskal-amerikarrak bere aiton-amonekin hitz egitea du gogoan. Arestian aipatu dudan euskararen rol zaharrari loturik dago hau —lagunarteko zein familia-hizkuntza, alegia—, batetik, eta duen etorkizun laburrari, bestetik. Egia esanik, hizkuntza ikasi behar dutenean, egun, euskal-amerikarrek gaztelania zein frantsesa hautatzeko joera handiago dute. Bistan da hori EHUKo Donostiako kanpusean eskaintzen ditugun urte osoko ikastaroetara jotzen duen ikaslearen perfilean. Gure ikasleen erdiak euskal-amerikarrak dira. Gaztelania zein euskara ikasteko aukera dute. Eskukada batek baino ez du bigarrena hautatu ohi.

Honenbestean, euskara ez da euskal-amerikarren etxeko familia-hizkuntza, ez arrantxo zein ostatuetan sakrosketa-hizkuntza. Lehen zituen funtzioak galdu ditu eta, orain, nostalgia adierazten du. Euskal-amerikar gehienei asko kostatzen zaie ikastea eta erabilera-gaitasunari eustea; gehiegi kostatzen ere, praktikotasunari erreparatuz gero, bederen.

Antropologoek luze jardun izan dute hizkuntzaren eta giza arazoak aztertzeke moduaren artean dagoen lotura estuaz. Batek, dena dela, ez dauka barrundatzea besterik euskal-ame-

rikarretan gertatu den hizkuntza-galerak, beren kulturaren are aldaketa sakonagoak dakartzana. Herri Zaharreko euskaldunak zinez arduraturik daude gai honetaz eta milioika dolar gastatzen dituzte Euskal Herrian euskararen erabilera sustatzeko. Hizkuntzaren alde egiten den erretorikak euskal kulturaren oinarrian jarri ohi du euskara, eta maila berean ipintzen ditu hizkuntza-galera eta kultur suizidioa. EEBBetako Mendebaldean erabat galdu da borroka hori.

Hirugarren ondorioa, euskal kulturaren komertzializazioa da. Egun, ez da harrigarri zenbait eranskailu ikustea: «*Basque Power*», edo «*Basque is Beautiful*». Euskal ostatuak ere, garai batean, hara-hona zebiltzan artzainen langile-etxeak ziren —ia eksklusiboak—, eta, aldiz, egun, telebistaz zein autobideko iragar ki-taula handietan azaltzen zaizkigu, jatetxe etniko direla esanez. Ostatu horietatik batzuek egundaino luzarazten dute bazka libreko artzantzaren garaia eta, sortzezko famaren orde, etxeko erako euskal sukaldaritza bikaina agintzen dute. Hala eta guztiz ere, ostatuak berak ere aldatu dira. Garai batean beren bizitza-odola izan zen jende ibiltari hura gabe daude euskal ostatuak. Euskal-amerikarrek ez dute aterpetxe etniko horien premiarik eta horren jakinaren gainean daude jatetxeetan; egun, euskaldunak ez direnak dituzte jatetxe horiek bezero. Ostatueta sartzea, hortaz, etnikotasun landuaren mundura sartzea da, non iruditeria guztiz zainduta dagoen. Hormak, Herri Zaharreko parafernaliarekin eta mendebaldeko arrantxoetako artzantza-irudiekin apaindurik, urrezko garaiak gogora ekarri nahian-edo. Tabernariek eta zerbitzariek, euskal jantziak daramatzate soinean eta behin eta berriz egiten dieten galdera aspergarriari —«Nor dira euskaldunak?»— ohiko erantzunak eman beharrean daude.

Gainera, jaialdiak ditugu. Lehenengo euskal jaialdia baino lehen —duela 30 urte izan baitzen, 1959an—, halako inguru bateko euskaldunek urtean behin edo bitan bildu ohi ziren, bazkideek eta beren hurrekoek beste inork sarrerarik ez zuen barbakoa edo *picnic*-a medio. Egun, euskal jaialdia inguru zabala go batekoa da, komunikabideek publizitate-tarte handia eskaintzen diote eta jendeari irekita dago. Horrek, beren nortasunaren

gainean jarduteko giro aparta ematen badie ere euskal-amerikarrei, bestalde, axaletik mintzatzeko arriskua areagotzen du.

Llabur, gerra ondoren *erai*ki zen nortasun etniko euskal-amerikarra krisiak jota dago. Europako nekazarien heredentziatik zein artzantza estatubatuarretik, bietatik du eta biak ere zeharo galdu munduak dira. Egun, Euskal Herria bera gizarte moderno, hiritar eta industriaduna da; bestalde, larreetako artzantza desagertzen ari da EEBBetan. Ondorioz, euskal-amerikarren nortasuna giro horretako sinboloei lotuta iraunarazteak are du *show* kutsua, benetako mamia baino. XXI. mendean, euskaldunameriurdiak *drugstore*-ko *cowboy*-aren zein tabakodendako indioaren antza handiago izanen du Europan soroak landu edo EEBBetako Mendebaldean ardiak zaindu zituen arbasoarenak baino.

Eta honenbestez, galdetu beharra dago: bukatu da lasterke-ta alde adierazgarri guztietan? Ene erantzuna izango litzateke: beharbada. Itzuri egiteko arrazoirik badago, euskal-amerikar kultura bidegurutze kritikoan baitago, ene ustez. Orain artean hizketagai erabili dugun euskal-amerikar nortasuna asmazio berri eta berariazko izan zen; eta nik ezagutzen dudak batek horren azterketan eman izan du bizitzaldirik luzeena. Dena den, XXI. mendearekin bat etorriko den kultur errealitate berria sortzeko gaitasuna dute euskal-amerikarrek. Egiantan, zer edo zer antzeman liteke gandu artean. 1990ean Boisen ospatu zen *Jaialdi* —30.000 lagun bildu ziren— izan liteke horren metafora eta aintzindari.

Boiseko *Jaialdi* gainerako euskal jaiak ez bezalako da, kultur agerpen zabala delako, batetik, eta Herri Zaharreko zein Mundu Berriko euskaldunek nabarmen parte hartzen dutelako, bestetik. Kultur agerpen denaz bezainbatean, *Jaialdi* filme bat erakutsiz hasi zen eta boisetarrek Herri Zaharreko euskal zinema berria ikusi ahal izan zuten; ondoren, kultura erakusketak izan zen Euskal Museoan eta hitzaldiak Boise State Unibertsitatean. Bukatzeko, Euskal Herrian punta-puntako diren zenbait artistaren emanaldia izan zen.

Parte hartzaileen artean, Europako euskaldunak —*charter* hegaldia agindu eta ekitaldiaren kariatara propio etorriak—, eta horien artean, Eusko Jaurlaritzako agintarien ordezkariak. *Jaialdi*, gainera, EEBBetan ikasle ari ziren euskaldunak biltzeko parada egokia izan zen; bestalde, beren heredentzia aztertze-ko gogoaz zuten ikasle nahiz irakasle euskal-amerikar anitz biltzeko ere balio izan zuen. San Frantziskoko euskaldunek Euskal Kulturaren Eguna antolatu izan dute, harrez gero; maila apalagoan, jakina, baina *Jaialdi*-ren asmoaren isla da, hala ere.

Hortaz, Euskal Herriaren eta EEBBetako Mendebaldearen arteko lehenengo harremana ekonomiazkoa izan zen, batik bat. Egun, ez da horrela. Orain, harremanak gutxiago du lan-aukeratik zein diru-iturritik eta, aldiz, gehiago du jende eta ideia-truketik. *Western Range Association*-en eta artzain nahi zuenaren arteko akordioaren ordezkariak, EAEko lehendakariaren eta Idahoko edo Nevadako gobernadoreen arteko hitzarmena dugu; eta senitarteko loturak ere bai: Donostia eta Reno, Gernika eta Boise. Beste adibide bat: Joxe Migel Barandiaran euskal ikasketen katedra Kaliforniako unibertsitateko Santa Barbaran. Era berean, artzain ohiaren eta arrantxoko edo ostatuko nagusiarnalabaren ezkontza haren ordezkariak, Herri Zahar k o a ren eta Mundu Berrikoaren arteko ezkontza dugu, bata bestearen herrialdean ikasten zeudela elkar ezagutu ohi dutenak, alegia.

Atzera so eginez, euskaldunei dagokienez —baina EEBBeta-ko gizartean den zeinahi inmigrante talderi bezala—, esango genuke Herri Zahar edo Ama Lurraren eta Mundu Berriko emigrante diasporaren arteko harremanak distantziaren tiraniak zuzendu ohi dituela, australiar historialari batek adierazten asmatu zuenez (Blainey, 1966). XX. mendean berandu arte emigrazioa lantegi gaitza eta garestia izan ohi zen. Emigranteak urtetan eta urtetarako —betiko ez bazen— joan ohi ziren atzerriara eta lantzean behin besterik ez ziren sartzen etxekoekin harremanetan. Bigarren Mundu Gerra eta gero, bestelako koloreak izan zuen egoerak: dolarraren tirania izan zen, orduan. Hau da, garraioa eta komunikabideak eskuera jarri ziren

arren, berez, EEBBetakoen eskumenean baizik ez ziren izan. Gure ikasleek hara bidaia egin zezaketen eta, aldiz, hango negozio-jendeak zein profesionalek zinez garesti zuten EEBBeta etortzea. Dena den, azken hamar urte honetan errotik aldatu da ekuazioa. Mugimenduak bi norabide ditu, egun, eta gora ari da. Gainera, aurreko uholdeari alderatuz gero, orain EEBBeta datorren euskal inmigrazioak oinarri sendoak ditu: EEBBetako unibertsitateetan ikastera datozenak dira edo euskal enpresen ordezkariak zein erakustaldiak eskaintzen dituzten artistak. Ziurrenik ere, errealitate berri honetatik sortuko da XXI. mendeko euskal-amerikar nortasuna, alegia, inondik ere sortzekotan.

Euskaratzailea:
MIEL ANJEL ELUSTONDO

Oharrak

1. 1995eko apirilaren 7an Kaliforniako Santa Barbaran William Douglasssek egin mintzaldia, unibertsitate horretako euskal ikasketen programak antolatu hitzaldi sortaren barne. (*Euskaratzailearen oharra*)
2. *Old Country* jatorrizkoan. *Basque Country* bezain hedatua dago *Old Country* izena EEBBetako Mendebaldean diren euskal-amerikarren artean. Jaialdi iragarkietan ere nahizu-nahizu azaldu ohi da. (*Eusk. oh.*)
3. Artzainaren garaiko dantzaldia. Herrian eman ohi zuten negua artzainek eta festa horixe egin ohi zuten, eguberri inguruan leku batzuetan, geroxeago beste batzuek. John Achabal-ek ekin zion festa-modu honi Idahon, 1929an. Oraino, batean eta bestean ospatzen dira festok: afaria eta ondoko dantza dira «programa». (*Eusk. oh.*)
4. *Melting pot* edo «arrazia-eltzea»: EEBBetan den jende-aniztasuna adierazten du izen horrek. Jatorri, arrazia, kultura eta era guztietako jende-modua eltze berean borborka ari direla esan nahi du. (*Eusk. oh.*)
5. Larreen erabilera mugatzen zuen legeak. Horrek estuasun larrian jarri zituen euskal artzainak. (*Eusk. oh.*)
6. *White Anglo Saxon Protestant*. Nork bere sustrai etnikoak azpimarratzeko joera piztu zenez gero babilio txikieneko etnikotasuna. (*Eusk. oh.*)
7. 1988an eman zuten argitara euskaraz. *Dominique, artzain xiberotar bat Nevadan*, Xabier Mendiguren Bereziartu itzultzaile, Elkar, 1988. (*Eusk. oh.*)
8. Txistua ezezik, eskusoinua, euskara pixka bat, kantak, dantzak, sukaldaritza eta beste lantzen da udaleku gisakoan. Hamar-hamalau urte bitarteko neska-mutilak dira gehienak, dozenenerdi bat begirale-irakasleren ardurapean. (*Eusk. oh.*)

Bibliografia

- BLAINEY, Geoffrey. *The Tyranny of Distance*. (Melbourne: Sun Books, 1966).
- DOUGLASS, William A. *Inventing an Ethnic Identity: The First Basque Festival*. *Halcyon* (1980). 115-30.
- DOUGLASS, William A. *The Vanishing Basque Shepherd*. *The American West* (1980) 17 (4): 30-31; 59-61.
- DOUGLASS, William A.; BILBAO, Jon. *Amerikanuak. Basques in the New World*. (Reno: University of Nevada Press, 1975).
- HOBBSBAMW, Eric; RANGER, Terence (ed.). *The Invention of Tradition*. (Cambridge: Cambridge University Press, 1983).
- LAXALT, Robert. *Sweet Promised Land*. (New York: Harper, 1957).

GUNEN GURPILEAN

XABIER MENDIGUREN ELIZEGI

BELARRIZ

NOBELAREN URTEA

NORMALKERIAK

BETERANOAK, GAZTEAK ETA MARATOILARI BAT

ATZOKO ETA GAURKO KLASIKOAK

LONTXO OIHARTZABAL

ERREKTORE BERRIA

EUSKARAREN EREMUAN ERE EZINA

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA ETA IKERKUNTZA

KIKE AMONARRIZ

ZER GARA EUSKALDUNOK ERDALDUNENTZAT

EGUNKARI BERRITUA

EL LLIBRE NEGRE DE CATALUNYA

INEM-EK EMATEN DIGU LANA

BILBON AL GARA?

LITERATURA UNIBERTSITATEA SOZIOLINGUISTIKA

LITERATURA

XABIER MENDIGUREN

BELARRIZ

Aldizkari honen datak noraezean uzten nau. Pentsa: urrian ari naiz lerrook idazten, eta irakurlearen eskuetara iristerako Durangoko Azoka pasata egon liteke. Nik ez dakit inork irakurtzen ote duen kronikatxo hau baina, hala izatekotan, azken nobedadeen berri esperoko du. Eta nik ezin ba horiek eman, oraindik ikusi ez ditudanez gero. Hortaz, kritikariak inoiz egin behar ez lukeena egin beharko dut neurri batean: belarriz aritu. Babiliteke, beraz, akatsen bat izatea eta horiek, telebistako kateekin bezala, argitaletxeen kontraprogramazioari egotziko dizkiot. □

NOBELAREN URTEA

Aurtengoari errepasso moduko bat egin nezake, besterik ezean, eta, kaleratuak eta kaleratzekotan direnak batuz gero,

eleberrien urtea izan dela esan liteke. Gogoratzen hasita, izen hauek ateratzen zaizkit: Bernardo Atxaga, Koldo Izagirre, Jon Arretxe, Patri Urkizu, Abelin Linazisoro, Ramon Saizarbitoria, Juan Garzia Garmendia, Jon Alonso, Inaki Irazabalbeitia, Luis Haranburu-Altuna, Karlos Gorrindo, Xabier Mendiguren Elizegi... Ipuin-bildumak ere izan dira: Iturbe, Pedro Alberdi, Lertxundirenak, eta liburu txikien sailetan ateratako mordoxka bat (Joseba Sarrionandia, Harkaitz Cano, Patxi Zubizarreta, Edorta Jimenez, Hasier Etxeberria, Pablo Sastre...).

Kontxo, zerrendari erreparatu eta ez da uzta kaxkarra. Ugarria batetik, eta denetarikoa bestetik; tartean badira onak, oso onak, hainbestekoak; txit ezagun eta hasi berriak; esperimintuetatik kontsumoko literaturaraino, oso zabala da aukera, eta benetan da poztekoa zabaltasun hori, liburugintza baten osasunaren seinale.□

NORMALKERIAK

Ez dakit osasun-seinale den, normalizazio, normaltasun edo normalidadearena, baina Europako herri gehienetan ere gertatzen dena behintzat: narratibaren indarraren iruntzitara, gainerako liburu-moten ahulezia dago.

Poesian, oraindik ere etor daitezkeenen zain eta burura datozkidan apurrekin, urtea eskas antzean joan da. Nik Jose Luis Otamendiren *Lur bat zure minari* nabarmenduko nuke, ahots pertsonala, indarra, sentikortasun minbera berezia erakusten zituelako (akats bakarra, nire ustez, monokorde izatea: liburu osoan tonu, intentsitate, dramatismo bera). Eta beste bat, aipatu gabe ezin utzi litekeena, Joseba Sarrionandiaren itzulera izan da. Itzulera diot, ia urtero liburu berriak kaleratu arren, berak maiteena dukeen poesiaren barrutira etorri delako aspaldiko partez; jendaurrean aspaldiko partez, bere kasa etengabe aritu baita poemak idazten, eta horren froga dugu oraingo bilduma mardul eta bikaina. Ez dakit nor esana duen, eta bestela nik diot, poeta baleztari moduko bat dela, poema-gezia jaurti eta hegazia harrapatu nahi izaten duena; ba, alegoriare-

kin segituz, Iurretako baleztariak berealdiko sena du ia beti ituan jotzeko.

Saiakera eta antzerkietan, berriz, oso pobre gabiltza. Argitaratu ere, apenas egiten den ezer, ez bada sariketaren bat irabazitakoak. Saioena hobetoxeago dabil hala ere, jenero a rena zabal hartuz gero, prentsako artikulua bildumak ere sar daitezkeelako bertan; baina tira, hori «tranpa» txiki bat da. □

BETERANOAK, GAZTEAK ETA MARATOILARI BAT

Aspaldiko inori esatekotan, Ramon Saizarbitoriari esan beharko diogu inongo zalantzarik gabe. Hainbat urtetan bere zorioneko eleberraren zain eduki ondoren, badirudi —kontraprogramazioak azio txarren bat egin ezean— azkenik dastatu ahal izango dugula. Urte onenetako Errioxako ardoei bezala, on egingo ahal zion upeletako egonak!

Azken agurra jo dutenak, berriz, Lubaki bandakoak izan dira. Oso modu politean gainera: Idazle Elkartearen eskutik kaleratu berri duten tako gisako egutegi literarioarekin. Oraindik eskuratu ez baduzu, orain duzu aukera, aurki kolekzionistentzako gaia izango da eta. Dena dela, ezbai galanta sortu digute askori. Garai batean Arantzazuko takoa izaten zen (aurten, gainera, berrogeita hamar urte betetzen ditu); gero, berriz, *Argia*-koa ere atera zen eta aukera egin behar; eta orain, ostera, aukera-maukera, lehenaz gainera Lubakirena. Azken agurra zutela esan dut, baina zehatz dezadan: taldea desegiten da, baina bertako kideek soka luzea dute oraindik: Harkaitz Canok, adibidez, oraintxe plazaratu du bere hirugarren liburua (*Radiobiografial*), eta beste batzuk ere ez dira geldi egotekoak. Zain gauzkate beraiek ere.

Euskal idazleetan bat baldin badago mirespen eta laudorio guztiak merezi dituen, bat hori Andu Lertxundi da, nire us-tez behintzat. Usoek hegan azkar eta ondo egiten omen duten bezala, Anduk asko eta ona idaztea lortu du, lanaren lanaz, etengabeko ahaleginez eta beti xede eta helburu berriak bilatuz. Horretarako talentu handia behar da (berak dohain apar-

tak ditu), baina bestalde izugarrizko neke eta sakrifizioak ere kostako zitzaizkiola uste dut nik. Izan ere, euskal letretako eremu malkor honetan aritu da beti, non zuloa han bere atxurra: hutsuneak bete, hizkuntza sendotu, tradizioa eta gaur egungoa lotu, kanpoko joerak bertakoan txertatu, sortzaile nekagaitz, editore zehatz, kritikari zorrotz... Agintariak agian bere erretiroaren zain daude omenaldika hasteko, baina nik hemendik egin diezaiokedan omen apal baina bihotzekoena eskaini nahi nioke: bere liburuak plazerrez irakurri, eta irakurtzeko biziki gomendatu.□

ATZOKO ETA GAURKO KLASIKOAK

Joera dugu beti azken ordukoari begira egotekoa, beti zerbait berria behar, hori hartuz gure bizitasunaren neurritzat. Bizioa da hori berez, eta perbertsioa, nobedadeen kulturak etengabeko kontsumoa esan nahi baitu, eta kultura tradizioa da kontsumoa adina, ez erretzen dena baizik irauten duena.

Horregatik da inportantea klasikoek bizirik irautea gure artean (pentsa noraino iritsi den gure deformazioa, orain hogeituro urtekoari ere klasiko deitzen diogu). Administrazioak bere lana egin ohi du, klasikoak bildu eta argitaratuz, baina museo-lana izan ohi da hori askotan, biblioteketan hautsa biltzen egotera kondenaturik baitaude liburu horiek. Baina administrazioetik kanpo ere, argitaletxe batzuk eta zenbait ikertzaile bipil ere ahalegin handia ari dira egiten, gaurko eta atzoko euskal idazle klasikoak plazaratu eta jende artean ezagutarazteko. Eman ditzagun urte honetako zenbait adibide.

Alberdania etxean klasikoentzako bilduma berri bat sortu dute, haien literaturtasuna bindikatuz bereziki, eta hasteko Inazio Mujikak Juan Inazio Iztuetaren antologia bat prestatu du. Bikaina benetan ideia. Argitaletxe berak Jean Elissalde «Zerbitzari»ren 1. mundu-gerrako oroitzapenak kaleratu zituen udaberrian: *LVII.a gerlan*, lapurtera moderno bizienaren adibide ederra, Patri Urkizuk prestatuak.

Patri Urkizurekin segituz, berak aurkituak eta prestatuak dira Jon Mirandek idatzitako hainbat eta hainbat eskutitz, gutretzat guztiz ezezagunak eta Susak kaleratu dituenak. Oxala lagunduko balu Parisko euskal idazle handia topikoetatik harantz hobeto ezagutzen.

Mirande aipatu dudanez, Hegoaldeko irakurleen gaitz makur bat salatu nahi dut: Iparraldeko idazleak miretsi egiten ditugu, baina benetan irakurri ez. Behin Axular irakurri genuela-eta, horrekin hango literatura guztia ezaguna bagenu bezala; eta gero bitxikeriak iruditzen zaizkigu han guztiz arrunt eta egunerokoak diren hainbat esamolde eta egitura. Klasiko hurbiletan hurbilena, gaurko Iparraldeko idazmoldean eragin izugarria izan duena, Piarres Larzabal dugu. Piarres Xarriton duela urte batzuetatik ari da haren lan guztiak Elkar-en argitararazten; orain arte antzerki guztiak eman ditu argitara, eta orain prosa-lanak atera ditu, bi tomotan. Oroitzapenen liburua besterik ez du falta, eta jadanik piztua duke hainbaten jakinmina, batez ere Anai Arteako kontuez zer esaten ote duen ikasi beharrez...

Egia da Ipar Euskal Herriko euskalkiak ezagutu ezean ez dela zinezko euskara baturik egiten ahal; hala eta guztiz, gutxi dira batean eta bestean ibili eta denentzako ulerterraz izango zen hizkuntz eredia bilatzen saiatu direnak; askoz gutxiago lortu dutenak; horietako bat, Telesforo Monzon. Aurrekoan ere aipatu nuen honen artikuluen antologia, K. Izagirrek hautatua: *Langosta baten inguruan*. Oraindik ez zuen jende askok irakurriko baina, nire inguruan sumatutakoa kontatuko dizuet: idazle askok esan dit, izugarrizko ustekabea izan dutela: semoi-lari moduko bat-edo esperoko zuten, zerbait oso ideologikoa eta zaharkitua; horrez ordez, umorez eta bizitasunez gainezka dagoen idazle moderno topatu dute, atseginenez. Horra hor benetakoa klasiko bat. (Aitzitik, HBko politiko bati entzuna, zozokeriak iruditu zaizkiola. Ezin ba denei gustatu).□

UNIBERTSITATEA

LONTXO OIHARTZABAL

ERREKTORE BERRIA

Lerro hauek irakurlearen eskutara iritsi orduko izendatzear egonen da, ziurrenik ere, Euskal Herriko Unibertsitateko errektore berria. Ez du eginkizun samurra hartuko bere gain hautagai berriak. Nahi eta ezinak sortzen duen larritasunean jardun beharko du datozen lau urte luzeetan zehar. Garrantzi handiko eskabide asko jasoko du ikastegi guztietatik. Zentzuzkoak eta ondo arrazoituak gehienak. Baina ezinak behartuko dio erantzuna: Euskal Herriko Unibertsitateak behar ugari eta baliabide urri baitu sorrera beretik. Diru-aurrekontuak unibertsitateak berak prestatu ohi ditu, baina dirua Eusko Jaurlaritzatik datorkio Eusko Legebiltzarretik zehar. Eskaritik jasotzen duenera mila milioi askotako zuloa edo tarte handia geratu izan da azken urte guztiotan. Nahi bai —horretxegatik egiten dira egiten diren aurrekontuak— baina baita ezina ere.

Eta ezina hain da nabarmena ikasle berrientzako nahiko aulki ezin eskuraturik dabil oraindik ere hainbat eta hainbat ikastegi Donostiako campus honetan behintzat, jadanik azaroan sartu bagara ere.

Bai, batek badaki, joan zen urtekotik datorrenekora hazkunde handia nabarmenduko omen da unibertsitateak jasoko dituen diru-kopuruetan. Hala aldarrikatu da, eta halaxe izanen da. Baina beharrak ere asko ugaritu zaizkio Euskal Herriko Unibertsitate gazte honi: bere gaztetasunetik zetorkion hazkunde azkarregiari ikasketa-plangintza berriek sortu dituzten karre-
ra berrienak gehitu behar zaizkio. Ia-ia kontrola ezineko bapateko hazkunde ikaragarria jasaten ari da une hauetan unibertsitate hau. Ez dator, beraz, garai errazetan errektore berria. Ezin eskatuko zaio asko eta ugari «eman eta zabal» dezala guttiegi hartzen duenari.□

EUSKARAREN EREMUAN ERE EZINA

Baina izanen du beste arazorik ere gure unibertsitate honek errektoreberria izanen dugunarekin. Jaurlaritzako lehendakariaren hitzak dira: «Gero eta irakasle euskaldun gehiago dago, gero eta talde gehiagok ikasten du euskaraz. Unibertsitateak etorkizunean, gero eta gehiago *gizarteak eskatzen duen elebitasun horri erantzuteko gai izan behar du*». Nik neuk azpimarratzen ditut azken hitz horiek. Gaitasun handiegia eskatzen dio Lehendakari jaunak unibertsitateari, eta bide batez baita errektore berriari ere.

Gero eta ugariago omen garen irakasle euskaldunok eta gero eta ugariago omen diren euskaraz ikasten duten ikasleek ere ez dute aukerarik izanen bertako unibertsitateko erantzukizunik handiena daramanarekin euskaraz mintzatu ahal izateko, baldin eta euskaraz mintzatzeko gai den norbait izendatzen ez bada kargu horretarako. Araudiak horretaz ezertxo ere ez dioenez, errua ez da izanen aurkeztu dadin hautagaiarena, aurka egin diezaiokeen hautagai euskaldunik horretarako prestatzen ez den bitartean behintzat. Gero eta gehiago omen ga ren irakasle euskaldunona izanen da errua, inorena izatekotan. Eta bada errektore izateko hainbat eskarmentu, merezimendu eta gaitasun duen irakasle euskaldunik euskaraz dakiten irakasleen artean. *Nostra culpa!!!*

Unibertsitatearen euskalduntze-plangintza aurrera eramateko borondatea adierazi du Jaurlaritzako lehendakariak. Errekto-regai berriak ere beste hainbeste eginen du ziurrenik ere. Baina horretarako dirua behar da. Eta orain artean izan dena baino askoz gehiago. Unibertsitateak berak azken bost urteetarako egina eta onartua zuen plangintza ezin jarri izan da martxan baliabideen eskasia bitarteko. Arazoa ez dago, beraz, «borondatea bai eta borondatea ez» kontuan. «Gizarteak eskatzen duen elebitasun horri erantzuteko gai izan behar» badu, horretarako beharrezko diren baliabideak ere eskuratu beharko zaizkio, kontu hutsetan geratuko bait ginateke bestela.

Eta ez da nahikoa irakasle euskaldunak jartzea. Euskara huts ez leudekeen oinarritzko eskuliburuen bila dabilta «gero eta

gehiago» omen diren euskaraz ikasten ari diren taldeetako ikasleak. Baina honako hau ere esan beharra dago: erdal taldeetara jotzen du euskaraz gaiturik dagoen ikasle askok eta askok, ikasi beharko dituen gaiak gaztelaniaz edo atzerriko beste hizkuntzaren batean bakarrik irakurri ahal izanen baititu. Eta horrek ikasle asko beldurtzen du.

Euskaraz irakasten dugun irakasleon kopurua asko handitu bada ere azken lau urteotan (Goiriena errektoreari eta Salaburu errektoreordeari zor zaien aurrerakada nabarmena), euskarazko eskuliburuaren argitaratze-kontuetan oso makal dabil euskalduna ere izan nahi omen duen Euskal Herriko Unibertsitatea. Euskuliburuak euskaraz sortzeko astia eta aukerak behar dira, beraz dirua; edo atzerriko hizkuntzetan dauden eskuliburu onak euskarara itzultzeko ere dirua behar da. Eta honetan ere «nahi eta ezinean» aurkituko dela errektore-talde berriarik uste. Geroak esango du.□

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA ETA IKERKUNTZA

Behin baino gehiagotan aipatua dut, irakasteaz aparte ikeretzea ere badagokiola unibertsitateko irakasleari. Hori horrelaxe da unibertsitate guztietan. Espainiako Estatuko unibertsitate- eta ikerkuntza-antolaketa den bezalako delako, eremu honetan ere menpekotasun handia du Euskal Herriko Unibertsitateak; ez baitago bere esku zein ikerkuntza-egitasmo onartu ala ez onartu. Gure unibertsitateak berak egindako deialdietara aurkez dadin edozein egitasmok Madrilen kokaturik dagoen «Agencia Nacional de Investigación» delakoaren onespena ezinbesteko du unibertsitateak eskaintzen duen dirulaguntza jasoko badu.

Ikerketaren gaia ezezik, egitasmoaren egitura eta planteamendua ere kontuan hartzen ditu, antza denez, delako «Agencia Nacional» horrek bere erabakia gauzatzekoan. Ezin ukatuko da hori berez ongi ez dagoenik, ikerketaren maila teknikoa ziurtaturik gera baitaiteke horrela jokatuz. Demagun, beraz, hori zuzena dela.

Aurkeztutako ikerketa-egitasmoaren interesgarritasuna epaitzerakoan sortzen dira nagusiki arazoak. Eta gertatu ere horrelaxe gertatu da eskuartera iritsi zaidan egitasmo batekin. Teknikoki zuzen planteatua dagoela baina interesgarritasunean ez duela inolako lehentasunik erabaki dute agentzia horretako arduradunek. Madrildik begiratuta agian horrela da. Baina Euskal Herriko irakaskuntzaren eremutik aztertuta lehentasunetan lehena jasoko lukeena litzateke, eta bihar bertako etorkizunera begira ikertu beharreko, ezinbestean ikertu beharreko gai bati heldu nahi liokeen egitasmoa da. Ba, «*Madrid dixit*» eta beste diru-iturri batzuen bila dabilta aurkezleak. Aurkituko dute, noski, zentzuzkotasuna nagusituko bada behintzat.

Lurralde autonomoak onartu eta ikerkuntzari dagozkion erabakiak zentralizaturik mantentzea nahiko bitxikeria deigarria da erabateko autonomia duen unibertsitatean ikastea suertatu zitzaion batentzat. Ez lurraldeak, baizik eta unibertsitate bakoitzak du bere erabateko autonomia Alemaniako *länder* bakoitzean eta guztietan. Eta nik dakidanez, Alemania hori Europan dago, eta unibertsitate-eremurako irakaskuntzan eta ikerkuntzan puntaren puntan dabilena izan behar du. Europara begira omen dabilen Madrilek ere badu zer ikasirik kontu hauetan!

Bada besterik ere. «Gero eta gehiago omen garen euskal irakasleok» gaztelaniaz aurkeztu behar ditugu geure ikerkuntza-egitasmoak, edo euskaraz aurkeztuz gero gaztelaniara itzuli beharko beste norbaitek Leioa aldean, Madrilgo «Agencia Nacional de Investigación» delako horretan ez omen dakite-eta euskaraz. Hizkuntzak ez omen digu kalterik eragin behar omen dio, gainera, Madril aldetik maite-maite duten *Constitución* izeneko oinarri-oinarrizko lege batek. Tira, bada! Euskaldunok moldatuko genukeen ikerkuntzarako geure «agentzia nazionala» zuhurragoa eta zorrotzagoa litzatekeela eginen nuke apostu. Hona, bada, gure unibertsitatearen ezinetako beste bat. □

SOZIOLINGUISTIKA

KIKE AMONARRIZ

ZER GARA EUSKALDUNOK ERDALDUNENTZAT?

Duela gutxi, adiskide batekin hitz aspertuan ari nintzela, erdaldunek euskaldunotaz duten imajinaren gaia atera zen mahaira.

Izan ere, azken urteotan euskaldunok mikrokosmo trinko samarra antolatzea lortu dugu: ETB 1, euskaraz ari diren irratiak, aldizkariak, *Egunkaria*.. Geure bizitza nagusiki euskaraz garatzen dugunok, baditugu gure harreman-esparruak, gure musika, gure literatura, gure erreferentzia propioak...

Euskaraz bizitzen ahalegintzen garenok, duela urte gutxi ez bezala, gure ohiko harremanak eta gure «kulturgintza» (har bedi hitza bere zentzurik zabalenean) euskaraz garatzeko aukerak ditugu.

Eraiki dugu esparrua. Lortu dugu gunea osatzea. Kontzientzia eta konfidantza horiek minoria bizi eta hedakorra izatera eramán gaituzte.

Ez da hori ordea gure helburua. Euskal Herria izatera iristea baita gure xedea. Euskal Herriko gizartea euskal herri bilakatzea, alegia.

Eta horretarako ezinbestekoa da gaur egun «euskaldun» bizi ez direnak (euskaldun, ia-euskaldun nahiz erdaldun izan) motibatzea, ilusionatzea eta eraikitzen ari garen «bizimodu» honetara erakartzea. «Euskaldungoa, inmigratzea merezi duen lekua izan dadin lortu behar dute euskaldunek» zioen joan den hamarkadan Aracilek.

Susmoa dut ordea, erdaldunek, eta bereziki, erdal kulturgileek neurri handi batean euskaldunotaz dituzten imajinak oso topikoak ote diren eta oraindik ere ez ote garen erabat ezezagunak «beste» mundu horrentzat.

Zer da «Goenkale» Bilbo Handiko erdaldunentzat? Ezagutzen al dute Andu Lertxundiren ekarpena euskalgintzaren gunetik kanpo daudenek? Goi-kargu politikoen artean zenbatek irakurri du Joxe Azurmendi, edo Josean Sagastizabal?

Euskal gune honetatik kanpora bizi direnak erakartzeko estrategiak falta zaizkigu oraindik.

Alde horretatik, oso egokia iruditu zait azken urte hauetan AEK-k matrikulazio-kanpainetan erabili duen mezu nagusia; euskaldunon kultur ekoizpena erakargarri bihurtzea erdaldunei: «*el euskera te descubre Euskal Herria*», «*lo que te estás perdiendo*» eta «*vive Euskal Herria en versión original*».

Bertsolaritzari buruz *Jakin 87* alean argitaratutako dossierrean honako hau aipatzen da:

«Orain arte egindako txostenetan azpimarratu bada bertsolaritzak euskal gizartean duen sustraitzea, erdal kultur agenteen diskurtso honetatik aipatu behar den lehen ondorioa, bertsolaritzaz duten ezagupen-maila eskasa litzateke. (...) talde honetan bildutako zenbait pertsonak ez dutela bertsolari izen bat ere ezagutzen (...) ez dute bertsolaritzak azken urteotan jasan duen bilakaeraren berririk».

Batzuentzat aski izan liteke itoko ez gaituen esparru batean euskaraz bizi gaitezen. Guk ordea gehiago nahi dugu, eta horretarako zer garen, zertan ari garen eta zer eskaini azaldu behar dugu. Nola ordea?...□

EGUNKARI BERRITUA

Periodikua letuz ilustratzen, egunkaria irakurriz ilustratzera pasa ginen.

Markatutako helburuak bete egin zituen *Euskaldunon Egunkaria*-k: kaleratzea nagusia, irautea hurrena.

Biziberritzea eta indartzea lortu du oraingoan. 11.500 aleko ohiko salmenta izatetik 20.000ko salmenta izatera pasa omen zen kaleratutako lehen asteburuan. Bada zer bait. Garenak baino gehiago izan gaitezke beraz.

Euskaldunon Egunkaria kaleratu baino lehen, batzuk ezinezkotzat jotzen zuten hamar milako salmenta gainditzea. Gaur egun, salmenten minimoen gainetik dago kopuru hori.

Eraberritze honek ordea, gure errealitatearen beste aurpegia azalarazi digu: bada hainbat irakurle, orain arte *Euskaldunon Egunkaria* iraunkorki erosi ez duena baina ohiko erosle bihur daitekeena. Horretarako kalitatezko produktua eskaini behar da eta salmenta-sistema modernoak erabili behar dira (marketinga, sustapena, etab.). Oso litekeena izango da bestela bezero horiek galtzea.

Militantzian oinarritu da orain arte euskalgintza. Eta militantzia ezinbestekoa izango baldin bada ere aurrera begira, oso aintzat hartu behar ditugu bestelako balio eta faktore batzuk: kalitatea, erakargarritasuna, komunikazio-estrategiak...

Eraberritze honek gainera, *Euskaldunon Egunkaria*-ren proiektua erabat finkatzeko eta sendotzeko balio izan du. Ez maila periodistiko hutsean bestalde. Aurkezpen-ekitaldira hurbildutako jende kopuruak eta han bildutakoen kolore aniztasunak, argi asko adierazten zuten, bera dela Euskal Herrian dau den proiektu euskaltzale desberdinen artean, ezarpen eta onargarritasun-mailarik altuenak dituenak.□

EL LLIBRE NEGRE DE CATALUNYA

Barcelona ondoko Restop batean ikusi nuen: Josep M. Ainaud de Lasarteren *El llibre negre de Catalunya: de Felip V a l'ABC*.

Harrigarria egin zitzaidan Restop batean gaztelania ez zen beste hizkuntzaren batean libururik aurkitzea. Are gutxiago, hizkuntzarekin zerikusi zuzena zuen libururik topatzea.

Baina gainera katalanez gehien saldutako liburuen zerrenda aurkitzea eta liburu guztien aleak batera ikusteak mesfidantza eragin zidan.

Ez nuen liburua han erosi, herri normal bateko liburudenda normal batean baizik.

Aritzeta, Zornotza edo Zuastiko Restopetan, nik dakidala, ez dago euskarazko libururik salgai. Iruñeko sarreran dagoen Zuastikoan Xuxukumusuko kamisetak eta kitto!.

Hori bai, zin dagizuet Barbastroko Restopeko tabernan ohar batzuk gaztelaniaz, euskaraz, eta katalanez daudela! «*Egia da, egia... porque lo he visto yo!*».

Itzul gaitezen harira. Aipatu liburua, kronika hau irakurtzen duzuen guztioi gomendatzen dizuet. Kataluniaren eta katalanaren aurka historian zehar esandako eta idatzitako hainbat artikulua, lege eta bitxikeria dakartza, eta gehienak gaztelaniaz daudenez, katalanez irakurtzeko zailtasunak dituen euskal irakurleak ere goza dezake liburua.

Egileak, orden kronologikoan agertzen ditu iruzkinak. Zerrenda luzerik ez eskaintzearen, 1994. urtean han-hemenka bildutakoen artean, honako perlak aurki daitezke:

«(...)desde que entras en la región el catalán te agrade por todas partes (...) ¿Cómo el Gobierno español puede estar permitiendo esta tropelía y abuso con el idioma oficial de España?».

«La nueva ley de Normalización del catalán prevé bajo sanción —y si no se paga, cárcel naturalmente— la obligación de usar el catalán laboral».

(TV3ri buruz) «Satanización del resto de los españoles no catalanes convertidos en seres estúpidos y malvados».

«(...)impresionante limpieza étnica 'made in Catalonia'».□

INEM-EK EMATEN DIGU LANA

Nik ez dakit INEMek zenbateraino sortzen duen enplegua, baina garbi dago euskaldunoi behintzat lana ematen digula.

Fredi Martini entretenimendu sobera ezarri dio.

Eta kasu honetan larriena ez da dokumentazioa euskaraz bidal diezaioten eskatzeagatik langabezi-sariaren bidalketa eten izana, prozesua zein izan zen adierazi eta gero, INEMek

egindakoa ongi egina zegoela defendatzeko epaiketean eskuhartzea onartzea baizik.

Izan ere, jokabide honekin, INEMek hizkuntz normalizazio-prozesuaren aplikazio-esparrutik kanpo dagoela frogatu nahi baitu.

Horiek adierazi eta gero, jar gaitezen ispiluaren aurrean:

Estatutua onartu eta 16 urte pasa ondoren, nola liteke oraindik ere, INEMeko arduradunek puntu hau garbi ez izatea?

Egoera hori izanik, nola liteke hau izatea arazoa sortzen duen lehen kasua?

Egunkaria zabaldu dut:

«Bilbao metro» slogana irakurri dut, metroaren aurkezpen-ekitaldiari zegokion argazkian.

Albiste modura azaldu dute Legebiltzarrean Landa eta Atutxaren arteko eztabaida garrantza euskara hutsez garatu izana.

Otanori errespetu falta iruditu zaio euskal medio bateko kazetari batek galdera euskaraz zuzendu izana.

Arraioa! □

BILBON AL GARA?

Gabriel Aresti Euskaltegiak eta honen babespean sortutako Zenbat Gara kultur-elkarteak, gutxitan bezalako sorpresa oparitu digute ikasturte berriaren hasierarekin: ehun lanpostu eta kafe-antzoki proiektua.

Nik ez dakit Bilbok Euskal Herriko hiriburu izan behar duen ala ez, baina euskal kulturgintzan gaur egun duen pisua baino handiagoa egokitzen zaiola, ez dut zalantzan jartzen.

Kafe-antzokia oso gune egokia izan daiteke Bilbon euskalduntze-prozesuari bultzada berria eta indartsua eskaintzeko.

Ea lortzen duten Bilboko kaferik goxoena bertan eskaintzea! □

IBURUAK

MARI JOSE OLAZIREGI
«HAMAICA PAUSO»:
IRAKURKETARAKO GONBITEA

JOAN MARI TORREALDAI
EUSKAL LIBURUGINTZA 1994

«HAMAİKA PAUSO»: IRAKURKETARAKO GONBİTEA

MARI JOSE OLAZIREGI

Dударик ez dago, gehienetan hala gertatzen baitzaigu, luzaroan zerbaiten esperoan gaudenean gure espektatibak ez direla betetzen edo espero genuen horrek ez gaituela erabat asetzen. Ez da hau, inondik ere, orain argitara ematen den Saizarbitoriaren azken nobelak, *Hamaika Pauso-k*, irakurle honengan sortu duen inpresioa.

Bere hurrengo nobela noizko zen galdetuz behin eta berriro gogaitu dugun nobelagile honek, urteak dira ditzosozko liburuaren gaineko espekulazioei aurre eginez daramatzanak. Berriki lagun batek gogorarazten zidanez, dagoeneko 1984ko Durangoko azokan nobela honen argitalpen ezak sortutako hutsuneaz hitz egiten zitzaigun. Edo gogoratu, bestela, autoreak be-

rak telebistako programa batean iragarritakoak edo eta, adibide bakar bat aipatzearen, 1986ko elkarrizketa batean (*Argia*, 1.100 zenbakia, 1986ko apirilaren 20koa) argitaratzear zegoen nobelaz esandakoak.

Zeresan ugari egon bada ere, zorionez eskuartera iritsi zaigun nobela hau irakurri ondoren, itxoiteak merezi izan duela esan behar dugu. Saizarbitoriaren azkena, nobela sakona, interesgarria eta irakurketaren plazer barthianoa ahalbidetzen dutenetakoa da. Egia esatekotan, nobela honek hasieratik bertatik literatur lan handiei egozten zaien tasun garrantzitsuenetako bat du: irakurketa agortezinen sortzaile bilaka daiteke, testuak berak zeinu literario den neurrian duen aberastasun eta trinkotasunagatik. Pragako estrukturalisten hitzetan: «artefakto literario» honek sortuko dituen «konkretizazioak» (hots, irakurketak) ugariak izango direlakoan gaude.

Eta irakurketez ari garenez, hori izango da ondorengo hitzotan gure hizpide nagusi. Nobela eta testu literario orok irakurtzen den neurrian bakarrik lortzen du bere izatea; azken batean, postestrukturalisten ondoren dakigunez, irakurketa idazketaren beste alderdia besterik ez baita, banaezinezko binomio sortzaile bilakatuz.

Halere, eta testuak duen berezko «irekiera» eta adierazgarritasun amaigabea onartuta ere, (Literaturaren Historia etengabeki berrirakurtzen diren testuez beterik dagoela esan genezake) ezin esan edozein irakurketa edo «konkretizazio» baliagarri denik. Izan ere, obrak berak, eta kasu honetan testu narratiboak, aldezturik irakurle bat, irakurketa bat irudikatzen eta baldintzatzen du. Are gehiago, literatur «forma» (narratibaren kasuan formalistek «diskurtsoa» deritzotena) edo estilo batek irakurle mota konkretu bati egiten dio erreferentzia, eta askotan entzun dugun baieztapena gogoratuz, garai eta komunitate literario bakoitzak merezi duen literatura (eta irakurlekoa, esan-go genuke guk) dauka. Mikhail Bakhtine (1895-1975) kritikari errusiarrak dioskun moduan:

«El problema de la concepción del destinatario del discurso (...) tiene una enorme importancia para la historia literaria. Para cada época

ca, para cada corriente literaria o estilo literario, para cada género literario dentro de una época o escuela, son características determinadas concepciones del destinatario de la obra literaria, una percepción y comprensión específica del lector, oyente, público o pueblo»¹.

Gauzak horrela, Ramon Saizarbitoriaren nobelagintzara itzuliz, ezagunak dira idazle honen traiektoria literarioan literatur forma eta estiloketako ardurak eman dituen etekinak eta euskal narratibagintzan ireki dituen bideak. Jadanik defendaezina den forma eta eduki arteko banaketaz haruntzago (artelana-ren baitan biak berezietezkoak baitira), nobelagile honek «modernitatearen» ateetan jarri zuen euskal prosa. Hainbat kritikarik, eta bereziki Txuma Lasagabaster-ek², egokiro aztertu duten berrikuntza honen atzean, nobelaz, eta orokorki Literaturaz, ikuspuntu berria zekarkigun Saizarbitoriak.

Orainarteko bere hiru nobeletan —*Egunero hasten delako* (1969), *Ehun metro* (1976) eta *Ene Jesus* (1976)— poetika narratibo berean bata bestearen ondorio logikoa diren testuak eskaini dizkigu. Beste artikulua batean «isiltasunaren poetika» deitu genion ibilbide horretan³, modernitatearen amaieran Arteak edukitako gatazkak eta zeinuaren adierazkortasunaren krisia irudikatu digu. Nobelak, idazketa baten abentura den heinean, o rdurartean bere oinarri ziren zutabeak eraldatu ditu (pertsonaien deskribapena, istorioak kontatu beharra, ikuspuntu desberdinen alternantzia, kronologia apurketak... testu azterketatan hainbestetan erabili ditugun kontzeptuak).

Alabaina, irakurketaren arazoari berriro eutsiz, nobela horiek «eskatzen» zituzten irakurketak ez dira beti egilearen asmoekin bat etorri. Zentzu honetan, euskal literatur «komunitateari» berriegiak eta askotan gratuitoak iruditu zitzaizkion nobela horietan emandako hainbat pauso⁴. Hau nabarmena suertatu zen hirugarren nobelaren kasuan zenbaitek egilea «bere bertuosismoaren tranpan» erori zela defendatzen zuenean.

Horrelako baieztapenen atzean nobelagintza mota honek bere hastapenetan Frantzia izan zituen arazoan oihartzunak dakuskigu. *Nouveau Roman*-eko idazle eredugarriena kontside-

ratu izan den Alain Robbe-Grillet (1922) idazleak bere kritika-riei esandakoak, gure artean sortutako hainbat eztabaidari erantzuteko egokiak suerta daitezke : «*Le Nouveau Roman s'adresse a tous les hommes de bonne foi*»⁵.

Laugarren nobela honetan, Saizarbitoriak nobela irakurtzen hasi orduko igartzen den saio literario ausarta egin du. *Hamaika Pauso*, gure iritzi apalean, Saizarbitoriak orainartean egin duen ahalegin anbiziosoena gerta daiteke, nobelaren beraren luze-raz haruntzago kontaketa biribila, oso «lotua», eskaintzen digu-lako. Forma eta egitura literario berri bat egiten saiatu da egi-lea, bere hitzak erabiliz «abentura literario» berri bat. Ildo hone-tan, jarraian datozen puntuetan nobela honek gure baitan sortu duen irakurketa argitzen saiatuko gara, abiapuntua goian esandakoa izango delarik: testu bakoitzak irakurle bat iru-dikatzen duela onartuz («irakurle inplizitoaz» hitz egiten digu Wolfgang Iser-ek⁶) nobela honen irakurlea nolakoa datekeen esa-ten saiatuko gara. Honekin batera, eta nobelak berak eskain-tzen dituen klabez gain, testuari aurre egin baino lehen irakur-leak eduki ditzakeen «aurreusteez» gogoeta egingo dugu, «errea-lismo» kontuei erreferentzia egingo diegularik.

ERREALISMOTIK POLIFONIARA

Literatur Teorian eta Historian kontzeptu labainkorrik bada-go Errealismoarena da, ezbairik gabe. Gorago aipatzen genituen irakurketa «desegokien» atzean itxurazko formalismo gehiegiz-ko batekin batera Saizarbitoriaren bigarren nobelari euskal irakurleek hartu zioten kutsu «errealista» aipa dezakegu. Eta Errealismoaz hitz egin nahi badugu laugarren nobela honek eduki ditzakeen arriskuak aipatzekoak dira. Izan ere, nobela ho-netaz 1995eko elkarrizketa batean egileak berak esandakoek nolabaiteko «espektatiba» errealistak sor baititzake zenbait ira-kurlerengan⁷.

Bere lehenengo nobela garaiko giro urbanoarekin hertsiki lo-tua azaltzen bazen ere, (abortoaren auziaz bat heziketa tradizio-nalaren itzalez eta hainbat arazoez hitz egiten zitzaigularik)

100 metro izan da irakurle eta kritikariek Saizarbitoriaren nobela «errealistena» kontsideratu izan dutena. Kutsu errealista hori nobelan egiten zen aukera linguistiko bikoitzaz gain⁸ bertan kontatzen zitzaigun istorio nagusiaren nolakotasunetik zetorkion: garaiko irakurleari ez zitzaion inondik ere hutsala iruditu nobelak ETakide batek poliziarengandik ihesean egindako azken ehun metroak kontatzea. Bertan «euskal nobela nazionala» (politikoki ulertuta, noski) ikusi zuten irakurleek ez zuten egileak objetibismo osoz transkribatu nahi izan zuen ekin-tza bortitza, hots, militante baten heriotza izugarriarena, hala ulertu. Jon Juaristirekin bat gatoz nobela hau Euskal Literaturaren Historian «gaizkien ulertuenetako bat» dela baieztatzen duenean⁹.

Polemika guzti hauetan nobelagintzaren kontzeptu *stendhaliarra* dakusagu: nobela gure ingurunea islatzen duen ispilua da lehenengo eta behin. Nobelaren definizio hau beronek genero bezala izan zituen hastapenekin eta XIX. mendean zehar izan zuen garapenarekin bat badator ere (gogoratu, nobelak *romance* arekiko duen desberdintasunik nabarmenena narrazio fantastikoen baztertzea dugula), Ian Watt-ek argi roadierazi duenez, nobelaren kontzeptzio berri honek Descartesengandik Kantenganaino doan Filosofiaren eraginez, behaketa eta ingurunearen analisia bereganatuko ditu¹⁰.

Alabaina, nobelaren sorkuntzan (genero bezala ulertua) hainbesteko garrantzia izan zuten planteamendu estetiko eta filosofikoak irauli ahala, dagoeneko XIX. mende amaieran bertan erlatibismo filosofikoaren ildotik, Literaturan eta *o*korki artean «begiaren diktaduratik» (Ernst H. Gombrich) ikuspuntu desberdinen garrantzira pasako gara¹¹. Henry James (1843-1916) idazle iparramerikarrak beren nobelei egindako hitzau-reetan aldarrikatu zuenez («Critical Prefaces» deritzenak), idazleak kontakizun duenaren aurrean kokagune bat, ikuspuntu bat, hartu behar zuen, ezinezkoa baitzen dagoeneko nobelagintza dezimononikoan narratzaileak zuen Jainko leku hori sines-tu eta defendatzea.

Erlatibismo hau onartzeak «errealismoaz» haruntzago «errealismoez» hitz egitera garamatzen moduan, hurrengo pausoa

Artearen beraren, eta Literaturaren kasuan hizkuntza literarioaren beraren ahalmen adierazkorra auzitan jartzea izango da. Pinturan inpresionismotik abstrakziora dagoen pausoaren pareko gerta daiteke XX. mende erdialdera nobelaren baitan Frantzia *Nouveau Roman* delakoak emandakoa. Mugimendu honetako egileen nobelak «nobela objektalista, objetibista» gisara definitu izan badira, teknikaz haruntzago planteatzen duten «errealismo» berriagatik izan da (Robbe Grillet-ek «erabateko subjektibismoa» izendaturikoa). Dagoeneko sujetu-objetu dikotomia apurtua dagoenez, hizkuntzak munduaz hitz egin ez diezagukeen moduan (cf. Wittgenstein), Literaturak gizakion «munduan egote» fenomenologikoa azaldu besterik ezingo du egin, horretarako nobelaren «forma» edo egitura izango delarik nobelagintza honen oinarri.

Eta kontestu honetan kokatu behar dira Saizarbitoriaren nobelak, orain argitara ematen den laugarrena barne. Horrela, puntu honen hasieran aipatzen genuen elkarrizketara itzuliz, bertan Saizarbitoriak bere azken nobelan «kontakten» zaigun gertakizun nagusia iragartzen zigu: Angel Otaegi ETAKidearen afusilaketarena hain zuzen ere.

Oraintxe hogeitun urte bete dira (irailaren 27an), Juan Paredes Manot «Txiki» eta Anjel Otaegi Etxeberria, FRAPeko beste hiru kiderekin batera afusilatu zituztenetik. Eta Saizarbitoriaren nobelan gertakizun horren inguruko datu zehatz ugari ematen bada ere (sumarioko eta egunkarietako testuen etengabeko aipamena dago), helburua ez da dokumentu historikoa egitea, «guztiok ezagutzen dugun Historiaren» alderdi ezkutua argitzea baino. Egileak berak esandakoek argi eta garbi uzten dute testimonioaz haruntzago nobelak dituen helburuak:

«Historiak kontaktea gustatzen ez zaidanez, irakurleak ezagutzen duen historia kontakten dut, eta horrela biok rekreatu egiten gara, irakurlea konplize bihurtuz.(...) Dударik gabe «*Hamaika Pauso*-ren historia» elaberri erabat intimista eta abentura literarioa da. Literaturaren abenturaz hitz egiten da, literaturaz hitz egiten da. Diferentzia hor dago: abentura horretan Euskal Herrian dudarik gabe horrekin [ETArekin] topo egiten dela. Ezin dut ulertu batzuek nola egiten dituzten abenturak horrekin topo egin gabe.

Bizitza intimoan hori hor dago, traban edo ez, baina hor dago» (29.or.).

Azken batean, nobela «bilakuntza» dela dioen egile honek baidaki gure bizitzan ematen diren beste errelatoekin konparatuz, nobelaren ezaugarri nagusiena egiaztagaitza izatearena dela (ideia Michel Butorrena da). Eta errealitatez hitz egiteko, estilo eta egitura-mailako ikerketak ezinbestekoak direla:

«La invención formal en la novela, lejos de oponerse al realismo como imagina demasiado a menudo una crítica miope, es la condición *sine qua non* de un realismo más a fondo»¹².

Guztiarekin ere, nobelaren «forma» hizkuntzazkoa den heinean nobela oro «ahots desberdinez osaturiko koru baten moduan» bizi duen garai sozio-historikoaren eta aurreko testu literarioen oihartzunez betea dago. Terminologia *bakhtinianoa* erabiliz, nobelaren polifoniaz edo dialogismoaz hitz egiten dugunean, nobela sortu den gizarte-egiturak nobelaren beraren egitura formalarekin duen erlazioa adierazi nahi dugu.

Modu honetan, bere nobeletan azaltzen zaigun diskurtso eta ahots aniztasunarekin (heteroglosiaz hitz egin genezake), Saizarbitoriak nobela horien atzean dagoen *background* sozio-historikoaren berri ematen digu. Azken nobela honetan «ahots» eta hizkuntza erregistro aberastasuna izugarria da: afusilatua- ren heriotzaren kontaketa sumariotik ateratako testuez, psikiatra- ren interpretazioez, garaiko egunkarietako aipuez... etabar lu- ze batez adierazten da. Azken batean, errealitate baten trans- kripzio hutsaz haruntzago, idazlearen (irakurleon) memoria historikoan geratu diren gertakizunez hitz egiten zaigu eta es- parru honetan ulertu behar da *Hamaika Pauso*-ren «errealismoa». Harreraren Estetikaren sortzaileetakoa den Hans Robert Jauss- ek oso ongi azaldu du iraganak literaturan duen presentzia:

«(...)la profundidad de la experiencia estética ya no radica en la percepción sutil de lo nuevo o la representación sorprendente de otro mundo, sino en el abrir la puerta al reconocimiento de las vivencias sepultadas y olvidadas y reencontrar, así, el ya reencontra- ble tiempo perdido»¹³.

UNİBERTSO LİTERARIOA: LİTERATURAREN LİTERATURA

Aurreko puntuan esandakoarekin lotuz, nobela honetan «memoria historiko» bat, jenerazio konkretu baten ibilbidea kontatzen zaigula esan behar da. Egitura lineala apurtuz datuak behin eta berriro errepikatzen dira: istorioa 1974an-edo has daiteke (Iñaki Abaituak Ortiz de Zarate ezagutzen duenean Bartzelonan), gerora gutxienez, Enrique Casas PSOeko senadorea hiltzen dutenerarte luzatzen delarik (1984ko otsailaren hogeita hirurarte, beraz). Tartean nobelaren pisu sinboliko eta narratibo guztia daraman gertakizunaren inguruko kontaketa daukagu: Daniel Zabalegiren (Anjel Otaegi) afusilaketa, edo beste hitzetan esateko, *heriotza* Narratzaileak esplizitoki esaten du heriotza honek duela garrantzi nagusia, eta ez garaiaz egin diezagukeen testigantza historikoak:

«Egileak ez zuen interesik izan historiaren nabarra —askorentzat engainagarria— erabat argitzen. Haren helburua gertakizunak, edozein eratan gerta eta imajina zitezkeelarik ere, ikaragarriak izan zirela baieztatzea baitzen» (92. or.).

Jenerazio baten biografia hau, nobelako protagonistaren lagun-taldeak bizi duen bilakaeran bertan soma daiteke. Lagun talde honetako kideak (Julia, Abel Osa, Arantza Olabe, Ane Arisiti, Alberto Pardo, Jon Igartua eta pertsonaia nagusia den Iñaki Abaitua hiztegegilea) gazte-garaitik ezagunak badira ere (1966ko argazki baten aipua egiten da nobela amaiera aldera), aldaketa sozio-politiko handien protagonista eta obserbatzaile bihurtuko dira. Nobelan narratzaileak konpromezuaz bere iritzia ematen digu: «Baina ez zegoen libre izaterik» (76. or.) diosku.

Arrazoi horregatik, seguraski, Daniel Zabalegirekin batera pertsonaia nagusiena den Iñaki Abaituak, garaiak eskatzen zizkion konpromezuei aurre egin zien. Albertok «kide» batzuk kotxez eramateko eskatzen dion eskenan, Iñakiren pentsamoldea hitzez-hitz adierazten zaigu:

«Batzuek konpromezua dosi txikietan txertatzen zuten, handiagoez libratzeko» (76. or.)

Talde honetako zenbait kidek, aktiboki «konprometituta» egon zirenak (Abel Osa, Jon Igartua eta Iñaki Abaitua bera mezulari kontuetan) urteak aurrera joan ahala ikuspuntu desberdinez ikusiko dituzte garai haiek:

«Urte batzuk geroago, 79 edo 80ko neguan —ordurako itzulia zen Madrilén bizitzera—, garai hartan desenkantoari buruz hain ugariak izan ziren nobela haietako bat bidaliko zion, eskaintza nostalgiko batekin, eta pasarte luze bat azpimarratua zuela. 'Iraultza ez zen aukera gisa sentitzen' zioen gutxi gorabehera pasarteak, 'esentzia gisa baizik; edo iraultzaile zinen, eta orduan iraultzaile buruaz pentsatu eta iraultzaile bihotzaz sentitu behar zenuen, edo ez zinen, baina orduan izan nahia baino ez zen gertatzen, eta ez izatearen kulpaa behin eta betikoa'. Eskaintzak, berriz, 'Hain zapalduak eta hain libre izan ginen egun haien gomutaz' zioen, haren letra biribil eta argiaz idatzia» (76-77. or.).

Garaiak aldatu direla guztiz adierazgarria suertatzen da nobelari ematen zaizkigun zenbait daturi esker: zazpi urteren buruan lagunak Juliaren etxean elkartzen direnean beraien arteko harremanak, aukera politikoak desberdindu ahala, zaildu egiten dira. Zail bihurtzen da politikaz lasai hitz egitea eta Jon Igartua bezalako pertsonaia bat Kongresurako zerrendatan bigarren aurkezteak zeresanik sortzen du. Egoera sozio-politiko honen erakusle nabarmenena, «Orain 'Eusko Gudariak' Erviti-n eros daiteke. Horixe aldatu da» (315. or.) baieztatapenean dakusagu. Azken batean, Iñaki Abaitua protagonistaren beraren heriotza (80ko hamarkadaren erdialdean-edo gaude) ez da heriotza «politiko» bat, edo eta helburu politikoz egindakoa, gizaki baten suizidio ikaragarria baino¹⁴.

Gauzak horrela, nobelak ez luke berezitasun handiegirik edukiko baldin eta jenerazio horren istorioa kontatzeko (memoria historikoa azaleratzeko) egileak aukeratu duen moduarengatik ez balitz. Eta hortxe dago nobela honek duen ezaugarri literario nagusienetarikoa: kontaketa bera eten egiten da idazketa eta idazteko moduen gainean gogoeta egiteko. «(...) zilegi da historiari edozein pasartetik ekitea» (7. or.) dio narratzaileak, azken batean nondik hasten den zehazteak ez baitu garrantzirik. Claude Simonen nobeletan irakurleak memoriaren zatiak ha-

rilkatu behar dituen moduan, hemen ere guri dagokigu zatiez haruntzago istorioa eraikitzea.

İrakurleak, nobela honetan barneratu ahala, istorio nagusiaren garapenarekin bat kontaketa bera eta kontamoldeak behin eta berriro esplizitatzen dituen narratzaile batekin egingo du topo. Narratzaile hau istorioa «gertatzen» den mailatik at kokatua dago, beste maila diegetiko batean alegia, eta kontakizun den guztia kontrolatzen du. Bigarren maila diegetiko batean kontaketaaren pisua protagonista nagusiak dauka (hots, İñaki Abaitua hiztegiak) eta hau *Hamaika Pauso* izeneko nobela idazten ari da. Nobela honetako istorio nagusia Zabalegiren (Angel Otaegiren) heriotza izanik, honi buruzko datu biografikoak arakatzen emango du denbora. İñaki Abaituak aurrea daraman saio literario honetan, bere iragan propioa Zabalegirenekin loturik azalduko da, iragan horretan konpromezu politikoak eta irakurketa literarioak (Loretta Sheridan-en afusilaketa kontaktzen duen nobelarena adibidez) behin eta berriro gurutzatuko direlarik.

Dakusagunez, nobelaren «egitura narratiboa» (diskurtsoa) benetan konplexua da, eta konplexutasun horretan galduko ginateke baldin eta lehenago aipatu dugun narratzaile extradiegetiko horrek (hau da, İñaki Abaitua narratzaile duen mailatik at dagoen horrek) nobela irakurtzeko klabeak ez balizkigu behin eta berriro emango. Zentzu honetan, narratzaile hau guztiz ahalduna da: kontaketa guztia kontrolatzen du eta kontaktari buruzko gogoeta teorikoak behin eta berriro azalertzen ditu. Nobela guztiak irudikatzen duten irakurleaz gain, nobela honetan irudikatzen den idazlea («autore implizitoa» esango luke W.C. Booth-ek) Saizarbitoriak beste nobeletan irudikatu duena baino askoz ere esplizitoagoa da.

Narratzaile honek irakurleari nobelaren beraren egitura eta idazkeraren «intertestuak» ematen dizkio, horretarako, gehiengotan, bere abiapuntu literarioak izen eta abizenez aurkezten dizkigularik: Claude Simon aipa daiteke denboraren eta literaturaren ez-linealtasunaz; kontaketaaren planotasunaz, detaileen garrantziaz Flaubert-en *L'education sentimentale*; Malcom Lowryren *Under the Vulcano*; Robbe-Grillet-en *Project pour une revolu-*

tion à New York; Paul Valéry-ren *Le cimentier marin*, Gide-ren kontagintza teknikak; Rilke, etabar... Guztiak egilearen unibertso literarioaren adierazle.

Erreferentzia horien guztien atzean, idazleak eta irakurleak duten «paktu ludikoaz» gogoeta egiten dugu. Bere izatea kuestionatzen duen literatura honek, idazketaren beraren zentzuaz egiten digu galde. Patricia Waugh-ek metafikzioari buruzko bere liburu ezagunean azpimarratu duenez:

«Metafiction is a term given to fictional writing which self-consciously and systematically draws attention to its status as an artefact in order to pose questions about the relationship between fiction and reality. In providing a critique of their own methods of construction, such writings not only examine the fundamental structures of the narrative fiction, they also explore the possible fictionality of the world outside the literary fictional text»¹⁵.

Literatura «jolas» gisara ulertze honek, errealismoaz haruntzago testu-sorketa bera du mintzagai eta metafikzioari esker «irakurle rola» idazlearengana hurbiltzen da: testua «egin», «osatu», «dekonstruitu» behar dugunez, irakurle aktiboa da nobela honek eskatzen duena.

Eragiketa sortzaile horretan testuak dituen «hutsuneak» betetzera bultzatzen gaitu narratzaileak, betetze aktibo hau obraren beraren oinarri bihurtzen delarik. Nobelan bertan azaltzen den adibide bati helduz, gogora dezagun Robbe-Grillet-en *Projet pour une révolution à New York* (1970) liburuan «hutsune» hauek guztiz begibistakoak direla eta irakurri ahala bete beharrekoak.

Collage-a, jokia, pastitxea... baliabide estrukturalak ditugu horrelako Literaturgintzan. Nolanahi ere, hasiera bateko *Nouveau Roman* objetualistatik bigarren garaiko nobelagintza humanistagora dagoen bira elementu horietan ikus dezakegu. Zentzuen arkitektura bat bailitzan, nobelagintzak koadro baten aurrean gaudenean jarraitzen dugun jokabide bera bultzatuko du: elementuen justaposizioez haruntzago, osotasuna eraiki (nobelan Bartzelonako Güell parkea azaltzen da honen esplizitazio arkitektoniko modura).

Hamaika Pauso-n collage hori izaera desberdineko testuen justaposizioz lortzen da. Testu-aniztasun honen atzean, ahots desberdinez gain (polifonia), literatur lan guztiak azken batean lehenago idatzi diren testuen berridazketa direla frogatzen zaigu. Nobelaren intertestualitate honetan testua azken batean «pallimpesto»¹⁶ bihurtuz, kontaketa ren helburu nagusia den gaiaren inguruan, heriotzarenean hain zuzen ere, ikuspuntu desberdinak tartekatuko dira.

Zabalegiren heriotzaren kontaketa aurrera joan ahala, degradazio-przesu nabarmena jasango duen Iñaki Abaitua protagonistak (bere suizidiora iritsi arte) heriotzaren inguruko bibliografia izugarria maneiaturko du. Batetik soziologiaren ildotik suizidioaz eta heriotzaz hitz egiten dutenak: besteak beste, Morin, E. ren *L'Homme et la mort*, Ariès, P. ren *L'homme devant la mort*, *L'homme et sa destinée*, Terentini-ren *Il senso della morte*, Davis-en *Pictures of death*, Gayralen *Prophylaxie du suicide...* etabar. Bestetik, Literaturan gai hau ikutu dutenak: Pavseren *Il mestiere di vivere*, Hernandez-en *Los pasos perdidos* (gerrako paisaiez); Camus eta Sartre buruzko erreferentziak (heriotzaren aurrean gizakiek duten pasibotasunaz), etabar. Edo, musikazko adibide bat aipatzearren, Mahler-en «Des knaben wunderhorn» (Ama eta zerraldoa).

«Irakurleak heriotzaren soilaren pertzeptzio zehatza izan dezan, heriotza hutsaren irudi berez tragikoaz jabetu dadin, arreta desbideratuko lukeen trabarik gabe» neutrotasuna (cf. Flaubert) izango du teknika-mailako baliabiderik nagusia.

Hauen parean J.J. Lasa psikiatraren baieztapenez osatutako testuak benetan azpimarragarriak dira, «ez dute galerarik». Dagoeneko *Ene Jesus* nobelaren epilogotik ezagutzen genuen psikiatra hau, fikziozko pertsonaia bihurtu zaigu nobela honetan, bere pisu narratiboa dudaezinezkoa delarik. Askotan ironia izugarriaz euskal gizarteaz eta gure topikoez ematen dituen interpretazioekin batera (elkarte gastronomikoetako gizon mantaldunen trabestismo gordeari dagokion pasarteak irribarre bat baino gehiago eragingo du¹⁷), heriotzaren aurrean gizakiok dugun beldur eta bakardadea, heriotzaren inguruko gizarte eta erlijio-sineskeriak, neurosiak... eta nola ez, protagonistaren

ametsetan azalduko den *mater terribilis*-a gai dituzten gogoetak daude (hau ere *Ene Jesus*-eko amaren modura «zapi txuritxoia manga beltzetik ateratzen duena»). Guztiak «hiltzeko garela» (*et muriremu*) azpimarratzen dutenak (*media vita in morte sumus*)¹⁸.

Heriotzaren inguruko intertestualitate honen azken adibidea aipatzekotan, Jesus Mª Lasagabaster euskal kritikariaren testuena aipatu nahiko genuke. Kritikari honen Doktorego Tesia izan zen *La novela de Ignacio Aldecoa: de la mimesis al símbolo* (Madril: SGEL, 1978) liburua erreferente literario bilakatu, bertan egileak heriotzaren aurreko beldurraz «esandakoak» transkribatzen zaizkigu (ez dugu puntu hau ziurtatu, azken batean ez baitu garrantzirik. Garrantzizkoena Lasagabasterrek «esan zitzakeela» da).

BALIABIDE TEKNIKOEZ: ERREPIKAPENETIK «CORPS CONDUCTEURS» ETARA

Gorago aipaturiko egituraketa zatikatuaren parean (Gide eta «puzzle moduan taxututako nobela» ere esplizitoki azaltzen dira) bada nobela honetan etengabeki erabiltzen den beste baliabidea: errepikapenarena, hain zuzen ere.

Nobela aurrera joan ahala zenbait eskena errekkurrenteki errepikatzen dira, kontaketa bakoitzean zenbait aldaera estilistiko sartzen delarik. Istoriotik at dagoen narratzaile guztiahaldun honen komentario eta aurrerapenei esker, fragmentarioki garatzen doan istorio hau irakurtzeko klabe eta laguntzak ematen ditu, horretarako maiz kronologian askozaz ere beranduago gertatuko diren gauzak iragarri (prolepseak) edo eta pertsonaien eta gertakizunen gainean iruzkinak eginez¹⁹. Zentzu honetan, narratzaile guztiahaldun honek irakurketa kontrolatzen digu, eta askotan pasarte batetik besterako bidea ahalbidetzen.

Hain da boteretsua narratzaile hau irakurketa bat ezezik kritika mota bat ere aurrikusten duela nobela honetan. Bere baliabide teknikoek jakitun delarik, ez du inondik ere nahi irakurlea (eta kritikoa irakurlea den neurrian) errepikapen horien kasuistikan gera dadin: «89 aldiz azaltzen dira zapatak Ha -

maika Pauson, aipatuko ez den filologoaren esanetan. Mila hitzetik bat, eta zerbait esan nahi omen du horrek» (172. or.). Era berean ez da kritikaren ikuspuntu oso «laudagarria» honako paragrafo honetan azaltzen dena:

«Ez da hori, noski, testuetan oroimen-hutsei zor zaizkien zati egokitu gabeak, hariaren etendurak eta korapilo zirtzilak atzematea ofiziotzat hartu dutenen iritzia. Espazio-denboren kontraesanetan oztopaturiko idazlea kausitzea baita kritikoak izan dezakeen ohererik handiena. Horixe du idazlearen ospea, neurri batean, bere egiteko bidea» (26. or.).

Gure asmoa errepikapenak kontatzea ez bazen ere, egia da horrelako baieztapenaren ondoren bati baino gehiagori belarriak gorrituko zaizkiela (zaizkigula) askotan Saizarbitoriaren nobelek jasan dituzten irakurketa eta iruzkin literarioak direla medio. Badirudi teknikaren atzean dagoen interpretaziora pasatzeko gonbidapena luzatzen ari zaigula egilea.

Halere, errepikapenak zenbat aldiz azaltzen diren jakiteak garrantzi handiegirik ez daukala onartuz ere, behin eta berriro azaltzen diren motibo edo gai hauen pisua azpimarratu nahiko genuke. «Punta zorrotzeko zapatak», «erloju suizarra», Unamunoren aipua Hondarribiaz («Fuenterrabia es un cromo en la tapa de España»), logelan galtzerdien bila sartu zenekoa eta berauek erosterakoan saltzailearekin izandago elkarrizketa; Juliak behatz txikiarekin zigarroa eusteko moduarena, Ortiz de Zarate ezagutu zuenekoa... memoria harilkatzen laguntzen diguten elementuak dira. Ideien asoziazioaren teknika beraz, nobelak elementu hauen inguruan antolatzen du diskurtsoa, behin eta berriro egiten eta desegiten doan hari mataza bailitzan. Elementu errekurrite hauen adibide gertuena Claude Simon-en *Les corps conducteurs* (1971) nobelan dakusagu. Egile honi buruz Tom Bishop-ek esandakoak teknika honen nolakotasuna ulertzen lagun diezaguke:

«Plus qu'avant, le mode d'associations et de génération est pictural plutôt que thématique ou linguistique, procédant par juxtapositions de tableaux, d'objets, etc. (...), ainsi que de scènes remémorées, qui se déroulent figées ou au ralenti»²⁰.

ERREALİSMOZ ERAİKİTAKO FİKZİOZKO PERTSONAIK

Nobela hau irakurtzen hasterakoan egituraz gain gehien harritzen gaituen alderdia, pertsonaiaena izan daiteke, dudarik gabe. Bere aurreko nobeletetako pertsonaiekin konparatuz, *Hamaika Pauso*-ko pertsonaia askok badute berezitasun nabarmen bat: izen eta abizenekin aurkezten zaizkigun pertsonaia hauek «erreferente» bat dutela errealitatean. Teknika eta artificio literarioen berezkitasuna onartuz ere, irakurlea asaldaturik gera daiteke euskal kultur munduan hain ezagunak diren zenbait izen nobela honetako protagonista bihurturik ikusten dituenean.

Izen-zerrenda guztiz adierazgarria da, eta dudarik balego ere, izen bakoitzaren ondoan pertsonaiaren ogibidea jartzen digu narratzaileak. Besteak beste, hortxe dauzkagu: J.J. Lasa psikiatra (Donostiako Hernani kalean kontsulta duena), Jesus Mª Lasagabaster kritikaria ; Ramon Etxezarreta (nobelan dioenez Urrestillako auzotarra eta Azpeitiko zinegotzia. Gaur egun Donostiako Udaletxeko Kultura zinegotzia dena) ; Juan Mari Bandres abokatua. Hauen parean, pertsonaia «erreali erreferentzia egiten» badiete ere, beste izenez datozenak dauzkagu: Daniel Zabalegi (Anjel Otaegi : bere biografiaz, eta bereziki jaiotetxearen inguruko arakaketa eta datu ugari dauzkagu); Iñaki Abaitua (*Hamaika Pauso* nobelaren narratzailea: hiztegiilea, Bartzelonan bizi edo maiz bidaiatzen duena, *Teseu* itzuli duena. Hau da, Ibon Sarasola euskaltzain eta hizkuntzariaren *alter ego*-a izan daitekeena). Azkenik, beste talde batean sartu beharko genituzke nobelan aipatzen diren hainbat pertsonaia (besteak beste: Abel Osa, Alberdo Pardo, Arantza Olabe, Ane Aristi eta Jon Igartua).

Baliabide honen bidez egileak nobelan bertan esaten denaren egiazkortasunaz haruntzago bere unibertso literario eta sozio-kulturalaz datuak ematen dizkigu. Argi dago bertan azaltzen diren pertsonaia horiek zer diren edo benetazkoak diren jakin gabe nobela «irakurri» eta «ulertu» daitekeela, baina helburua ez da irakurgarritasuna erraztea, nobela eta egilearen munduaren berri ematea baino.

Narratzaileak irakurleari egiten dizkion keinu hauetan irakurleak funtzio erreferentzial guztiez haruntzago egilearen inguruneaz datuak lortzen ditu. Baliabide hau (nobelan askotan erabilia) bereziki landu zutenetako bat Balzac dugu.

Michel Butor-ek lehenago aipatu dugun *Sobre Literatura* liburuan, baliabide honi esker Balzac-ek lortzen zuen efektuaz egiten du gogoeta. «*Balzac y la realidad*» izeneko artikuluan erabilera honen berritasunaz dihardu.

Beste gauza askoren artean teknika honen bidez nobela eta errealtate arteko harremanaz egiten digu galde autoreak. Egileak badaki bere nobelan pertsonaia «errealak» aipatzen baditu nolabaiteko muga batez, ezintasun batez idazten duela: pertsonaia ezagun hauetaz «gezur» handiak esaten baditu irakurlea segituan ohartuko da, eta idazleak hasiera batean pertsonaia horri egotzi nahi zizkion tasun eta gertaerez ahaztu egingo da. Irakurleak ardura gehiago edukiko du egiazkotasun frogetan, bilakaera literarioaren egokitasunean baino. Horregatik izango da (Butor-ek Balzac-ez dioen moduan) hain garrantzizkoa narratzailearen trebetasuna: nolabait esateko, narratzaileak progresiboki pertsonaia «erreal» hauek bere mundu literaria ekarriz, nobelaren unibertsoan barneratuko ditu.

Azken batean, idazleak «errealtate» berri bat eraiki nahi du bere nobelan, errealtate guztiz «sinesgarri» eta «koherentea» baina mundua eta iragana erreferente bakar ez dituen. Esparru berri honetan, irakurleari sinesgarria egingo zaio bertan kontaktzen den guztia, eta poliki-poliki egilearen ikuspuntu berria «bere egingo du».

Horregatik ez dute inongo garrantzirik *Hamaika Pauso*-n agertzen diren zenbait datu eta gertaerek nobelaren baitan ezagutzen duten aldaketa. Txuma Lasagabaster-ek *Hamaika Pauso*-z egiten dituen iruzkinak «benetan» ez direla eman jakinda ere berdin dio, izugarri «sinesgarriak» gertatzen baitzaizkio irakurleari. Gauza bera esan genezake Zabalegiren atxiloketaz eta komandokideez nobelan esaten direnei buruz: testuan kontaktzen diren gertakari askorekiko narratzaileak izan duen zehaztasun eta egiazkotasuna (Zabalegiren atxiloketaz, Ergobiako eta Ibaetako atentatuez, sumarioaren prozedura guz-

tiaz, «Tupa»ri Arrazola neurozirujanoak egindako ebaketaz...) izugarriak badira ere, bertan azaltzen diren komandokideen izen eta «alias»ak aldatuak azaltzen dira maiz («Tupa» Jose Antonio Garmendia Artola dugu eta ez Javier Garmendia Apaolaza; «Zapa» ez da Ortiz de Zarate izeneko inor izan; etabar) Narratzaileak berak esango duenez, dokumentuaz haruntzago «sinesgarritasuna» da egileak bilatzen duena:

«Eztarria erretzen dion pattar merkea. Idazleari dekoratuaren osagarri beharrezkoa iruditzen zaiolako ageri da kapitulu batetik bestera izenez aldatzen den pattarra; kafea edo tabakoa edo Jesusen bihotzari pizturiko kandela ageri diren bezala, eszena girotzeko. Gezurra, sinesgarritasunaren mesedetan» (367. or.).

Pertsonaien puntu honekin amaitu baino lehen, pertsonaia nagusien, hots Daniel Zabalegiren eta Iñaki Abaituaren, taxuketa narratiboaz bi hitz. Gure iritziz, pertsonaia hauen sendotasun deskriptiboa eta garapen narratiboa benetan nabarmenak dira. Beste hiru nobeletan baino esfortzu handiagoa dago azken nobela honetan pertsonaien taxuketari dagokionean. Nobela irakurri ahala irakurleak beren izakera eta bilakaera psikologikoaz datu ugari biltzen ditu zeharka, deskribapen psikologiko honen aberastasunari ihes egitea zail gertatzen zaiolarik. Beste pertsonaiekin dituzten harremanetan eta hauen erreferentziei esker jabetuko gara «patu tristera» kondenaturik dauden paperezko izakion nolakotasunaz. Gehienetan Juliaren ahotan eta zenbaitetan narratzaile extradiegetikoarenean bada-kigu Iñaki Abaituaren «oralitateak», «bizitzeko beldurrak», «non dagoen ez jakiteak», «konprometuzko beldurrak»... atzean «galtzaile baten biografia» ezkutatzen duela (Zabalegirenean bezalaxe).

AZKENA

Gure irakurketa izan da aurreko lerrootan adierazi nahi izan duguna. Artikuluaren hasieran genioen moduan, nobela honen «trinkotasunak» gogoetarako bide ematen baitu. Hala ere, *Hamaika Pauso*, lehenengo eta behin, gustora irakurtzen (eta

berrirakurtzen) den nobela da, nahiz eta gure ihardunean argitzen saiatu garen bezala, horretarako irakurketa guztiz aktibo bat eskatu.

Saizarbitoriaren beste nobelen antzera, nobela hau, irakurri ahala egiten den horietakoa da, eta horregatik, bertan kontatzen denaz haruntzago, kontaketa beraz arduratu behar du irakurleak. Saizarbitoriak irudikatu digun «irakurle inplizitoaren» tasun guztiez jabetu gabe nobelaz gozatu badaiteke ere, benetan indartsuak dira bertan azaltzen diren erre f e rente literarioak.

Zentzu honetan, bertako irakurlearentzat testuak azalera-tzen duen ingurune kultural eta sozio-historikoak duen pisua dudaezinezkoa dela onartuz, hau bezain garrantzitsua da egileak nobelan irudikatzen duen aukera literarioa.

Bukatzeko, esan dezagun, Euskal Literaturaren irakurleek, eta bereziki nobelazaleek, *Hamaika Pauso*- rekin aukera ederra dutela nobela bat irakurriz berriro gozatzeko. Eta oraingoan ere, Saizarbitoriaren eskutik. Guri, irakurketarako gonbitea luzatzea besterik ez zaigu geratzen.

Oharrak

1. Bakhtine, M.: *Estética de la creación verbal*, México: Siglo XXI, 1985, 289
 2. Lasagabaster, J.M.: «Euskal nobelaren gizarte kondairaren oinharriak», ASKOREN ARTEAN: *Euskal Linguistika eta Literatura: bide berriak*, Bilbo: Deustuko Unibertsitatea, 1981, 343-368, eta egile beraren «La novela vasca al borde de la realidad», ASKOREN ARTEAN: *Congreso de Literatura. (Hacia la literatura vasca)*, II. *Euskal Mundu-Biltzarra*, Madril: Castalia, 1989, 319-346
 3. Olaziregi, M.J. «Ramon Saizarbitoriaren nobelagintza: ixiltasunera daraman bidea», *Egan*, 1994-1, 37-55
 4. Saizarbitoriaren noblek garaiko irakurlearekin eduki zezaketen «distantzia estetikoak» ari garenean datu garrantzitsu bat eduki behar dugu kontuan: nobela hauek izan zuten arrakasta eta nartzutea ordurarte inongo narratibazko liburuk ez zuela lortu. Dударik ez dago, euskal narratibaren historian, eta bereziki nobelagintzarenean «inflexio puntu» bilakatu direla. Gogoratu, bestela, *100 metro* izan zela gaztelerara eta ingelesera itzuli zen lehenengo euskal nobela, edo eta nobela hau izan dela urte askoan argitalpen gehien eduki duena. «Klasiko» adjetiboa guztiz egokia dateke oraindik orain egungo irakurleari erakargarriak egiten zaizkion nobela hauek definitzeko.
 5. Robbe-Grillet, A. *Pour un nouveau roman*, Paris: Seuil, 1963
 6. Iser, W.: *El acto de leer*, Madril, Taurus, 1987
 7. Elkarrizketa hau *Argia*-n, 1514.zenbakian, 1995eko urtarrilaren 22an eman zen argitara «*Hamai-ka Pausoren historia*» eleberri intimista eta abentura literarioa da» izenburupean.
 8. «Lehenengo nobela bilinguea» izendatu zen nobela honetan euskara eta gazteleraren erabilerak izugarritzko asaldapena sortu zuen garaiko irakurle eta kritikarien artean. Arazoa itxuraz simplea zen: erabileraren horren atzean egileak «egiazkotasun» efektua bilatzen zuen ala ez, hori onartzeak ekar zitzakeen ondorio guztiak (hau da, «egiaren» eta «errealitatearen» izenean zilegi zen ala ez euskaraz idatzitako nobela moderno eta urbanoa).
- Polemika honetako zenbait partaide aipatzearen: EGUSKITZA, A.: «Zuzendariari gutuna», *Anaitasuna* 318 zb, 1976-5-15, 31; KINTANA, X.: «Euskal errealitate baten bila», *Anaitasuna*, 322 zb, 1976-8-15, 14-15; IZAGIRRE, K. «Hizkuntza eta literatura», *Zeruko Argia*, 694zb, 28 eta LERTXUNDI, A.: «100 metro. Ramon Saizarbitoria», *Zeruko Argia*, 684-685 zb, 29-30 gogora ditzakegu.
- Alabaina, eztabaidaren garrantziaren frogara, handik hamar urtetara (1986an) Txuma Lasagabaster-ek *Antología de la narrativa vasca actual* (Bartzelona: Edicions del Mall) argitara eman zuenean esandakoek ematen digute. Aipatu antologiari egiten zitzaion sarrera interesgarria, garaian euskal narratibagintzak erakusten zuen lirikotasunerantzko joeraren atzean, narratzaileek euskal «errealitate» zatekeena kontatzeko zuten ezintasuna ikusten zen arrazoi nagusi.
- Jon Juaristi aurrerago joan zen bere «Antologia simulakro delarik» artikuluan (*El Diario Vasco. Zabalik*, 1987—2-18, 2): Saizarbitoriaren nobelagintza zen, kritikari eta idazle bilbotarraren iritziz, euskal errealitateari aurre egin dion bakarra. Juaristiren iritziz, Saizarbitoria «hiriaren nobela bat egiten ausartu zen. Eta benetako nobela moderno bat egin zuen». Bilinguea, noski, Euskal Herriaren errealitatea euskaraz kontatzea faltsua baitzen bere ustez.
9. Juaristi, J.: *Literatura Vasca*, Madril: Taurus, 1987, 126
 10. cf. AGUIAR E SILVA, V.M.: *Teoría de la Literatura*, Madril: Gredos
 11. Mende hasiera honetan «begiaren diktadura» horren kontrako erasoak Arte guztietan ikus daitezke. Adibide bat jartzekotan, Zinemaren kasuan aipagarria da dagoeneko 1929an Buñuel-en «opera prima» den *Un chien andalous* filmean «begiak» jasaten duen erasoa.
 12. Butor, M.: *Sobre Literatura. Estudios y conferencias (1948-1959)*, Bartzelona, Seix-Barral, 1960, 10
 13. Jauss, H.R.: *Experiencia estética y hermenéutica literaria*, Madril, Taurus, 1986, 43
 14. Nobelaren amaiera tragiko hau behin eta berriro iragartzen da testuan zehar. Irakurle implizitoari etengabeki egiten dizkion keinuetan, narratzaileak dagoeneko 107-108 orrialdeetan horren berri ematen digu: «Azkeneko hartan, berriz, oso desberdina izan zen. Azkeneko hartan zehaztasun txikiarena ere alde zuretik ongi prestatuak zeukan eta beldur aztarrenik ez. «Nik pasatuko haut bestaldera» esango zion (...). Hala ere, hilik ikusi zutenek, bizpahiru eguneko bizarrez zirudiela esango zuten».
- Helburu bera dute (hots, prolepse funtzioarena) protagonistak kontaktetan tartekatzen dituen baieztapenak: «Hitzik ez, zeinu bat, ez dut gehiago idatziko» (80. or.), «Je serais un grand mort», esan zion ispiluari» (434. or.).

15. Waugh, P.: *Metafiction*, London, Methuen, 1984 ,6
16. Genette, G. : *Palimpsestos. La literatura en segundo grado*, Madril, Taurus, 1989. Liburu honetan behin eta berriro berridazten den literaturaren utopiaz (Borges) hitz egiten zaigu.
17. Daniel Zabalegi bera, mantal eta guzti, lagunei afaria ematen dagoen eskena batean aurkeztuko digu egileak jarraian datorren eskena batean.
18. Heriotzaren gaia guztiz presentea dago Saizarbitoriaren nobelagintzan. Bai *100 metro* eta bai *Ene Jesus* hari tematiko honen inguruan eraikitakoak direla esan genezake. Bietan, eta bereziki laugarren nobela honetan, edozein sensatzionalismo itzuriz, errespetu izugarritz tratatua dago gertaera bortitz hau. Euskal nobelaren traiektorian norberaren patu tragiko honekiko tratamendua, bakardadez eta izugarritasun handiz bizitakoa, berezi eta desberdina da autore honen nobelagintzan: teknika aldetik darabilen objetibismoak areagotu egiten baitu tragikotasuna.
19. Aurrerapen edo prolepseak benetan ugariak dira. Gutxi batzuk aipatzearren: «Ez zitzaion denbora asko falta Eduardo Ortiz de Zarate, Zigorrek modu berean egiten zuela barre egiaztatu ahal izateko» (17.or.); «Gerora bakarrik (...) ulertu ahal izango zuen haur abandonatuenak ere...» (10.or.); «Gerora jakingo zue-nez, ez zen hala gertatu.» (32. or.); «Historia horrek badu kontakizunarekin zerikusirik...» (49. or.) ; «Oraindik ez gaude hor» (230. or.) edo gehiegi ez luzatzeko jadanik 107. orrialdean egiten zaigun amaiera tragikoaren iragarpena.
20. Bishop, T. «L'image de la création chez Claude Simon» , ELKAR LANEAN : *Nouveau Roman: hier au - jour d'hui. 2. Pratiques*, Paris, Union Générale d' Editions, 1972, 62

EUSKAL LIBURUGINTZA 1994

JOAN MARI TORREALDAI

rakurtzen hasi orduko jabetuko da irakurle ohartua aldaketa ugari dagoela liburugintzari egiten diodan hurbilketa honetan. Hasieratik emango dut handitxoenen berri, kasuan kasuan aipatzeko utziz beste batzuk.

Nobedade aipagarriena, agian, liburuak sailkatzeko era aldatu izana da. CDUren arabera klasifikatu ditut orain, ISBN-ko Agentzia espainiarraren bidetik. Berau baita orain gomendatzen den sailkapen-modua. Lehengo zaharrera ohituta gaude, noiz nahasbide bat baino gehiago dakarkigu honek, baina tira, ohitu egin beharko dugu.

Azterketaren barruan elementu berriak sartu ditut, hurbiltzapen eta ikuspegi diferentek; lehengo batzuk sistematizatu

egin ditut, gorpuztu; kontzeptu batzuk argitu eta zehaztu. Hitz batean, klasifikapena aldatzearen abaguneaz baliaturik, azterketa osoari eman diot errebasoa, moduetan eta edukietan.

Aspaldi aldatu nahi nuen beste puntu bati ere heldu zaio bere ordua. Urteko titulu-kopuru orokorraz ari naiz. Urtez-urteko hurbiltzapen hauen irakurleak artikuluaeren amaieran ohar-txo bat aurkitzen zuen beti, «egiazko» titulu-kopurua handiago zela adierazten zuena. Hastapeneko irizpideen gatibu nintzen horretan. 1977 urruti hartan langintza honetan hasi nintzenen, testu-masan jarri ohi nuen arreta berezia, eta horregatik, testu gutxi edo batere gabeko liburuak fitxatu bai baina kontaduriaz aparte utzi ohi nituen. Gertatu da, denborarekin, hazi egin dela izugarri liburu-mota hori, haurrentzako liburua. Eta nik kenduz segitu dut koherentziagatik eta konparazioak egin ahal izatearren. Gaur arte. Zifra errealak emango ditut orain, ISBNri dagozkionak, bai aurtengoak eta, baita ere, aurreko urteetakoak. Zifren dantza honek ez du inor harritu behar. Bilketan bat nekez izan daiteke osoa, are gutxiago baldintza haue-tan egin behar eta. Behin-behinekotzat hartu behar dira beti zifrak. Informazio berri osagarria eskuratu ahala datu-basea osatuz joan ohi gara, urte batean ezin dena bitan edo hirutan biribilduz. Bizirik mantendu nahi dugu fitxategia, hobetze aldera.

Gaur inauguratu dugun hurbiltzapen-mota honek zer eman-go duen ikusi behar dugu aurrena, baina, berandu baino lehen, edizio elektronikoari ere heldu beharko diogu, fitxa egin eta aztertzeari alegia. Jada bada zerbait baino gehixeago alor honetan, nahiz eta gehiena irakaskuntzari begira moldatua den.

EKINTZA EDITORIALA

Emaitzen azterketara edo liburugintzara pasa aurretik ekoiz-leen aurkezpen bat egingo dugu.

Hasteko, esan behar da, ez dela erraza argitaratzaileen popu-lazioa zehaztea. Euskal editore bezala ISBN espainiarrean alta emanda daudenak 216 dira. Guzti horiek, ordea, ez dira aktiboak. Aktibo omen diren guztiek ez dute urtero argitara ematen.

Informazio ziurragoetara mugatuz, zera esan dezakegu, alegia, 112 agente argitaratzailearen artean kaleratu direla 1994an 1.109 liburuok. Denetik dago 112 horietan: argitaratzaile publikoak eta pribatuak, handiak eta txikiak, egile-editoreak eta taldeak.

Panorama hori pittin bat argitzeko, bi identifikazio-modu egingo ditugu: bata, argitaratzaileen titulu-kopuruaren araberrako dimentsioz; eta bigarrena, izaera juridikoz.

ARGITARATZAILEAK TITULU-KOPURUAREN ARABERA

Argitaldarien ranking-a

	<i>Zenb. abs.</i>	<i>%</i>
Elkar	268	24.2
Ibaizabal	140	12.6
Erein	94	8.5
Ttarttalo	78	7.05
Eustat	31	2.8
E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia	30	2.71
EHU. Argitarapen Zerbitzua	26	2.35
Desclée De Brouwer	21	1.90
Pamiela	20	1.81
Giltza	19	1.7
<i>Guztira</i>	<u>727</u>	<u>65.5</u>

Lehen hamar etxe argitaratzaileek urteko produkzio osoaren % 65,5 hartzen dute. Asko ala gutxi den ez dakit. Dakidana da Galizian eta Catalunyan baino gehiago dela: Galizian, % 60,6 da proportzioa eta Catalunyan askoz gutxiago, % 28,4. Kontzentrazio-maila bat adierazten du gure kopuruak.

Argitaratzaile nagusi hauen artean ere, hori da bestea, jatorri eta molde guztietakoak daude: bertokoak eta kanpokoak, publikoak eta pribatuak, handiak eta tartekoak.

Gero esango dugu zerbait honetaz. Orain, puntu bat edo beste azpimarra dezagun:

— Handiena ere ez da handia kanpoko editoreen tamainaren ondoan. Estatuko editoreen *ranking*-an, adibidez, 29. pos-

tuan agertzen da gure aurrenekoa: Elkar, euskal edizioaren ia lautik bat ateratzen duena.

— Euskal argitarapenetara 90eko hamarkadan etorri diren editore nagusiak itzulpena lantzen dute gehiena: Desclée de Brouwer eta Grijalbo-k ehuneko ehun, Giltza-k eta Zubia-k ia lautik bat, eta Ibaizabalek % 60.

— Bertoko argitaletxe nagusiek produkzioaren erdia-edo berrargitarapena dute (berrargitarapena baino berrinprimaketa): Elkar-ek % 49; Erein-ek % 56 eta Pamielak % 50. Berrargitarapenak pisu eskas-eskasa du, aldiz, edizio publikoan eta kanpotik etorritako editorialetan.

— Edizio pribatuak apenas publikatzen duen liburu elebidunik. Aginte autonomiko eta foralak, ostera, ia eksklusiboki elebiduna ateratzen du, eta —nahiz eta ez aitortu— gehienetan euskarara bihurtua izan ohi da.

ARGITARATZAILEAK LEGE-IZAERAREN ARABERA

	Titulu- -kopurua		Argitara- tzaileak	
		%		%
Administrazio autonomiko eta forala.....	105		10	
Administrazio lokala.....	16		11	
Kultur eta hezkuntz erakunde publikoak...	44		13	
<i>Argitarapen publikoa</i>	165	15	34	30.3
Enpresa editorialak.....	809		31	
Irabaziasmo gabeko elkarte eta taldeak.....	107		38	
Noizbehinkariak, egile-editore eta beste.....	28		9	
<i>Argitarapen pribatua</i>	944	85	78	69.6

Argitaratzaile publikoak kopuruz dextente dira (% 30,3) baina produkzioan ez dute hainbeste indar (%15). Hemen sartzen dira Gobernuak, Foru Aldundiak, Udaletxeak, EHU, etab.

Argitarapen pribatuaren esparruan bereizketa handi bat dago egin beharra: enpresak (handi zein txiki) alde batetik eta bestelako helburu eta filosofiaz jokatzeko duten elkarte, talde, ikastetxe eta gizabanakoak, bestetik. Liburu-ekoizle ez publikoen % 60 dira hauek, baina produkzioaren % 15era ez dira iristen. Guk «enpresa editorial» gisa katalogatu ditugun 31 etxeren esku dago produkzio pribatuaren % 85,7.

Aipaturiko datu hauei begira iruditzen zait euskal edizioak ez duela kompetentzia desleial nabarmenik argitaratzaile publikoen aldetik. Betiko leloa da hau editoreen munduan, baina zenbat ateratzen duten ikusita (% 15) eta batez ere zein liburu-mota (salmenta gutxikoa), ez dut ikusten arriskurik hor. Produktu hauen zirkulazio eskasa, hori bai dela arazoa.

Edizio pribatua atentzioa ematen duena da propioki editorial ez diren argitaratzaileen kopuruaren handia: 47. Hauen artean batzutan profesionaltasunak egiten du huts, komertzializazioak beste batzutan, eta promozioak ia beti.

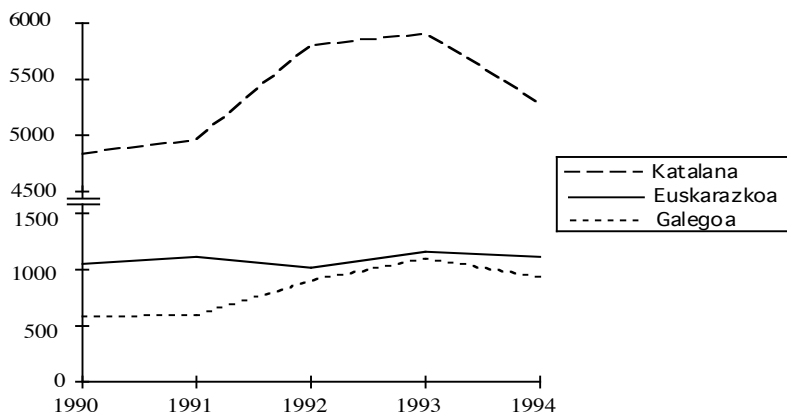
Enpresa bezala izendaturiko horien barruan, nire ustetan kezkarriena bertoko zenbait editorialen tamaina txikia da. Eraginkor izateko eta irauteko txikiegiak iruditzen zaizkit asko. Egitura txikiarekin aise funtziona dezakete kanpokoen adar direnak, itzulpenean oinarritzen direnez, baina ez bertokoak.

ARGITARAPENAREN ZIFRAK

TITULU-KOPURUA

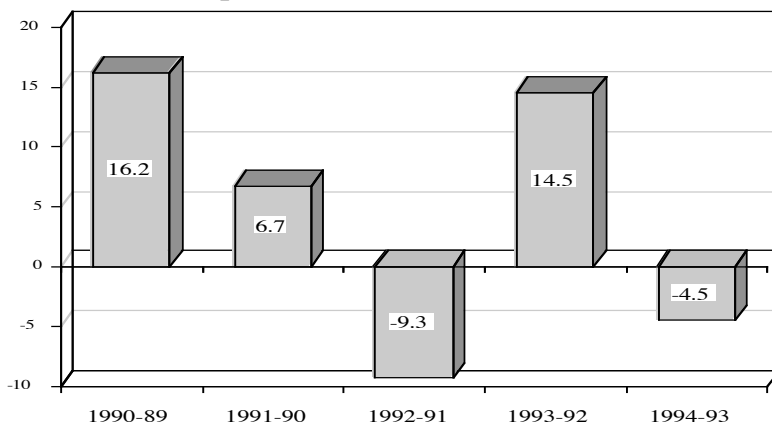
1.100 bat liburu argitaratu da euskaraz, 1994ko lege-gordailuz. Aurreko urtetik hona jaitsi egin da, huskeria bat. Ez aurreko urteko igoerak, ez oraingo jaitsierak, ez dira esanguratsuak.

Liburu katalan eta gailegoaren konpainian aurkezten dugu gu reekoizpenaren eboluzioa. Grafikoari esker begi-kolpe baten bidez ikus genitzake liburugintza bakoitzaren tamaina eta gora-beherak.

Urte batetik bestera mugimendu txikiren bat beti dago titulu-kopurutan, baina azken 5 urteotako produkziara bista luzatzen badugu, badirudi 1.100 inguru horretan planto egin due-la ekoizpenak. Dauden aldaketak, berriz diogu, txikiegiak dira aintzat hartzeko. Urte batetik bestera elkar konpentsatu egiten dutela ematen du. Hona urtez urtekoa 1990etik 1994 arte.

Titulu-produkzioaren urtez urtekoa (%)

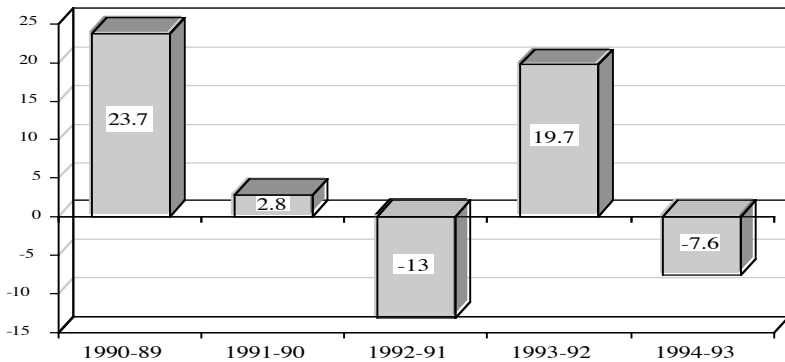
ARGITARALDIAK

Eskaintza osoaren gain argitaraldiek zenbateko pisua duten erakusten du hurrengo grafikoak.

Herria	1. argit. (%)	berrarg. (%)
Euskal Herria	79	21
Katalunia	81.1	18.9
Galizia	92.6	7.4
Espainia	80.9	19.1
Frantzia	42.4	57.6
Italia	62.5	37.5

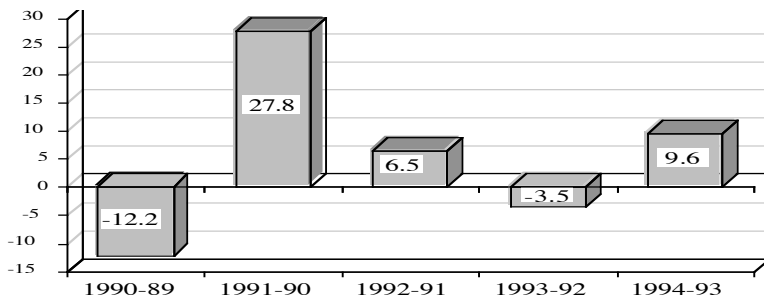
Proporzio horiek, lehen argitaraldikoak eta berrargitarapenarenak, tamaina onean dauden ala ez, nik ez dakit epaitzen. Konparazio-bidez joerazko proporzio batzuk agertzen dira, baina ez naiz ausartzen ondorio gisa deus esatera. Seinalatu bakarrik Estatu espainiarreko liburugintzek dutela elkarren antzekotasun gehien, eta Frantzian berrargitarapenak abantaila handia hartzen diola lehen edizioari.

Lehen argitaraldien urtez urtekoa (%)

Lehen argitaraldiaren eboluzioan, iaz hazkunde dexentea izan ondoren (+ 19,7), jaitsi egin da aurten (- 7,6, hau da, 72 liburu). Jaitsieraren gakoa liburu itzuliaren jaitsialdian dago.

Berrargitarapena igo egin da. Gutxi, baina gora egin du (+ 9,6, hau da, 21 liburu). Berrargitarapenak jauzia egin 1991n egin zuen, eta harrez gero hortxe mantentzen da, 200 pasatxoan.

Berrargitaraldien urtez urtekoa (%)

Berrargitarapenak bere graduak ditu. Editorialen fondoa aberastuz doala begien bistakoa da. Hamar argitaralditik gorako hamar liburu badajada. Bost-hamar bitartean berrogeita hamar bat dira. Baina, noski, gehien-gehienak hortik beherakoak dira. Hona zerrenda:

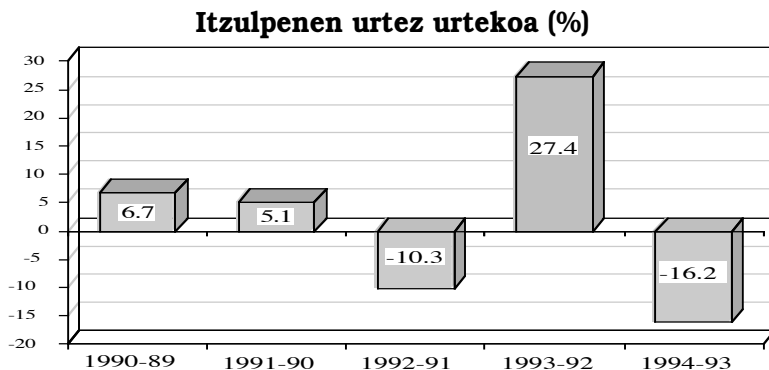
- Bigarren argitaraldia..... 106 titulu
- Hirugarren argitaraldia 40 titulu
- Laugarren argitaraldia..... 35 titulu
- Bostgarren argitaraldia..... 16 titulu
- Seigarren argitaraldia..... 8 titulu
- Zazpigarren argitaraldia..... 8 titulu
- Zortzigarren argitaraldia..... 7 titulu
- Bederatzigarren argitaraldia..... 8 titulu
- Hamargarren argitaraldia..... 6 titulu
- Hamaikagarren argitaraldia..... 2 titulu
- Hamabigarren argitaraldia..... 2 titulu

Haur literaturako bi dira hamabi aldiz berrargitaraturiko horiek: *Pernando Amezketarra* (J.A. Ormazabal) eta *Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian*.

Narratibako bi dira hurrenak: *110. Street-eko geltokia* eta *Is-tanbul-en elkartuko gara*.

Narratibakoak dira hurrengo bostak ere: *Obabakoak*, *Behi euskaldun baten memoriak*, *Babilonia*, *Itsasoak ez du esperan-tzarik* eta *Desagertutako emakumea*.

ITZULPENAK

Urteroko itzulpenak 1993an jo zuen gailurra, 400 libururekin. 65 liburu gutxiago atera da 1994an.

Itzulpena, egia esan, hemen azaldu duguna baino handiagoa da zifratan, bai 1994an eta berdin aurreko urteetan. Arrazoietakoa bat hau da: badira editorialak itzulpena sistematikoki kamuflatzen dutenak. Itzulpena aitortu ordez eufemismoak erabili ohi dituzte, hala nola egokitzapena, moldapena, hizkuntz aholkularitza, edota itzultzailea egileen artean kokatzen dute. Testuliburuetan gertatzen da hori, Ibaizabal, Bruño, Gil-tza eta Zubiaren kasuan, adibidez.

Itzulpenaren tamainaz ere ezin luze jardun, ondorioak ateratzeko ez bainaiz gauza. Gu denen gaineratik gaudela bistakoa da. Italia dugu hurbilen. Frantziaren proportzio txikia, harrigarri gertatzen da besteen ondoan. Hauen kasua *chauvinismo*-tzat joko du norbaitek, eta gureari kolonizatuaren taxua hartuko dio horrek berak.

Herria	liburu itzuliak (%)
Euskal Herria	30
Katalunia	18.2
Galizia	15
Espainia	22.9
Frantzia	4.8
Italia	26.4
Alemania	14.6

TIRADA

Ale-kopuruaz zehatz eta mehatz nekez mintza gaitzke. Datuak baditugu, baina ez exhaustiboak.

Tentuz bada ere, bizpahiru ohartxo egin genezake:

— Tiradaren jaitziera azken urteotako joera da. Gurean, eta gurean baino areago bestetan. Ez dakit euskal liburuaren eboluzioa zein izan den, baina bai Estatukoa. 1981etik hona urtean urtean jaitsi eta jaitsi doa tirada. Erdia eta gehiago jaitsi da 13 urtez. Gaztelaniazko liburuaren bataz besteko tirada 1981ean 9.434 zen eta 1994an 4.071. Izugarria, eta kezka-garria. Ez zait iruditzen euskal liburuan proportzio horretan murriztu denik ale-kopurua.

Joera honek kausa jakin batzuk ditu, eta jakinak dira ondorioak ere.

Kausetan sakontzen ezin gaitzke luza hemen. Aipamen soilarekin aski da: industria editorialak inbertsioaren errota-zio handiagoa bilatzen du, tiradak murriztuz arriskua gutxitu egin nahi du, kostu finantzario eta biltegikoak saihestu egin nahi ditu. Fotokonposaketaren eta inprimategiaren aurreramentu teknikoak posible egiten du tiradak azkartu eta egokitzea. Eta ondorioak? Merkatu berririk ez da bilatzen, bizialdi motza du liburuak, fondoko liburua desagertzeaz dagoke. Horrela ulertzen da zergatik bilatzen duten editorialek tituluak ugaltzea eta tiradak murriztea.

Galdetzekoa da hemen —edo ez dakit non— euskal editorial-gintzak ez ote dion zezenari adarretatik heldu behar behin-goz, eta ez ote duen joan behar tituluak gutxitzera eta tiradak gehitzera, promozioa indartzera, zirkuitu berriak sortzera. Horra eztabaida-gai galanta.

— Liburu-motaren arabera tirada desberdindu egiten da, noski. Zertan esanik ez da, gai-sail guztietan ez da ale-kopuru bera kaleratzen. Zifra estimatiboak baino gehixeago izanik ere, eskuartean dauzkagun datuekin dioguna baino askoz gehiago ezin genezake esan.

— Ale gehien kaleratzen duena testuliburua da. Gero, haur eta gazteentzako literatura.

— Ematen du literaturan argitaraldiko ale dexente jaitsi dela, baina argitaraldien azkartzearekin konpentsatu egiten da.

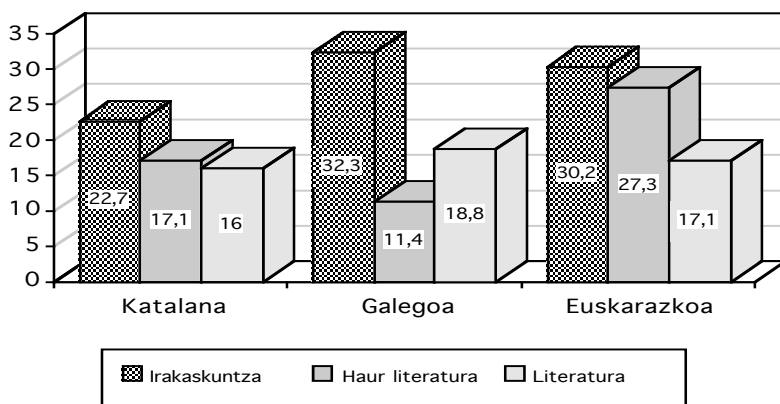
PRODUKZIOA GAI-SAILKA

Arestian aipatu bezala, bospasei gai-sailetan banatu nahi izan dugu euskal ekoizpena. Produkzio espainiar eta frantziarraren aztertzaileek egin ohi duten moduan banatu nahi izan dugu produkzioa azpisektoreka, baina ezin gai-sail guztiak hornitu.

Frantziarrek 10-12 bat azpisektore bereizten dituzte: giza zientziak, literatura, ederti-liburuak eta liburu ederrak, bizitza praktikoa, aisia, zientziak eta teknikak, gazteria, erlijioa, komikia, irakaskuntza, erreferentzi lanak.

Gure produkzioa sail horietan guztietan banatu nahi izatea, ameskeria da, ez du ematen. Sail erdiak ganoraz betetzeko ozta-ozta gara gauza. Hauetxek: giza eta gizarte-zientziak, literatura, haur eta gazteentzako liburua, literatura, irakaskuntza-liburua. Hainbat sektoretan, bizitza praktikoa, zientzia eta teknikan, aisialdian, adibidez, ez dugu produkzionik. Zertan esanik ez da: «euskaldun oso» izateko beste produkzionik ez dugu. Horra zertan den errealitatearen ispilu liburugintza.

Urtea joan eta urtea etorri konstatatu izan dudana azpimarratuko dut atzera: euskal liburugintza hiru liburu-sektoretan metatzen da: irakaskuntzan (% 33,9), haur eta gazteentzako liburuan (% 27,3) eta helduen literaturan (% 17,3). Kontzentrazio-puntu bat baino gehixeago hor badagoelakoan nago. Hiruen pisua % 78,3 da gurean, gailegoen kasuan % 62,5 eta katalanen liburugintzan % 55,8. Sanoagoa dirudi katalanen egoerak.

Eman diezaiogun begiratu arin bat, atalka-atalka, handienatik txikienera.

HEZKUNTZA ETA IRAKASKUNTZA

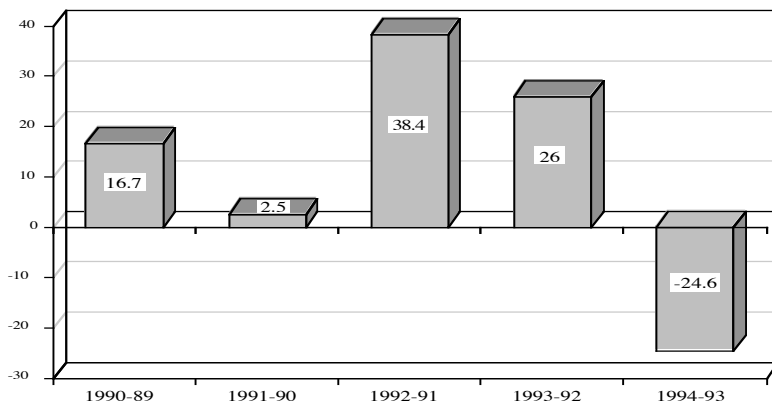
- Didaktika. Pedagogia. Orientabideak.....	13.8
- Haur eskola. Oinarrizko irakaskuntza.....	15.9
- Lehen Hezkuntza	52.1
- Batxilergoa eta UBiko irakaskuntza	6.3
- Lanbide-Heziketa. Teknika-irakaskuntza	0.07
- Euskararen irakaskuntza	10.9
	% 100

Sektore honetan lehen aldiz sartu dugu euskararen irakaskuntza-liburua, metodoak, gramatikak, hiztegiak. Bestalde, testuliburuekin batean mantendu ditugu pedagogia-liburuak.

Guztira, sektore honek karga handia du produkzioan: % 33,9, hirutik bat. Gailegoen liburugintzan gure parekoa da partea (% 32,3), baina askoz txikiagoa katalanean (% 22,7).

Sektorearen barruan Lehen Hezkuntzako materialek hartzen dute erdia eta gehiago: % 52,1. Ikasketa-plangintza berriari erantzun beharrak testu berriak ekarri ditu. Dena den, urtez urteko eboluzioari begiratz gero 92-93an ibili zen goien produkzioa, 1994an (eta ustez 1995ean) jaitsi egin da, eta 1996an berriaz gora egingo du hurrengo faseari erantzun behar eta.

Irakaskuntza-liburuen urtez urtekoa (%)

Testuliburuetan lehen argitaraldia da nagusi, % 80,5, eta honen barruan ekoizpen propioak du lehentasuna (% 78,8). Ez itzulpena eta ez berrargitarapena dira kuantitatiboki inportante.

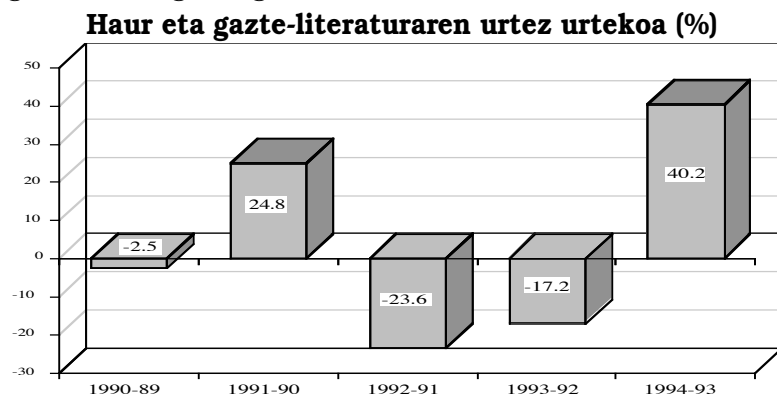
Itzulpenaren kasuan, halere, ez ahaztu arestian aipatua, zenbait editorialek ez duela aitortzen. (Kasu horietan, neuk kontrakoa frogatu ahal izan dudanean, edota editorialetik konfirmatu zaidanean, itzulitzat eman dut liburua, nahiz eta bere kredito-orrian agertu ez). Hortaz, hemen ager daitezkeenak baino gehiago dira itzulpenak. Itzulpenetik egokitzapenera bide luzea dago, ez dira sinonimoak. Tartean daude: proiektu kurrrikularra, ilustrazioa, adibideak, testua bera.

Eta itzulpenarekin batera, edukiak daude testuliburuetan. Hainbat kasutan mila puskatan zatitu digute Euskal Herria, euskal lurak, euskararen esparrua. Hau da, Ipar Euskal Herririk ez dago, Nafarroa ez bide da Euskal Herria, euskara Bidasoaraino iristen da, Hendaian hasten da Frantzia; ez dugu historiarik eta apenas geografiarik. Espainiako eskualde bat gara, eta kitto. Txillardegiz gogoratzen naiz honelakoetan.

HAUR ETA GAZTEENTZAKO LIBURUA

Sektore honek % 27,3ko pisua du produkzioaren barruan. Liburuak eta liburuskak batean kontaturik, noski. Sail honetako produkzioaren % 44,3 da liburuskarena. Datu honek zera adierazi nahi dezake, sektorearen barruan haur liburuak sekulako pisua duela.

Katalanen liburugintzan pisu gutxiago du (% 17,1) eta galegoenean are gutxiago (% 11,4).

Eboluzio positiboa izan du, 1994an. bi urte jarraian jaitsiz joan da eta aurtengoan kolpe batez errekuiperatu du galdutako maila.

Lautik hiru, liburu berria da: % 76 da lehen argitaraldia. Liburu berria bai, baina itzulia gehiena (% 71,3). Euskaraz gutxi sortzen da nonbait gure haur eta gaztetxoentzat. Inportazio-tik elikatzen dira editorialek: 164 liburu dira itzuli direnak. 164 itzulpen 66 euskaldunen aurka.

Berrargitarapenak produkzioaren laugarren zati hori osatzen du, 73 libururekin. Gutxi iruditzen zait. Pentsa zitekeen bestelakorik, hots, orain arteko produkzioari etekin gehixeago aterako ziotela editorialek. Zer gertatzen da? Irakurlego berririk ez dela sortzen?

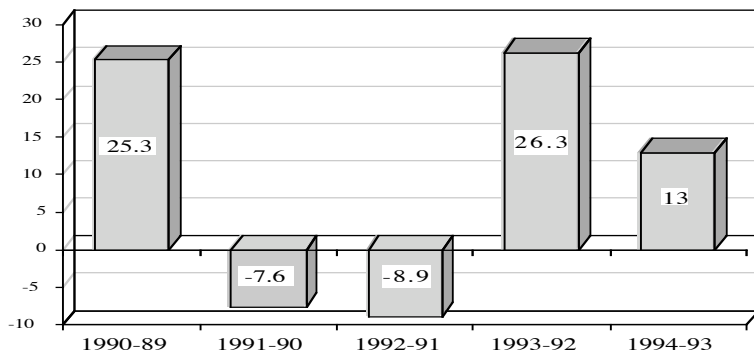
LITERATURA

Liburu-mota honek % 17,1 suposatzen du. Catalunyan % 16 eta Galizian % 18,8. Nahiko parean gabiltza hiruok sektore honetan.

- Narrazioa.....	69.5
- Olertia	7.8
- Antzertia	6.8
- Herri-literatura	6.8
- Antologiak eta beste	4.7
- Entseina	4.2
	% 100

Urterokoa errepikatuz, elaberriak eta ipuinak aurreraturik doaz oso portzentaien lasterketan. Seinalatzekoa da narrazio-tik olertira dagoen aldearen handia. Tarte hori, eta berdin beste generoekikoa, handituz doala dirudi, gainera. (Entseiua lehen aldiz sartu dugu genero autonomo gisa).

Literatur liburuak eboluzio positiboa darama azken bi urteotan, gehitzen ari dela, alegia. 1991-1992 urteetan, bietan, jaitsi egin zen. Orduan jaitsitakoa bikoiztu eta gehiago egin du azken bi urteotan.

Literatura-liburuaren urtez urtekoa (%)

Liburuaren sektore honetan berrargitarapenak pisu handia du: % 41. Ez da, hortaz, % 60ra iristen urteko produkzio berria: % 58,9. Hori bai, produkzio berri horretan euskaraz sorturiko liburua da nagusi, lautik hiru pasatxo (% 76,7), 86 titulu zehazki.

GIZA ETA GIZARTE-ZIENTZIAK

Filosofia eta Psikologia	6.1
Soziologia eta Estatistika	18.1
Zientzia politikoak eta ekonomikoak	5.0
Zuzenbidea	5.0
Linguistika eta Filologia	14.0
Geografia eta bidaiak	10.1
Historia eta biografiak	21.3
Erreferentzi eta kontsulta-liburuak	13.4
Etnologia	3.9
Antolaketa	0.5
Edertia	2.8
Erljioa	2.8

% 100

Sektoreoso zabala da hau, eta hala eta guztiz ere 178 liburu bakarrik dauzkagu bertan produkzio osoaren % 16.

Orohar, ez itzulpenak, ez berrargitarapenak du pisu gehiegi-rik liburu-modu honetan. Itzulpenak indarra du filosofia, estatistika eta historia saileko liburuetan. Eta berrargitarapenak, biografietan. Ez gaitezen, baina, ur handitan sar alor honetan kopuru txikiegirekin gabiltza-eta.

GAINERAKOAK

Sail honetan sartzen ditugun bi liburu-mota punta-punta-koak dira gizarte modernoan (eta postmodernoan). Zientziaz-ko eta teknika-liburuez eta aisia-liburuez ari naiz, urtetik urte-
ra desarroilo handiagoa daukatenak.

Sektore hauek gurean ez dute gorputzik. Liburu guztiok batean ez dira % 5era iristen. Libururik ez egiteak ez du esan nahi Euskal Herria zientzia zehatz eta erabiletan edo teknologian atzera dagoenik edota aisiari dagozkion eremuetan praktikatzailerik ez dagoenik. Bizitza profesionalean eta librean erdara-
z ari dela euskaldungoa adierazten du horrek, soziolingüistika-
kako tesi batek baino egokiago adierazi ere.

Zientzia eta Teknika

Zientzia zehatzak	47.8
Zientzia erabiliak eta teknologikoak.....	21.7
Medikuntza	26.0
Merkataritza eta Garraioak	4.3
	% 100

Honela ikusita ematen du zerbait baino gehixeago ere bada-
goela. Baina egin kontu, guzti-guztira, 23 titulu direla. Hutsa-
ren hurrengo. Eta egin kontu, baita ere, jakintzaren eta bizitza-
ren esparru hau handi-zabal horietakoa dela: Nekazaritzatik in-
formatikara eta etxeke ekonomiatik kimikara.

Aisia-liburuak

Komikiak	8
Sukaldaritza	4
Musika	56
Argazkigintza	12
Jostaldiak. Jokoak. Kirolak	20
	% 100

Nazioarteko liburugintzan indarrean sartu den sektore honen gurean 25 liburuk ematen duen pisua du. Eta, halere, kontsumitzaile eta praktikatzaile apartak gara gai hauetan. Bai, baina... Argiñanok erdaraz argitaratzen du, Iñurrategi anaiek ez dute idazten, eta Indurain-ek jakin ere ez daki euskaraz. Ehiztariz bete zaizkigu mendiak udazkenean, baina ezin dute, ehizaz liburutik irakurri euskaraz. Foiletoetatik ez gara pasa oraingoz. Erdaraz (in)formatzen gara eta erdaraz bizi dugu aisialdia. Ala ez?

Oharrak

1. Liburuaren fitxa bibliografikoan ohar hauek agertzen dira:

- Tituluaren ostean eta parentesi artean: i = itzulpena; b = berrargitarapena; e = elebikoa.
- Izenen artean: / = itzultzailea; // = ilustratzailea (marrazkilari zein argazkilari).
- Izenaren ondoren: * = Prestatzailea, egokitzailea, paratzailea, biltzailea.
** = Zuzendaria, promotorea, antolatzailea, ardura-duna, koordinatzailea.
*** = Euskalki-aldatzailea.

2. Gogotik eskertzen dut fitxak osatzeko orduan editorialen aldetik jaso dudan laguntza estimagarria. Modu berezian eskertu behar dut Karlos Aiestaranek emandako informazioa eta *Zabaltzen*-ek emandako erraztasunak liburuak kontsultatu ahal izateko.

1994ko LIBURUAK: GAI-SAILKAPENA

Sailak	Zenb. abs.	%
0. OROTARIKOAK	335	30,21
—Zientzia eta kulturaren oinarri orokorrak. Bibliografia. Katalogoak. Bibliotekonomia. Entziklopediak. Kazetaritza. Poligrafiak. Museoak	32	2,89
— Haurrentzako argitalpenak	303	27,32
1. FILOSOFIA	11	0,99
—Metafisika. Ontologia. Estetika. Filosofia-sistemak. Psikologia. Logika. Eтика		
2. ERLIJOA. TEOLOGIA	5	0,45
—Berezko teologia. Biblia. Kristologia. Mariologia. Teologia moralak. Liturgia. Pastoral-teologia. Eliza. Kristauez besteko erlijioak		
3. GIZARTE-ZIENTZIAK	394	35,53
—Soziologia. Estatistika. Demografia. Politika. Ekonomia. Zuzenbidea. Herri-administrazioa. Gizarte-laguntza. Etnologia	59	5,32
—Hezkuntza. Irakaskuntza. Heziketa. Pedagogia	335	30,21
5. ZIENTZIA HUTSAK. ZIENTZIA ZEHATZAK ETA NATURALAK	11	0,99
—Matematikak. Astronomia. Fisika. Kimika. Geologia. Metereologia. Paleontologia. Biologia. Botanika. Zoologia		
6. ZIENTZIA ERABILIAK. MEDIKUNTZA. TEKNIKA	14	1,26
—Medikuntza. Injinerutza. Teknika. Nekazaritza. Basogintza. Zooteknia. Etxeko ekonomia. Industria. Kimikagintza. Zenbait industria eta lanbide. Eraikuntza		
7. EDERTIA. JOLASAK. KIROLAK	27	2,43
—Edertia. Estetika. Hirigintza. Arkitektura. Eskultura. Marrazketa. Margo-gintza. Argazkigintza. Musika	22	1,98
—Jostaldiak. Jolas eta jokuak. Kirolak	5	0,45
8. FILOLOGIA. LITERATURA	256	23,08
—Hizkuntzalaritza. Filologia	66	5,95
—Literatura. Literatur historia eta kritika. Literatur generoak	190	17,13
9. GEOGRAFIA. BIOGRAFIA. KONDAIRA	56	5,05
— Geografia	18	1,62
— Biografiak	17	1,53
— Kondaira	21	1,89
GUZTIRA	1.109	100

- 100 metro.** (b). SAIZARBITORIA, Ramon. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 128 or.
- 110. Street-eko geltokia.** (b). ZABALETA URKIOLA, Iñaki. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 152 or.
- 1948ko Uda.** ZUBIZARRETA, Patxi//OLARIAGA, Antton. SM. Arrigorriaga. 19 x 12 cm. 104 or.
- 3 eta 6 urte tarteko haurraren garapen psikologikoa / Desarrollo psicológico del niño de 3 a 6 años.** (e). URIZ VIDEGAIN, Nicolas eta beste. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 21 cm. 22 or.
- 333 Oroipen eta ikuspegi.** ZUBIKARAI, Augustin. Flash Composition. Bilbo. 24 x 17 cm. 440 or.
- 9408 narrazioak.** JIMENEZ, Edorta eta beste. Euskaldunon Egunkaria. Donostia. 21 x 15 cm. 149 or.
- Abuztuaren 15eko bazkalondoa.** (b). ARRIETA, Joxe Austin. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 152 or.
- Adierazle demografikoak 90-91 / Indicadores demográficos 90-91.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,1 x 20,5 cm. 107 or.
- Adigaiak III (Baturaz).** ATEKA, Piedad; IBAIZABAL TALDEA//SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 29,7 x 21 cm. 80 or.
- Adigaiak III (Bizkaieraz).** ATEKA, Piedad; IBAIZABAL TALDEA//SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 29,7 x 21 cm. 80 or.
- Adigaiak IV (Batueraz).** ATEKA, Piedad; IBAIZABAL TALDEA//SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 29,7 x 21 cm. 80 or.
- Adigaiak IV (Bizkaieraz).** ATEKA, Piedad; IBAIZABAL TALDEA//SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 29,7 x 21 cm. 80 or.
- Adiskidetzea, bakegintzarako bide: pastoral idazkia / La reconciliación, camino para la pacificación-carta pastoral.** SETIEN ALBERRO, Jose Maria. Idatz. Donostia. 21 x 11 cm. 64 or.
- Administrazio idazkiak.** EIZAGIRRE, Jexux. HAEE/IVAP. Gasteiz. 30 x 21,5 cm. 256 or.
- Adrian Moleren egunkari ezkutua.** (b/i). TOWNSEND, Sue/MENFIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 244 or.
- Afrikako semea.** (b). ARANA, Aitor. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 164 or.
- Agenda HABE.** ASKOREN ARTEAN. HABE. Donostia. 17 x 24,5 cm.
- Agur, amona!** (i). COMPANY, Mercè//ORMAZABAL, Joxantonio//ELENA, Horacio. Elkar. Donostia. 25 x 23 cm. 30 or.
- Agustin P. Iturriaga.** (b). ALBERDI, Andres. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 16 or.
- Aiako harria zeharreko ibilbidea.** CANALS VENTIN, Purificació; DORRONSORO SANZ, Perdiñanda; FERNANDEZ VALLES, Angelines. Denasport. Irun. 29 x 21 cm. 36 or.

- Ainhoari gutunak.** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 76 or.
- Aitaren batean.** (b). EGAÑA, Andoni. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 140 or.
- Aitaren bila.** (i). WEST, Margaret/MENDIGUREN, Iñaki//ETXE-BESTE, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 224 or.
- Aitatxo bilin-bolon.** (i). RODARI, Gianni/IGERABIDE, Juan Kruz//LUZZATI, Emanuele. Erein. Donostia. 15,5 x 14,5 cm. 26 or.
- Aiztondo barrena. natura, kultura eta baserria.** (i). ELORZA, Mikel; GOIKOETXEA, Imanol/ESKURA. Aranzadi Elkartea eta beste. Aduna. 95 or.
- Alaba.** (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 110 or.
- Aladino.** (i). X.X./X.X. Ttartalo. Donostia. 16,5 x 23 cm. 20 or.
- Aldizkako Argitalpenen Katalogoa 1994.** HABE. HABE. Donostia. 21,5 x 15 cm. 134 or.
- Alex.** (b). LANDA, Mariasun//BALZOLA, Asun. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 40 or.
- Algebra lineala.** ALCALDE, Cristina eta beste/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 326 or.
- Alice.** (b/i). CARROLL, Lewis/LOPEZ GASENI, Manu//TENNIEL, John. Pamiela. Iruñea. 24 cm. 285 or.
- Altza eta joan.** KINTANA, Xabier. Fher. Bilbo. 21 x 27,5 cm. 24 or.
- Altzor uhartea.** (i). STEVENSON, Robert Louis/MENDIGUREN, Iñaki//ORTIZ, José Mari. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 112 or.
- Altza, hautsa kenduz II / Alzako Historia Mintegia.** ASKOREN ARTEAN. Kulturaren Udal Patronatua. Donostia. 24 x 17 cm. 156 or.
- Ana, Kaster eta Benito.** ATEKA, Piedad//X.X. Izar. Bilbo. 19 x 17,5 cm. 23 or.
- Anaren historia.** (i). FIECHTNER, Urs M./MENDIGUREN BEREZIARTU, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 184 or.
- Andoni eta Maddalenen komediak.** LOPEZ GASENI, Manu. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm. 134 or.
- Animalien abenturak.** (i). FENOSA, J.; MONTAÑA, M./ELIZEGI, Patxi//FENOSA, J.; MONTAÑA, M. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 26,5 cm. 32 or.
- Animalien abenturak.** (i). FENOSA, J.; MONTAÑA, M./ELIZEGI, Patxi//FENOSA, J.; MONTAÑA, M. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 26,5 cm. 32 or.
- Animalien abenturak.** (i). FENOSA, J.; MONTAÑA, M./ELIZEGI, Patxi//FENOSA, J.; MONTAÑA, M. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 26,5 cm. 32 or.

- Animalien biltzarra.** (i). KÄSTNER, Erich/OSSA ALTZIBAR, Joseba//TRIER, Walter. Zubia. Leioa. 20 x 12 cm. 103 or.
- Animalien ipuinak.** (i). FENOSA, J.; MONTAÑA, M./ELIZEGI, Patxi//FENOSA, J.; MONTAÑA, M. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 26,5 cm. 64 or.
- Animalien ipuinak.** (i). FENOSA, J.; MONTAÑA, M./ELIZEGI, Patxi//FENOSA, J.; MONTAÑA, M. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 26,5 cm. 64 or.
- Ankerki.** (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 212 or.
- Anne hemen, Selima han.** (i). FERAUD, Marie/ORTIZ DE LONDALUZE, Agurtzane. Zubia. Leioa. 21,5 x 13 cm. 109 or.
- Antzoki iluna 15. Osaba.** ALTZAGA, Toribio. HABE. Donostia. 21 x 15 cm. 98 or.
- Antzoki iluna 17. Aterako gara.** ALTZAGA, Toribio. HABE. Donostia. 21 x 15 cm. 37 or.
- Antzoki iluna. 16. Burruntzia.** ALTZAGA, Toribio. HABE. Donostia. 21 x 15 cm. 38 or.
- Arantzazu-Oñati eta inguruko euskal hiztegia / El vocabulario vasco de Aranzazu-Oñate y zonas colindantes.** (e). IZAGIRRE, Candido; VILLASANTE, Luis. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 24 x 17 cm. 311 or.
- Are beldur gehiago pasa nahi baduzu.** (i). SOMMER-BODENBURG, Angela/AZKUE, Edurne//SPIEß, Helga. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 69 or.
- Argazkiak. Hondarribia atzo / Fotografías. Hondarribia ayer.** (e). CASTILLO BALBAS, José María. Kutxa. Donostia. 31 x 26 cm. 268 or.
- Argi Tailerra / Un taller de Luz. Vidrieras de Arte S.A.** (e/i). JUARISTI, Jon; IBAÑEZ GOMEZ, Maite; TORRECILLA GORBEA, M^o Jose; ZABALA LLANOS, Marta/TRADUCCIONES ALGORTA; HORI-HORI; ARISTONDO, Salvador; ETXEBARRIA, Jose Andrés. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 27 x 21 cm. 83 or.
- Argiaren sekretu liluragarriak.** GAIK. Gaiak. Donostia. 23,5 x 16 cm. 80 or.
- Arinago duk haizea, Absalon.** (b). JUARISTI, Felipe. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 208 or.
- Arkotzatarrak Euskal Antzerkian.** ARKOTXA, Jesus; ARKOTXA, Jose Antonio. Antzerki.
- Arranegi.** ERKIAGA, Eusebio/SARRIUGARTE, Iñaki. Labayru / Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 21 x 14,5 cm. 203 or.
- Arrantza-egun aldrebasa.** SOLAS, Mª Jose//ORDOZGOITI, Iñigo. Izar. Barakaldo. 23 x 23 cm. 24 or.

- Arrasate gure herria.** (b). RAMIREZ DE OKARIZ, Iñigo. Arrasateko Udala. Arrasate. 28 x 19 cm. 168 or.
- Arrasate Lehiaketak 93.** ASKOREN ARTEAN. Arrasate Euskaldun dezagun. Arrasate. 30 x 21 cm. 120 or.
- Arratsaldeko atoiuntzia .** (i). MISHIMA, Yukio/YOSHIDA, Hiromi. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 168 or.
- Arte Modernoaren Hiztegia. Arte Modernoaren Joerak, Kontzeptuak, Ideiak.** (e/i). AGUILERA CERNI, Vicente/MENDIGUREN BEREZIARTU, Xabier; ZABALETA, Pello/ALBERDI, Eli; GILLENENA, Idoia; IBARZABAL, Aintzane; arte ederretako euskara batz. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 382 or.
- Artearen historia/1.** UZEI. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 288 or.
- Artzain gezurtia.** (i). X.X./ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Artzain-komunitate euskalduna. (Bortuko ingurua) I.** OTT, Sandra. Gaiak. Donostia. 21,5 x 17 cm. 300 or.
- Asterix Belgikan.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix Britainian.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix ero, ero, eroa.** GOSCINNY; UDERZO. Timun Mas. Barcelona. 14,5 x 24 cm. 14 or.
- Asterix eta Kleopatra.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix galiarra.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix gladiadorea.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix Hispanian.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix Indian edo mila eta bat orduan ipuina.** (i). UDERZO, Albert/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asterix Joku Olinpikoetan.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.

- Asterixen semea.** (i). UDERZO, Albert/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargoud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Asteroko gorpilean.** MUJIK, Luis Mari. R&B / Kriselu. Donostia. 19 x 12 cm. 121 or.
- Astoa eta idia.** (i). X.X./ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Astoa eta laurok Euskal Herrian zehar (Batueraz).** EGURROLA, Agustin/MENDIZABAL, Antxiñe*//DOMINGUEZ, Angel. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 166 or.
- Astoa eta laurok Euskal Herrian zehar (Bizkaieraz).** EGURROLA, Agustin/MENDIZABAL, Aintziñe*//DOMINGUEZ, Angel. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 166 or.
- Atabala eta euria.** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 132 or.
- Ate atzeko sekretuak.** (i). HAUGEN, Tormod/ARTOLA, Rosemiren; BARANDIARAN, Ane//OSES, Pedro. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 232 or.
- Ate debekatua.** (b). EZKIAGA, Patxi. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 54 or.
- Atxia motxia (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Atxia motxia (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon**//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Atxondo Bizia.** EKOLAN; ATXONDOKO UDALA; BIZKAIKO FORU ALDUNDIA; URKIOLAKO PARKE NATURALA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 30 x 21 cm. 68 or.
- Atzapar arrastoak.** (b/i). LANDON, John/MUJIK, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 68 or.
- Atzekoz aurrera.** MONASTERIO, Xabier//PARDO, Julio. Tinkoketa. Bilbo. 21 x 13 cm. 197 or.
- Aurkakoak.** Ttartalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Auto-Stoppeko ipuinak.** ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 203 or.
- Azeri beltza.** (i). BYARS, Betsy/ZUBIZARRETA, Patxi//GRIFALCONI, Ann. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 200 or.
- Azeria eta otsoa.** (i). X.X./ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Azken babalorea.** (b/i). PLANTE, Raymond/SARASOLA, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 100 or.
- Azken fusila.** (b). JIMENEZ, Edorta. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 212 or.
- Azken lamiaren bila.** (b). ARISTI, Pako//ZABALETA, Jon. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 64 or.

- Azkue Biblioteka. Argitalpen erakusketa 1919-1994.** X.X. Bilbao Bizkaia Kutxa / Euskaltzaindia. Bilbo. 29 x 22 cm. 32 or.
- Aztia** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Babilonia.** (b). IRIGOIEN, Joan Mari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 232 or.
- Baga-Biga-Eskolaurrea - Aritmetika.** GOÑI, Jesus Mari//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 24,5 x 18,5 cm. 61 or.
- Baga-Biga-Eskolaurrea-Geometria.** GOÑI, Jesus Mari//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 24,5 x 18,5 cm. 61 or.
- Bahitua. David Balfourren abenturak.** (i). STEVENSON, Robert Louis/PREBOSTE, Susana. Igela. Iruñea. 19 x 11 cm. 294 or.
- Bai mundu berria.** (i). HUXLEY, Aldous/AMURIZA, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 288 or.
- Baietz 1. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA LEGINA, Edurne eta beste//GARCIA ANGULO, Fernando; PLAZAOLA, Mikel. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 104 or.
- Baietz 1. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA LEGINA, Edurne eta beste//GARCIA ANGULO, Fernando; PLAZAOLA, Mikel. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 128 or.
- Baietz 2. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA LEGINA, Edurne eta beste//GARCIA ANGULO, Fernando. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 124 or.
- Baietz 2. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA LEGINA, Edurne eta beste//ASKOREN ARTEAN. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 170 or.
- Baietz 3. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA LEGINA, Edurne eta beste//GARCIA ANGULO, Fernando; ARRIEN, Terese. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 100 or.
- Baietz 3. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA LEGINA, Edurne eta beste//LAZARO ABAD, Jesús Manuel; TORCAL, Alberto. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 124 or.
- Baietz 4. Ariketa liburua.** ETXEBARRIA LEGINA, Edurne; IRIONDO GONZALEZ, Eduardo. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 100 or.
- Baietz 4. Ikaslearen liburua .** ETXEBARRIA LEGINA, Edurne; IRIONDO GONZALEZ, Eduardo. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 117 or.
- Baietz 6. Ariketa liburua.** ETXEBARRIA LEGINA, Edurne; IRIONDO GONZALEZ, Eduardo; IBAÑEZ AMEZAGA, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 40 or.
- Baietz 6. Ikaslearen liburua. Gida.** IRIONDO GONZALEZ, Eduardo; ETXEBARRIA LEGINA, Edurne; IBAÑEZ AMEZAGA, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 20 cm. 174 or.

- Bakarka 4.** (b). MUJIKI, Jose Antonio//TOQUERO, Julian. Elkar. Donostia. 27 x 20 cm. 288 or.
- Balearen lakua.** (i). DECKER, Milas/MENDIGUREN BEREZIARTU, Xabier//KLAASSEN, Sandra. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 200 or.
- Ballantraeko premua.** (i). STEVENSON, Robert Louis/CLARRA, Xabier. Igela. Iruñea. 19,5 x 11 cm. 306 or.
- Banaketa eta Kontsumoko Hiztegia. 1. Janari-edariak / Diccionario de distribución y consumo. 1. Alimentación.** (e). UZEI. Eroski. Elorrio. 24 x 17 cm. 377 or.
- Banderizoak.** IRIZAR, Jose. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 54 or.
- Bapatean 93.** ASKOREN ARTEAN. Euskal Herriko Bertsolari Elkar-
tea. Donostia. 21 x 13,5 cm. 267 or.
- Bapaterako jarriak.** MENDIZABAL, Mikel; KAZABON, Antton//
IRASTORZA, Xabin. Ikastolen Elkar-
tea. Donostia. 24 x 17 cm. 147 or.
- Barakaldo elizatearen monografia historiko-artistikoa.** (i).
IBAÑEZ GOMEZ, Maite/HORI-HORI. Bizkaiko Foru Aldundia.
Bilbo. 24 x 17 cm. 200 or.
- Basatasunaren deia.** (i). LONDON, Jack/MENDIGUREN,
Iñaki//JÖRGENSEN, Oskar. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Baserria.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Baserria.** (b). HAWKSLEY, Gerald//HAWKSLEY, Gerald. Ttarttalo.
Donostia. 19,5 x 18,5 cm. 8 or.
- Baserriko animalitxoak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Basoa sutan .** (i). X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 18 x 20 cm. 10 or.
- Basoa.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Basoan (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/SARASOLA, Jose Anto-
nio//DOMINGUEZ, Angel. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 44 or.
- Basoan (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/SARASOLA, Jose Anto-
nio***//DOMINGUEZ, Angel. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 44 or.
- Batita haundia.** LANDART, Daniel. Kutxa. Donostia. 21 x 14 cm.
181 or.
- Batxilergoa, giza eta gizarte zientziak.** HEZKUNTZA, UNIBERT-
SITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu
Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 280 or.
- Batxilergoa, jakintzagai amankomunak.** HEZKUNTZA, UNIB-
ERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zer-
bitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 160 or.
- Batxilergoa, natur eta osasun zientziak.** HEZKUNTZA, UNIB-
ERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zer-
bitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 220 or.
- Batxilergoa, teknologia.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA
IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia.
Gasteiz. 24 x 17 cm. 204 or.

- Baztan-Bidasoa zeharreko ibilbidea.** CANALS VENTIN, Purificació; DORRONSORO SANZ, Perdiñanda; FERNANDEZ VALLES, Angelines. Denasport. Irun. 29 x 21 cm. 32 or.
- Beasaingo Paperak.** ZURBANO MALERO, José Gabriel. Beasaingo Udala. Beasain. 30 x 21 cm. 136 or.
- Begien indarra.** JIMENEZ, Edorta//URIBARRI, Alberto. HABE. Donostia. 29,5 x 21 cm. 48 or.
- Behi euskaldun baten memoriak.** (b). ATXAGA, Bernardo. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 186 or.
- Behin batean 1 - Idazketa.** OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 32 or.
- Behin batean 1 - Irakurketa.** OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus//LUCAS, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 20 or.
- Behin batean 2 - Idazketa.** OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 28 or.
- Behin batean 3 - Idazketa.** OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 30 or.
- Beldurra pasa nahi baduzu.** (i). SOMMER-BODENBURG, Angela/AZKUE, Edurne//SPIEß, Helga. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 76 or.
- Beleko - Musika Gidaliburua.** URBIETA, Imanol//ODRIOZOLA, Elena. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 92 or.
- Beleko gidaliburua.** ASKOREN ARTEAN/GARAGORRI, Xabier*. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 416 or.
- Bene-benetan 4. Lan-koadernoak. Euskara.** MORALES, Jose; RODRIGUEZ, Jokin; AMATRIA, Xabier//AMATRIA, Xabier*/ESTUDIO DETRES. Zubia / Santillana. Leioa. 28 x 21 cm. 64 or.
- Bene-benetan 5. Euskara.** MORALES, José; RODRIGUEZ, Jokin; MONASTERIO, Xabier//QUEROL, Arantza; SERRANO, Agustí. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm. 128 or.
- Bene-benetan 5. Gidaliburua. Euskara.** NAVASCUES, Josemari; ORTIZ DE LANDALUZE, Agurtzane; MONASTERIO, Xabier. Zubia. Leios. 28 x 21 cm. 76 or.
- Bene-benetan 5. Lan-koadernoak. Euskara.** SANTXO, Joseba. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm. 48 or.
- Benek anna maite du.** (i). HÄRTLING, Peter/URBISTONDO, David//BRANDES, Sophie. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 124 or.
- Berdez jantzitako neska.** (b/i). TXINAKO AUTORE BATAZUK/ETXANIZ, Xabier//MARTORELL, L.; LARREA, J. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 108 or.
- Berriketan 1. Ikaslearen liburua.** GABRIEL ARETIKO DIDAKTIKARIAK. Tinkoketa. Bilbo. 30 X 40 cm. 129 or.
- Berriketan 2. Ikaslearen liburua.** GABRIEL ARETIKO DIDAKTIKARIAK. Tinkoketa. Bilbo. 30 x 40 cm. 151 or.

- Berriketan 3. Ikaslearen liburua.** GABRIEL ARESTIKO DIDAKTIKARIAK. Tinkoketa. Bilbo. 30 x 40 cm. 177 or.
- Berriketan 5. Ikaslearen liburua.** GABRIEL ARESTIKO DIDAKTIKARIAK. Tinkoketa. Bilbo. 30 x 40 cm. 197 or.
- Berriketan 7. Ikaslearen liburua.** GABRIEL ARESTIKO DIDAKTIKARIAK. Tinkoketa. Bilbo. 30 x 40 cm. 163 or.
- Berriozabaletako iturria / La fuente de Berriozabaleta.** (e/i). LORENZO, Felicitas. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 26 x 13 cm. 30 or.
- Berritsu.** (b). MUJIKA, Xabier. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 60 or.
- Bertso guziak.** OTAÑO, Pedro Mari. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 367 or.
- Bertso-galaxia.** ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 24,5 x 19 cm. 120 or.
- Bertso-trena 3.** (b). GARZIA, Joxerra; GARZIA, Pako; KAZABON, Antton; MENDIZABAL, Mikel/GIE**//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 24,5 x 20 cm. 96 or.
- Bertso-trena 4.** (b). GARZIA, Joxerra; GARZIA, Pako; KAZABON, Antton; MENDIZABAL, Mikel/GIE**//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 24,5 x 20 cm. 96 or.
- Besterik gabe, Albina.** (b). LINAZASORO, Karlos//EPELDE, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 18 x 13 cm. 160 or.
- Bi anai.** (b). ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 110 or.
- Bi letter jaso nituen oso denboran gutxian.** (b). ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 96 or.
- Bi Ta Bi 5 (Batueraz) Gida.** (i). FRIAS, Vicenta /SARASOLA, Jose Antonio; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin//DE HOYOS, Alberto; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 264 or.
- Bi Ta Bi 5 (Batueraz).** (i). FRIAS, Vicenta/SARASOLA, Jose Antonio; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin//DE HOYOS, Alberto; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.
- Bi Ta Bi 5 (Bizkaieraz) Gida.** (i). FRIAS, Vicenta/ARTARAZ, Jabi; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin***//DE HOYOS, Alberto; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 264 or.
- Bi Ta Bi 5 (Bizkaieraz).** (i). FRIAS, Vicenta/ARTARAZ, Jabi; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin***//DE HOYOS, Alberto; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.
- Bi Ta Bi 5 Prozedura koaderno I (Batueraz).** (i). MARISCAL, Rosalía/SARASOLA, Jose Antonio; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin//BALLESTEROS, José Ramón. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 48 or.

- Bi Ta Bi 5 Prozedura koaderno I (Bizkaieraz).** (i). MARISCAL, Rosalía/ARTARAZ, Jabi; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin***//BALLESTEROS, José Ramón. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 48 or.
- Bi Ta Bi 5 Prozedura koaderno II (Batueraz).** (i). MARISCAL, Rosalía/SARASOLA, Jose Antonio; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin//BALLESTEROS, José Ramón. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 48 or.
- Bi Ta Bi 5 Prozedura koaderno II (Bizkaieraz).** (i). MARISCAL, Rosalía/ARTARAZ, Jabi; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin***//BALLESTEROS, José Ramón. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 48 or.
- Bi Ta Bi 5 Prozedura koaderno III (Batueraz).** (i). MARISCAL, Rosalía/SARASOLA, Jose Antonio; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin//BALLESTEROS, José Ramón. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 48 or.
- Bi Ta Bi 5 Prozedura koaderno III (Bizkaieraz).** (i). MARISCAL, Rosalía/ARTARAZ, Jabi; ALZOLA, Mari Karmen; GORROTXATEGI, Sabin***//BALLESTEROS, José Ramón. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 48 or.
- Bi txerritxo.** (i). LLOBET, Pepa/ELIZEGI, Patxi. Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 22 cm. 12 or.
- Biblia** (b/i). /ETCHEHANDY, Marcel. Elkar. Donostia. 22 x 16 cm. 200 or.
- Bibliako istorioak (Batueraz).** (i). SAENZ, José Ramón/BERRIOTXOA, Joseba Andoni//MONZON, Carlos. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 48 or.
- Bibliako istorioak (Bizkaieraz).** (i). SAENZ, José Ramón/BARRUETABEÑA, Sabin***//MONZON, Carlos. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 48 or.
- Bidaia handia.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Bide Seinaleak.** HAEE / IVAP. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 74 or.
- Bidexka.** GARCIA NOMBELA, Tonia. Irungo Udala. Irun. 21 x 14 cm. 158 or.
- Bidez bide.** ARTECHE, José de. Erein. Donostia. 20,5 x 13 cm. 92 or.
- Bigarren hizkuntzaren irakaskuntza murgiltze-ereduan.** ZABALETA ZABALETA, Francisca. Zubia. Leioa. 20,5 x 13,5 cm. 156 or.
- Bigarren jatorriko makinizkribua.** (b/i). PEDROLO, Manuel de/LASA, Jokin. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 192 or.

- Bigarren printzesa.** (i). ORAM, Hiawyn/ORMAZABAL, Joxantonio//ROSS, Tony. Timun Mas. Barcelona. 23 x 20 cm. 32 or.
- Bilboko Larraskituko euskaraz.** GAMINDE, Iñaki//“Xali”. Bilboko Udala. Bilbo. 24 x 16,5 cm. 176 or.
- Bildumak / Colecciones. Catálogo de la exposición.** (i). SAENZ DE GORBEA, Xabier; PICAZO, Gloria; OYHARÇABAL, Frédéric/GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA; BITEZ/ASKOREN ARTEAN*. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 28 x 22 cm. 144 or.
- Bildurtuta nago (Bizkaieraz).** (i). MOSES, Brian/ARTARAZ, Jabi**//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Biologia. Lehen maila D eredua. Natur Zientziak.** (b/i). QUERCUS TALDEA/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 154 or.
- Biologiaren hastapenak. UBI.** ALDABA, Jesus eta beste/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 524 or.
- Birjina eta ijitoa.** (i). LAWRENCE, D. H./ALDASORO, Irene. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 124 or.
- Biziaren ikurrak.** (b). LETE, Xabier. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 142 or.
- Bizitza pilpirak.** ERDOZAINTZI-ETXART, Manex. Maiatz. Baiona. 20 x 12 cm. 109 or.
- Bizitzaren sentimendu tragikoaz.** (i). UNAMUNO, Migel/KINTANA, Xabier. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 307 or.
- Bizkaiko Dultzaina / La dulzaina en Bizkaia.** (e). ARTAL, Alberto; ZUNZUNEGI, Iñaki; ZORRILLA, Iñaki. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 30 x 21 cm. 235 or.
- Bizkaiko elurzuloak / Neveras de Bizkaia.** (e/i). MANTEROLA, Ander; ARREGI, Gurutzi; GARCIA MUÑOZ, José Ignacio/ETXEBARRIA, José Andrés. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 x 24 cm.
- Bizkaiko euskera bizkaiera.** ASKOREN ARTEAN. Bilboko Udala. Bilbo. 24 x 17 cm. 328 or.
- Bizkaiko Foru Liburutegiko Arrizubieta Fondoaren katalogoa / Catálogo del Fondo Arrizubieta de la Biblioteca Foral de Bizkaia (2 vol.).** (e). BIZKAIKO FORU ALDUNDIA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 30 x 21 cm.
- Bizkaiko Foru Liburutegiko Beyris Fondoaren katalogoa / Catálogo del Fondo Beyris de la Biblioteca Foral.** (e). BIZKAIKO FORU ALDUNDIA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 30 x 21 cm. 336 or.
- Bizkaiko Foru Liburutegiko Landeta Fondoaren katalogoa / Catálogo del Fondo Landeta de la Biblioteca Foral de Bizkaia.** (e). BIZKAIKO FORU ALDUNDIA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 30 x 21 cm. 570 or.

- Bizkaiko Foru Liburutegiko Navea Fondoaren katalogoa / Catálogo del Fondo Navea de la Biblioteca Foral de Bizkaia.** (e). BIZKAIKO FORU ALDUNDIA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 30 x 21 cm. 514 or.
- Bizkaiko Jaiak / Fiestas y Romerías de Bizkaia.** (e). OLABARRIA AGUIRRE, Anastasio. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 21 x 15 cm. 134 or.
- Bizkaiko Loreak IX-X Bizkaiko Bertsolari haur eta gazteen Txapelketa 1992-1993.** ASKOREN ARTEAN/LOPATEGI, Jon**. BIE. Bilbo. 21 x 13 cm. 120 or.
- Bizkaiko musika kioskoak / Kioskos de música de Bizkaia.** (e/i). RODRIGUEZ SUSO, Carmen; ENRIQUEZ FERNANDEZ, Javier/ARISTONDO, Salvador. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 x 24 cm. 72 or.
- Bizkor.** (i). LLOBET, Pepa/ELIZEGI, Patxi. Tarttalo. Donostia. 22,5 x 22 cm. 12 or.
- Biztanleriaren berezko mugimendua (B.B.M.) 93 / Movimiento natural de la población (M.N.P.).** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 188 or.
- Bolon-bolon (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Bolon-bolon (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Gipuzkera 1.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 556 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Gipuzkera 2.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 665 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Gipuzkera 3.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 745 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Gipuzkera 4.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 623 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Gipuzkera 5.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustu Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 405 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Gipuzkera 6.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 426 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Lapurtera 1.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 351 or.
- Bonaparte Ondareko Eskuizkribuak. Lapurtera 2.** PAGOLA, Rosa Miren. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 24 x 17 cm. 391 or.
- Boni Martinen istorioa.** (b/i). OLAIZOLA, Jose Luis/MONASTERIO, Xabier. Anaya. Madrid. 19 x 12 cm. 152 or.
- Bostak berriro Kirrin uhartean.** (b/i). BLYTON, Enid/AZKUNE, Lazaro//CORREAS, J. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 228 or.

- Bostak deabruaren harkaitzetan.** (b/i). BLYTON, Enid/ALTUNA, Margarita//CORREAS, J. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 182 or.
- Botila baten historia.** (b). ELORTZA, Tomas//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 64 or.
- Bristol-eko hilketa.** (b/i). PROWSE, Philip/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 104 or.
- Bronti brontosaurioaren ipuina.** (i). WILTSHIRE, Terry/X.X. Fher. Bilbo. 27 x 21 cm. 24 or.
- Bruce Springsteen adiskidea.** (i). MAJOR, Kevin/MENDIGUREN BEREZIARTU, Xabier. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 161 or.
- Burbuila - Mila kiloko arraina.** (i). BYARS, Betsy/ZUBIZARRETA, Patxi//SANZ, Araceli. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 200 or.
- Buztantxo.** (i). LLOBET, Pepa/ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 22,5 x 22 cm. 12 or.
- «Canadian Express»eko hilketa.** (i). WILSON, Eric/LOPEZ GASENI, Manu//McNEELY, Tom; ESTEBAN, Angel. SM. Arrig-orriaga. 19 x 12 cm. 125 or.
- Cantervilleko mamua.** (b/i). WILDE, Oscar/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 72 or.
- Casterbridgeko alkatea.** (b/i). HARDY, Thomas/IÑURRIETA, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 120 or.
- Cenarruza, Kolegiatetik Monastegira / De Colegiata a Monasterio.** (e/i). ENRIQUEZ FERNANDEZ, Javier; GARCIA CAMINO, Iñaki; MUÑOZ-BAROJA PEÑAGARICANO, Jesús; VALVERDE, José Ramón/HORI-HORI. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 27 x 21 cm. 104 or.
- Charlie eta txokolate-lantegia.** (i). DAHL, Roald/ORTIZ DE LAN-DALUZE, Agurtzane. Zubia. Leioa. 20 x 12 cm. 160 or.
- Consummatum est.** (b). IRIGOIEN, Joan Mari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 288 or.
- D-48. Domino.** (i). ANSTEY, E./ETXEBARRIA, Juan. TEA. Madrid. 27 x 21 cm. 20 or.
- Dastamena (Batueraz).** (i). SHUR, Mandy/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Dastamena (Bizkaieraz).** (i). SHUR, Mandy/ARTARAZ, Ja-bi***/GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Dena dago zatitxo baten baitan.** IRAOLA, Rufino. Kutxa. Donostia. 21 x 14 cm. 19 or.
- Dena dela... Baxenabarreko.** AMEZTOI, Koldo. Maiatz. Baiona.
- Denboraren erabilera soziala. Denbora-aurrekontuen Inkesta 93 / Encuesta de presupuestos de tiempo 93. El uso social del tiempo.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 175 or.

- Denok sukaldari.** (i). SUBIJANA REZA, Pedro/ESNAL, Pello. Euskal Telebista. Iurreta. 23 x 20 cm. 176 or.
- Derioko Ikastaroaren XXV urteurrena. Euskaraz ikasten hasiz eta trebatuz.** Labayru / Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 30 x 21,5 cm. 44 or.
- Desagertutako emakumea.** (b/i). PROWSE, Philip/OTERMIN, Ander. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 72 or.
- Diamantearen plaza.** (i). RODOREDA, Merce/GONZALEZ ESNAL, Maite. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 260 or.
- Diccionario de los nombres euskaros de las plantas.** (e). LACOIZQUETA, Jose Maria de la/GIL BERA, Eduardo*. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 24 cm. 288 or.
- Dichos y hechos / Esanak eta eginak.** (e). SAN MARTIN, Juan. Eusko Legebiltzarra. Gasteiz. 21 x 14 cm. 200 or.
- Dinosaurio berezia.** ATEKA, Piedad//X.X. Izar. Bilbo. 19 x 17,5 cm. 23 or.
- Dinosaurioak.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Dinosaurioak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Diruaren hotsa.** (b). MUJIKA, Xabier//PARDO, Julio. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 86 or.
- Don Bildur.** ZUBIAGA, Felix//JESSE. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 13,5 cm. 240 or.
- Donbi Dinosauria 1. istorioa: Detektibe marrubizalea.** (i). HODGSON, Louise/XIRRIXTAzaleak//MARTIN, Sharon. XIRRIXTAzaleak Elkartea. Hendaia. 20 x 21 cm. 14 or.
- Donbi Dinosauria 2. istorioa: Lagun bat Donbirentzat.** (i). HODGSON, Louise/XIRRIXTAzaleak//MARTIN, Sharon. XIRRIXTAzaleak elkartea. Hendaia. 20 x 21 cm. 14 or.
- Donbi Dinosauria 3. istorioa: Marrubien bila.** (i). HODGSON, Louise/XIRRIXTAzaleak//MARTIN, Sharon. XIRRIXTAzaleak elkartea. Hendaia. 20 x 21 cm. 14 or.
- Donbi Dinosauria 4. istorioa: Dinaren betaurrekoak.** (i). HODGSON, Louise/XIRRIXTAzaleak//MARTIN, Sharon. XIRRIXTAzaleak Elkartea. Hendaia. 20 x 21 cm. 14 or.
- Donostia-San Sebastián zeharreko ibilbidea.** CANALS VENTIN, Purificació; DORRONSORO SANZ, Perdiñanda; FERNANDEZ VALLES, Angelines. Denasport. Irun. 29 x 21 cm. 32 or.
- Dorian Gray-ren erretratua.** (b/i). WILDE, Oscar/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 72 or.
- Dortoka eta idia.** (i). X.X./ELIZEGI, Patxi. Ttarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Drakula** (i). STOKER, Bram/MENDIGUREN, Iñaki//ORTIZ, Jose Mari. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 76 or.

- Dramatizazioa 5.** GENUA, Enkarni//GASTON MAJARENAS, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 76 or.
- Dramatizazioa.** GENUA, Enkarni//TEJADA, Eukene. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 80 or.
- Drogarik EZ! (Batueraz).** (i). ALCANTARA, Ricardo/BILBAO, Marije; SARASOLA, Jose Antonio//GUSTI. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 116 or.
- Drogarik EZ! (Bizkaieraz)** . (i). ALCANTARA, Ricardo/BILBAO, Marije; SARASOLA, Jose Antonio/BARRUETABEÑA, Sabin***//GUSTI. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 116 or.
- Eboluzioa eta paleolitoa. Zazpigarren maila D eredu.** (b/i). PREGO, Alberto/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 96 or.
- Eddy Merckxen gurpila.** CILLERO GOIRASTUENA, Javi//OLARIAGA, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 52 or.
- Edonor denak ezein ez.** (b). ASKOREN ARTEAN/MORAZA, Juan Luis**. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 21 cm. 232 or.
- Ega hegan 2.** (b). UNED - Bergara//OKINA, Josu. Elkar. Donostia. 26 x 20 cm. 240 or.
- Eguberri On Kiriko!** (i). ELENA, Horacio/ORMAZABAL, Joxantonio//ELENA, Horacio. Elkar. Donostia. 21 x 21 cm. 12 or.
- Egun bat baserrian.** ATEKA, Piedad. Izar. Barakaldo. 19 x 17,5 cm. 24 or.
- Egunen bidean.** AURRE-APRAIZ, Balendin. Karmel. Amorebieta-Larrea. 15 x 22 cm. 412 or.
- Egunero hasten delako.** (b). SAIZARBITORIA, Ramon. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 177 or.
- Egunez parke batean: Grigor eta erlearen ipuinak.** (b). IGER-ABIDE, Juan Kruz. Alberdania. Irun. 21 x 15 cm. 64 or.
- Eibar ezagutzen. Unitate didaktikoa.** Eibarko Udala. Eibar. 27 x 19 cm. 148 or.
- Eibarko historiaren laburpena.** ZELAIA OLABARRI, Peio. Euskara Elkarte. Eibar. 27 x 14 cm. 120 or.
- EIMA. Hezkuntza-Softwarearen Bilduma 1993.** OLABARRIA, Iñigo; USABIAGA, Mikel; ZALBIDE, Mikel. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 27 x 20 cm. 300 or.
- Ekonomia ulertzen hasteko.** GAIK. Gaiak. Donostia. 23,5 x 16 cm. 80 or.
- Ekuazio diferentzialak. Aplikazioak eta ariketak.** (i). MARTINEZ SAGARZAZU, Ernesto/AGIRRE, Elena. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 602 or.
- El señorío de Arre, s. XIV-XIX.** MONTEANO SORBET, Peio Joseba. Monteano. Atarrabia-Villava. 29 x 21 cm. 162 or.

- Ele 14.** GAMINDE, Iñaki; MATHIVET, Bernhard; MILLET, Isabel; WOLFF, Jürgen; ALKORTA, Arantxa; RODRIGUEZ, Fito; PEREZ URRAZA, Kepa; ISASI, Xabier; ERRIONDO, Lore. AEK. Bilbo. 21 x 15 cm. 140 or.
- Ele neumatikoak.** ASKOREN ARTEAN/LARREA, Jose M.*. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm. 126 or.
- Elikadura eta osasuna.** GAIKAK. Gaiak. Donostia. 23,5 x 16 cm. 80 or.
- Elizen arteko Biblia.** (i). /ELIZEN ARTEKO BIBLIA ELKARTEA. Idatz eta beste. Donostia. 21 x 15 cm. 2020 or.
- Emakume demonioa.** (i). THOMPSON, Jim/GILLENEA, Idoia. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 224 or.
- Emakumeak Euskadiko Artegintzan / Las mujeres en la producción artística de Euskadi.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 29,5 x 22,5 cm. 476 or.
- Emea.** (b). AMURIZA, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 132 or.
- Emon biar yako.** ARANBARRI, Iñigo. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 144 or.
- Ene Jesus edo Jesus, Jesus, Jesus Maria eta Jose.** (b). SAIZARBITORIA, Ramon. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 159 or.
- Eneko okerrekoen akerra.** SANTISTEBAN, Karlos//ARANEGA, Mercè. Giltza. Barcelona. 17 x 12 cm. 94 or.
- Enigmak.** (b/i). SIMENON, Georges/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 76 or.
- Enkarterrietako Museoa / Museo de las Encartaciones.** (e). AURRE ELORRIETA, Anton; GONZALEZ CEMBELLIN, Juan Manuel; MUÑOZ, Juan A. Bizkaiko Batzar Nagusiak. Bilbo. 30 x 21 cm. 52 or.
- Enplegu eta Langabezia-Estatistikak Europako batasunean.** EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 175 or.
- Entseiuak III.** (i). MONTAIGNE, Michel de/GIL BERA, Eduardo. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 339 or.
- Entzumena (Batueraz).** (i). SHUR, Mandy/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Entzumena (Bizkaieraz).** (i). SHUR, Mandy/ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Erdi Aroa. Zazpigarren maila D eredia.** (i). PREGO, Alberto/ARRATIBEL, Miren. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Erinias taberna.** (b). ORMAETXEA, Amaia//PARDO, Julio. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 152 or.
- Erlatibitatearen teoria.** (i). HERNANDEZ, Juan Karlos/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 19,5 x 13,5 cm. 92 or.

- Erloju handia.** (i). FEARING, Kenneth/ARGIÑANO, Lurdes. Igela. Iruñea. 17 x 10,5 cm. 253 or.
- Erlojua.** Ttartalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Eromenaren laudorioa.** (i). ROTERDAM, Erasmo/KALZADA, Julen. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 276 or.
- Errebeldeak.** (i). HINTON, Susan E./NAVASCUES, Josemari. Zubia. Leioa. 20 x 12 cm. 174 or.
- Erregeak zergatik ote dira errege?** (i). RODARI, Gianni/IGERABIDE, Juan Kruz//LUZZATI, Emanuele. Erein. Donostia. 15,5 x 14,5 cm. 24 or.
- Errenta.** AGIRRE LASARTE, Ramon. Kutxa. Donostia. 21 x 13 cm. 80 or.
- Erreologia. Teoria eta praktika.** SANTAMARIA, Antxon; UNTZUETA, Elias. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 237 or.
- Erriko jendeentzat osasun legeak eta medikuntzako argibideak.** ARANBURU, Martin; BAGO AGIRRE, Manuel/ARRIGAIN, Isabel*. Mensajero (Gero)/EEE. Bilbo. 19,5 x 13,5 cm. 128 or.
- Errotazar.** ZUBIRI SANCHEZ, Iñaki. Euskerazaleak. Bilbo. 20 x 14 cm. 150 or.
- Esaera zaharrak eta txiste berriak.** (b). ORMAZABAL, Joxantonio//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 160 or.
- Esaizu 1. Zazpigarren maila B-D ereduak. Euskara.** (b). ESKORIATZAKO IRAKASLEAK. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 300 or.
- Esaizu 2. Zortzigarren maila B-D ereduak. Euskara.** (b). ESKORIATZAKO IRAKASLEAK. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 368 or.
- Eskaldunak (1. zatia).** HIRIBARREN, Jean Martin/ALTUNA, Patxi; ALDABALDETREKU, Gurutze; BONETA, Amaia*. UEU/EEE. Bilbo. 19,5 x 13 cm. 139 or.
- Eskola eta hizkuntza / Escuela y lengua.** (e). GOIKOETXEA, Maria Jesus. Txertoa. Donostia. 22 x 16 cm. 232 or.
- Eskola hiztegia 2000.** (b). ASKOREN ARTEAN. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 568 or.
- Esku leuna.** (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 200 or.
- Eslaba aldeko euskararen azterketa toponimiaren bidez.** Euskaltzaindia. Bilbo. 1144 or.
- Espainolak eta euskaldunak.** (b). AZURMENDI, Joxe. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 586 or.
- Espezieen jatorria.** (i). DARWIN, Charles/GABIKAGOGASKOA, Alberto. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 493 or.
- Esploradore (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.

- Esploradore (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***/ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Estatistika Informazioa 1993 / Información Estadística 1993.** (e). OGASUN ETA FINANTZA DEPARTAMENTUA. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 30 x 22 cm. 278 or.
- Esteban Werfell.** ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 70 or.
- Eta banpiro bihurtu nintzen.** (i). MARTIN, Andreu/AUZMENDI, Lurdes. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 232 or.
- Eta Karlota? (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Eta Karlota? (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***/ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Eta orduan Oier iritsi zen.** (i). CLARKE, Gus/ELIZEGI, Patxi//CLARKE, Gus. Timun Mas. Barcelona. 23 x 20 cm. 32 or.
- Etxea.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Etzeko gauzak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Euskal AEko laburbilduma / Panorámica C.A. de Euskadi.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz.
- Euskal Arrantza-Flotaren Aurkibidea 1992 / Directorio de la Flota Pesquera Vasca 1992.** (e). NEKAZARITZA ETA ARRANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 27 x 20 cm. 64 or.
- Euskal Autonomi Elkarteko input-output taulak. Oinarritzko informazioa 1990 / Tablas input-output de la comunidad autónoma de Euskadi. Información básica 1990.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 531 or.
- Euskal Biblia.** (b/i). /KEREXETA, Jaime. Bilboko Elizbarrutiko Gotzaintza. Bilbo. 11 x 15 cm. 1912 or.
- Euskal Dialektologiak Kongresua.** (e). ASKOREN ARTEAN. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 24 x 17 cm. 632 or.
- Euskal Estatistika-Kontseilua. 1993ko Txostena / Consejo Vasco de Estadística. Memoria 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 23,5 x 21 cm. 60 or.
- Euskal gramatika praktikoa. Ariketak.** (b). BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de. Erein. Donostia. 286 or.
- Euskal gramatika praktikoa. Azalpenak.** (b). BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de. Erein. Donostia. 286 or.
- Euskal Gramatika: Lehen urratsak IV (Juntagailuak).** ASKOREN ARTEAN. Euskaltzaindia. Bilbo. 256 or.
- Euskal Herria eta Espainako herrien geografia eta historia BBB 3.** GIPUZKOAKO GEOGRAFIA ETA HISTORIA MINTEGIA IRAUNKORRA. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 600 or.

- Euskal Herria helburu.** ALVAREZ ENPARANTZA, Jose Luis «Txillardegia» «Larresoro». Txalaparta. Tafalla. 19 x 11,5 cm. 318 or.
- Euskal Herriko Eskolarteko VI. Bertsolari Txapelketa.** ASKOREN ARTEAN. Ikastolen Elkartea. 21 x 13,5 cm. 63 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1. BBB. Lehen maila B-D ereduak. Euskal Hizkuntza eta Literatura.** (b). BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de; OLANGA, Jose Mari. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 308 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1. Lan-koadernoak.** ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA//ERRAZKIN, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 160 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1.** (b). ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA//ERRAZKIN, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 250 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 2. BBB. Bigarren maila B-D ereduak. Hizkuntza eta Literatura.** (b). BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de; OLANGA, Jose Mari. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 345 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 2.** (b). ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA//ERRAZKIN, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 294 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 3. BBB. Hirugarren maila B-D ereduak. Hizkuntza eta Literatura.** (b). BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 306 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 3.** ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA//ERRAZKIN, Luis. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 600 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura. Lan-koadernoak 1-4.** ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA//ERRAZKIN, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 200 or.
- Euskal hiztegi modernoak.** ELHUYAR; ELKAR//URDANGARIN, Mari Karmen. Elkar. Donostia. 21 x 15 cm. 1184 or.
- Euskal Ipuinen antologia bat.** (b). ATXAGA, Bernardo eta beste/ALDEKOA, Iñaki*. Alberdania. Irun. 19,5 x 12 cm. 202 or.
- Euskal Liburu eta Disko Azoka. 29. Durango. Catálogo General 1994.** IRAZABAL AGIRRE, Itziar. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 24 x 17 cm. 584 or.
- Euskal Urtekari Estatistikoa 93 / Anuario Estadístico Vasco 93.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 20,5 cm. 660 or.
- Euskaldungoa erroizturik.** LARREA MUXIKA, Jose Maria. Pamiela. Iruñea. 21 x 15 cm. 182 or.
- Euskaldunon Aberia.** ARISTI, Pako. R&B / Kriselu. Donostia. 19 x 12 cm. 126 or.
- Euskaltzaindiaren Oroit-Idazkia (1993).** EUSKALTZAINDIA. Euskaltzaindia. Bilbo. 29,5 x 21 cm. 292 or.

- Euskara-Irakaslearen eskuliburua.** HABEren GLOTODIDAKTIKA ZERBITZUAREN ZUZENDARITZA. HABE. Donostia. 25,5 x 16,5 cm. 448 or.
- Euskara. Lan-koaderno 10.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 62 or.
- Euskara. Lan-koaderno 11.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 12.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 13.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 1.** BERNARES, Izaskun eta beste//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.
- Euskara. Lan-koaderno 2.** BERNARES, Izaskun eta beste//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.
- Euskara. Lan-koaderno 3.** BERNARES, Izaskun eta beste//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.
- Euskara. Lan-koaderno 4.** (b). ELORTZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALETA, Jon; TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 5.** (b). ELORTZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALETA, Jon; TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 7.** (b). ELORTZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALETA, Jon; TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 8.** (b). ELORTZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALETA, Jon; TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara. Lan-koaderno 9.** ELORTZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//TELLERIA, Joxemari; ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskarari buruzko Oinarrizko Legeria.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). Artez Euskara Zerbitzua. Bilbo. 21 x 14,5 cm. 95 or.
- Euskaraz jolasteko liburua.** GENUA, Enkarni//TEJADA, Eukene. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Euskaraz, Irunen barrena.** ALZOLA GEREDIAGA, Nikolas. Luma. Irun. 25 x 15 cm. 155 or.

- Euskara 1-2. Irakaslearen gida. Lehen eta Bigarren maila D eredua.** OIHARTZABAL, Lontxo. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 96 or.
- Euskara 1.** BERNARES, Izaskun eta beste//BELTZUNEGI, Pili eta Fabiola eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 140 or.
- Euskara 2.** (b). BERNARES, Izaskun eta beste//BELTZUNEGI, Pili eta Fabiola eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 172 or.
- Euskara 3-4. Irakaslearen gidaliburua. Lehen Hezkuntza. Lau-garren maila D eredua.** ELUSTONDO, Miel Anjel; SERRANO, Lurdes. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 81 or.
- Euskara 3.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//BELTZUNEGI, Pili eta Fabiola eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 222 or.
- Euskara 4.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//BELMONTE, Jose eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 228 or.
- Euskara 5. Lehen Hezkuntza. Hirugarren zikloa 1. D eredua.** SARRIEGI, Arantxa; LARRAÑAGA, Jose Cruz//BELMONTE, Jose; DUESO, Antton; DOMENECH, Aintzane. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 187 or.
- Euskara 5.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//DOME-NECH, Aintzane eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 224 or.
- Euskara 6.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//ASTRAIN, Luis eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 236 or.
- Euskara 81-91 / Euskera 81-91.** (e). EUSTAT. Euskal Estatis-tika-Erakundea. Gasteiz. 21 x 21 cm. 52 or.
- Euskara ahoz-aho. 1. zikloa.** AEK. AEK. Bilbo. 29,3 x 25 cm. 98 or.
- Euskara ahoz-aho. 2. zikloa.** AEK. AEK. Bilbo. 29,3 x 25 cm. 108 or.
- Euskara ahoz-aho. 3. zikloa.** AEK. AEK. Bilbo. 29,3 x 25 cm. 96 or.
- Euskara ahoz-aho. 4. zikloa.** AEK. AEK. Bilbo. 29,3 x 25 cm. 80 or.
- Euskara Araban / El euskera en Alava.** (e). INTXAUSTI, Joseba. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 27 or.
- Euskara guztiok. Literatur euskalkietako irakurgai hautatuak.** PIKABEA, Josu. Alberdania. Irun. 21,4 x 15 cm. 205 or.
- Euskara IV. Lan Koadernoia - Ariketen ebazpide liburua.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//SAN BLAS, Markos; SADABA, Aintzane. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 182 or.
- Euskara IV. Lan Koadernoia.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//SAN BLAS, Markos; SADABA, Aintzane. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 182 or.
- Euskara V. Lan Koadernoia - Ariketen ebazpide liburua.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//SAN BLAS, Markos; SADABA, Aintzane. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 142 or.
- Euskara V. Lan Koadernoia.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//SAN BLAS, Markos; SADABA, Aintzane. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 142 or.

- Euskarazko Aldizkari Egutegi eta Almanaken erroidea (1834-1959).** DIAZ NOCI, Javier. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 25 cm. 191 or.
- Euskerazaleak Egutegia 1995.** ZUBIKARAI, Augustin; BILBAO, Jose Erramun; SOLOZABAL, P.; ZUBIRI, Iñaki; OLAZAR, M. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 10 X 6 cm. 736 or.
- Euskoeuropa.** MEES, Ludger. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 136 or.
- Eutsi 3. Ikaslearen liburua.** GABRIEL ARESTIKO DIDAKTIKA-RIAK. Tinkoketa. Bilbo. 30 x 40 cm. 150 or.
- Exkixu.** (b). ALVAREZ ENPARANTZA, Jose Luis «Txillardegi» «Larresoro». Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 232 or.
- Ezer baino lehen.** (b). ITURBE, Arantxa. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 148 or.
- Ezetz igarri!.** (i). SABATE I RODIE, Teresa/OLABERRIA, Itziar; ORMAZABAL, Joxantonio//CULLA I PERARNAU, Rita. Tartalo. Donostia. 22,5 x 32 cm. 51 or.
- Ezin da ipuinik asmatu ala?** (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier//MITXELENA, Jokin. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Ezustez ezuste.** KINTANA, Xabier. Fher. Bilbo. 21 x 27,5 cm. 24 or.
- Famili zuzenbideko formularioak / Formularios de derecho de familia.** (e). ALDOY MARTICORENA, Luis. Col. Abogados Guipuzcoa. Donostia. 24 x 17 cm. 400 or.
- Familiak eta ugalkortasuna / Familias y fecundidad. 1991.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 178 or.
- Federiko Belaustegigoitia (1876-1947).** (b/i). GRANJA PAS-CUAL, Jose Javier/ALBIZU, I. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 20 or.
- Felix Likiniano. Ezina ekinez egina.** IPARRAGIRRE, Pilar. Txalapa. Tafalla. 21 x 13 cm. 190 or.
- Filosofiaren kontsolamendua.** (i). BOEZIO/URKIZU, Boni. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 301 or.
- Fisika eta Kimika BBB. 2.** (i). BASCONES, Francisco; LATORRE, Marino; MOLINER, Juan Francisco; RIUS, Jose Maria/ZALAKAIN, Luis M.; ETXEBARRIA, Xabier; SARASOLA, Jose Antonio//CARRALON, Rafael; GUILLEN, Pedro / BORREGO, Emilio; DEL CASTILLO, Miguel Angel. Ibaizabal. Euba. 25 x 19 cm. 376 or.
- Fisika eta Kimikaren lehen oinarriak/BBB 2.** ELHUYAR //ASKO-REN ARTEANN. Elkar. Donostia. 25,5 x 20 cm. 356 or.
- Fisika. Bigarren maila D erdua. Natur Zientziak.** (b). AZKONA, Rafael; ETXANIZ, Mikel; GISASOLA, Jenaro; MUJIKA, Emi. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 138 or.

- Flautaskola I.** ARRUABARRENA, Idoia. Erviti. Donostia.
- Fonemak (Batueraz).** ANAUT, Loli; GARAIALDE, Karlos; GUERRERO, Elene; IRIZAR, Pello; OCHOA DE ERIBE, María Pilar; MUGURUZA, Xabier//GUERRERO, Elene. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 30,5 cm. 66 or.
- Fonemak (Bizkaieraz).** ANAUT, Loli; GARAIALDE, Karlos; GUERRERO, Elene; IRIZAR, Pello; OCHOA DE ERIBE, María Pilar; MUGURUZA, Xabier//GUERRERO, Elene. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 30,5 cm. 66 or.
- Formak.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Formak.** (i). WADE, Gini /X.X./WADE, Gini. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Formulazioa eta Nomenklatura Kimikan. I.U.P.A.C. Arauak.** (i). ORDAS, Francisco Andrés; ARRIZABALAGA SAENZ, Alicia/ITURBE, Jazinto. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 212 or.
- Frantziako iraultza. Zortzigarren maila D eredu.** (b/i). PREGO, Alberto/ODRIOZOLA, Jexus; SAGARZAZU, Txomin; ZABALA, Karlos. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Franzen eskolako kontuak.** (i). NÖSTLINGER, Christine/AZKUE, Edurne//DIETL, Erhard. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 50 or.
- Franzen oporretako kontuak.** (i). NÖSTLINGER, Christine/AZKUE, Edurne//DIETL, Erhard. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 55 or.
- Gabon kanta bat.** (i). DICKENS, Charles/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Gabonetako ipuinak (Batueraz).** ETXEBARRIA, Juan Manuel/SARASOLA, Jose Antonio//AGUIRREZABAL, Carmen. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 44 or.
- Gabonetako ipuinak (Bizkaieraz).** ETXEBARRIA, Juan Manuel/ETXEBARRIA, Juan Manuel***//AGUIRREZABAL, Carmen. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 44 or.
- Gabrielle.** (b). ZUBIZARRETA, Patxi. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 120 or.
- Galiziako historia. (Finisterreko oroimena).** ESTEVEZ, Xosé. Gaiak. Donostia. 21,5 x 17 cm. 254 or.
- Garai latzak.** (i). DICKENS, Charles/CILLERO, Javi. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 376 or.
- Garbiketa egunak.** (i). X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 18 x 20 cm. 10 or.
- Garbiñe.** ELEIZEGI, Katalina. Azpeitiko Udala. Azpeitia.
- Garraioa.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.

- Garraioak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Garraren eta karroiaren margoak.** LOPEZ-MUGARTZA, Juan Karlos//BILLELABEITIA BENGEOA, Iñaki. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 21 x 13 cm. 64 or.
- Gauetz zoo batean.** IGERABIDE, Juan Kruz. Alberdania. Irun. 21 x 15 cm. 58 or.
- Gautxoriak.** (b/i). HAUGEN, Tormod//ARTOLA, Rosemiren//BARRANDIARAN, Ane//OSSES, Pedro. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 196 or.
- Gazteen entziklopedia. Gida didaktikoa.** EUSENOR. Eusenor. Donostia. 21 x 19 cm. 32 or.
- Gelak eta zelaiaik.** ITURBIDE, Amaia. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 100 or.
- Geografia-Historia. Irakaslearen Gida. Zortzigarren maila A erdua.** (i). PREGO, Alberto. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 320 or.
- Geologia. Lehen maila D erdua. Natur Zientziak.** (b/i). QUERCUS TALDEA/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 152 or.
- Geometria Deskribatzailea. 1. alea Sistema diedrikoa.** (i). RODRIGUEZ DE ABAJO, F. Javier//ELHUYAR/GALARRAGA, Roberto. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 19 cm. 391 or.
- Gerra zibila andoaindarraren begietatik.** LASA BERGARA, Xabier. Manuel Larramendi Kultur Bazkuna. Donostia. 21 cm. 416 or.
- Gertaerak eta txisteak.** IZTUETA, Jose Migel "Lazkao-Txiki". Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 258 or.
- Gezi urdina.** (i). RODARI, Gianni//ARANA, Aitor//TELLAETXE, Jose. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 212 or.
- Gipuzkoako Erretablistika - Tomás de Jauregui (Retablos de Gipuzkoa).** (e/i). ASTIAZARAIN, Mª Isabel//BITEZ//MARTIÑENA, Alberto. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 29 x 23 cm. 272 or.
- Gipuzkoako Eskolarteko XIV. Bertsolari Txapelketa.** ASKOREN ARTEAN. Ikastolen Elkartea. 23 x 17 cm. 61 or.
- Gipuzkoako hiri zaharrak.** (e/i). ARIZAGA, Beatriz//GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA//LOPEZ, Pello. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 28 x 21,5 cm. 72 or.
- Gipuzkoako karts leize zuloak.** (e/i). GALAN, Carlos//BITEZ//ETXEBERRIA, Francisco. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 28 x 21,5 cm. 108 or.
- Gipuzkoako Kiroldagien Errolda 1994.** GAZTERIA ETA KIROL DEPARTAMENTUA. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 23 x 18 cm. 56 or.

- Gipuzkoako leinuen aztarna bila (XV-XIX) / Guía para la reconstrucción de familias en Guipúzcoa (s. XV-XIX).** (e). BORJA AGUINAGALDE, Francisco de. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 24 x 17 cm. 164 or.
- Gipuzkoako Museoen Gidaliburua.** (i). BITEZ/GOENAGA, Neka-ne**. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 21 x 10,5 cm. 44 or.
- Gizakia bere arimaren bila (I).** (i). JUNG, Carl Gustav/GAIAK. Gaiak. Donostia. 21 x 15,3 cm. 204 or.
- Gizakia bere arimaren bila (II).** (i). JUNG, Carl Gustav/GAIAK. Gaiak. Donostia. 21 x 15,3 cm. 190 or.
- Gizarte Zerbitzuen Estatistika (entitate eta zentroak) 92 / Estadística de Servicios Sociales (entidades y centros) 92.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 103 or.
- Gizarte-lanaren hitz zerrenda.** ASKOREN ARTEAN. Colegio Oficial de Diplomados en Trabajo Social. Donostia. 21 x 15 cm. 48 or.
- Gizon bat bilutsik pasiloan barrena .** (b). AGIRRE, Joxean. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 100 or.
- Gizona bere bakardadean.** (b). ATXAGA, Bernardo. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm.
- Goardalurra.** (i). LOPEZ NARVAEZ, Concha; SALMERON, Carmelo/ESNAL, Pello. Bruño. Bilbo. 91 or.
- Goazen merkatura!** (i). SABATE I RODIE, Teresa/OLABERRIA, Itziar; ORMAZABAL, Joxantonio//CULLA I PERARNAU, Rita. Ttartalo. Donostia. 22,5 x 32 cm. 51 or.
- Goizuetako ezkongaiak.** (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 144 or.
- Gorbeiatarrak (Batueraz).** ETXEBARRIA, Juan Manuel//JESSE. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 108 or.
- Gorbeiatarrak (Bizkaieraz).** ETXEBARRIA, Juan Manuel//JESSE. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 108 or.
- Gorputzen Leizea. Gorputzaren Irudikatzea Frantzian 1930-1960 / Formas del Abismo. El cuerpo y su representación extrema en Francia.** (e/i). ALIAGA, Juan Vicente eta beste/BITEZ. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 17 x 22 cm. 398 or.
- Gure Aita 3 (Batueraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Gure Aita 3 (Bizkaieraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin***//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 152 or.

- Gure Aita 3. Gida (Batueraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 216 or.
- Gure Aita 3. Gida (Bizkaieraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin***//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 216 or.
- Gure Aita 4 (Batueraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos; MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Gure Aita 4 (Bizkaieraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin***//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos; MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Gure Aita 4. Gida (Batueraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos; MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 216 or.
- Gure Aita 4. Gida (Bizkaieraz).** (i). ARTACHO, Rafael/BARRUETABEÑA, Sabin; ARTARAZ, Jabi***//ALVAREZ, José María; CHAVES, Antonio; GUTIERREZ, Gerardo; SAN BLAS, Marcos; MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 216 or.
- Gure Aita 5 (Batueraz).** (i). REINARES, Carmen; HIDALGO, Guadalupe; SERNA, José/BARRUETABEÑA, Sabin//MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Gure Aita 5 (Bizkaieraz).** (i). REINARES, Carmen; HIDALGO, Guadalupe; SERNA, José/BARRUETABEÑA, Sabin***//MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Gure Aita 5. Gida (Batueraz).** (i). REINARES, Carmen; HIDALGO, Guadalupe; SERNA, José/BARRUETABEÑA, Sabin//MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Gure Aita 5. Gida (Bizkaieraz).** (i). REINARES, Carmen; HIDALGO, Guadalupe; SERNA, José/BARRUETABEÑA, Sabin***//MERINO, Iñaki. Ibaizabal. Euba. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Gure lagunik onenak.** (i). X.X./X.X. Ttartalo. Donostia. 18 x 20 cm. 10 or.
- Gutun harrigarri bat.** (b). ZUBIZARRETA, Patxi//MITXELENA, Jokin. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 56 or.
- HABE Legearen 10. urteurrena. Ihardunaldiak.** HABE. HABE. Gasteiz. 24 x 17 cm. 100 or.
- Haitzuloan galdurik.** ATEKA, Piedad//X.X. Izar. Bilbo. 19 x 17,5 cm. 23 or.

- Haize hurbila / Viento cercano.** (b/e). EZKIAGA, Patxi/JUARISTI, Felipe*. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 890 or.
- Haizegua** INDABURU, Martin. Pamiela. Iruñea. 19 X 13 cm. 90 or.
- Haltzak badu bihotzik.** (b). MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 108 or.
- Hamabost egun Urgainen.** (b). LOIDI, Jose Antonio. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 224 or.
- Hamairu ate.** (b). ASKOREN ARTEAN/SARRIONANDIA, Joseba; SARASKETA, Mikel. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 92 or.
- Hamalau.** (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 140 or.
- Hamasei paisa eta paralitiko bat.** (b). ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 54 or.
- Hamelingo Xirularia.** (i). BARCO, Manuel/ELIZEGI, Patxi//BARCO, Manuel. Ttartalo. Donostia. 23,5 x 31 cm. 44 or.
- Haritza 5 inguruaren ezaguera 5. Lehen hezkuntza Ikastolaren liburua.** (i). ANSOTEGUI, A.; PASIS BLANCH, Joan eta beste/OSSA ALTZIBAR, Joseba. Bruño. Bilbo. 191 or.
- Harrika.** MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 80 or.
- Hartxu hartzaren ipuina.** (i). WILTSHIRE, Terry/X.X. Fher. Bilbo. 27 x 21 cm. 24 or.
- Hartz bihurria (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Hartz bihurria (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Haserre nago (Batueraz).** (i). MOSES, Brian/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Haserre nago (Bizkaieraz).** (i). MOSES, Brian/ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Hau beldurra!.** (i). ALCANTARA, Ricardo/SANTISTEBAN, Karlos//GUSTI. Giltza. Barcelona. 17 x 12 cm. 41 or.
- Hau hotza! (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Hau hotza! (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Haur literatura euskaraz. Lehenengo irakurgaietatik 1986ra arte.** (i). CALLEJA, Seve/ETXEBARRIA, Igone. Labayru / Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 22 x 21 cm. 435 or.
- Haurtxoa Bi. Lan-koaderno 1.** GOÑI, Jesus Mari; MENDIZABAL, Amaia//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21 cm. 180 or.
- Haurtxoa Bi. Lan-koaderno 2.** (b). GOÑI, Jesus Mari; MENDIZABAL, Amaia//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 164 or.

- Haurtxoa Bi. Lan-koaderno 3.** (b). GOÑI, Jesus Mari; MENDIZABAL, Amaia//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 132 or.
- Haurtxoa Hiru. Lan-koaderno 1.** GOÑI, Jesus Mari; MENDIZABAL, Amaia//GASTON MAJARENAS, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21 cm. 216 or.
- Haurtxoa Hiru. Lan-koaderno 2.** (b). GOÑI, Jesus Mari; MENDIZABAL, Amaia//GASTON MAJARENAS, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21 cm. 196 or.
- Haurtxoa Hiru. Lan-koaderno 3.** (b). GOÑI, Jesus Mari; MENDIZABAL, Amaia//GASTON MAJARENAS, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21 cm. 110 or.
- Hauta-Lanerako Euskal Hiztegia. Orbaindu-tolesdun.** SARA-SOLA, Ibon. Kutxa. Donostia. 27 x 20 cm. 149 or.
- Hautsaren kronika.** MUJIKIRAOLA, Inazio//OLARIAGA, Antton. Alberdania. Irun. 19 x 12 cm. 159 or.
- Hedabideetako euskara.** ZUBIKARAI, Augustin eta beste/PALAZIO, Gorka J.**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 21 x 15 cm. 153 or.
- Hedapen.** EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 50 x 21 cm. 32 or.
- Hegaldiak** ARRIETA MALAXETXEBARRIA, Yolanda//OLARIAGA, Antton. SM. Arrigorriaga. 19 x 12 cm. 126 or.
- Hegaz egiten ez zuten txorien zuhatza** . (b/i). LOPEZ NARVAEZ, Concha/MONASTERIO, Xabier. Anaya. Madrid. 19 x 12 cm. 128 or.
- Hegoaldeko autopista.** (i). CORTAZAR, Julio/MARKULETA, Gerardo. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 61 or.
- Henry Bengoa - inventarium.** (b). ATXAGA, Bernardo. Elkar. Donostia. 11x18 cm. 52 or.
- Henry Sugarren ixtorio miresgarria.** (i). DAHL, Roald/BERRIZBEITIA, Luis. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 112 or.
- Herriaren askatzaileak.** (i). NESBIT, Edith/GILLENENA, Idoia//LUCAS, Belen. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 43 or.
- Hezkuntza-erreformaren egoera Euskal Autonomi Elkartearen. Hezkuntzaren egoerari buruzko urteko txostena 1994ko Ekaina / Situación de la reforma educativa en la Comunidad Autónoma Vasca. Informe Anual sobre la situación de la Educación. Junio 1994.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 347 or.

- Hezkuntza-hobetzen. Bases para la elaboración de un plan estratégico de la gestión educativa.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 14,7 cm. 99 or.
- Hezkuntzaren Etorkizuna 2000. Urterantz.** (i). UNESCO; HEZKUNTZA, ZIENTZIA ETA KULTURARAKO NAZIO BATUEN ERAKUNDEA/ELHUYAR. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 327 or.
- Hilariari buruzko Nazioarteko IV. Kongresua / IV. Congreso Internacional sobre la estela funeraria / IV. Congrès International sur la stèle funéraire.** Donostia 1991. (e). ASKOREN ARTEAN. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 24 x 17 cm. 643 or.
- Hiltzen bazara ikusiko duzu... (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/SARASOLA, Tomas//BALZOLA, Sofia. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 108 or.
- Hiltzen bazara ikusiko dozu... (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/BARRUETABEÑA, Sabin//BALZOLA, Sofia. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 108 or.
- Hirigintza hiztegia.** UZEI. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 256 or.
- Hiru arkuko zubia.** (i). KADARE, Ismail/ARZALLUS, Juan Mari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 152 or.
- Hiru kontakizun.** (i). TWAIN, Mark/NAVARRO, Koro. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 80 or.
- Hiru Txerrikumeak.** (i). BARCO, Manuel/ELIZEGI, Patxi//BARCO, Manuel. Tarttalo. Donostia. 23,5 x 31 cm. 44 or.
- Hiru txerritxoak.** (i). X.X./X.X. Tarttalo. Donostia. 16,5 x 23 cm. 20 or.
- Hirugarren gizona.** (b/i). GREENE, Graham/IBAÑEZ, Iñaki. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 160 or.
- Historia 1 - BBB 1.** (b). UZEI. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 252 or.
- Historiaren aroak.** Tarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Hitz egingo balute.** (b/i). HERRIOT, James/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 104 or.
- Hitza 5.** ALVAREZ, Dan. Bruño. Bilbo. 191 or.
- Hitzak jostailu.** ORMAZABAL, Joxantonio//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 92 or.
- Hitzak** (i). WADE, Gini /X.X.//WADE, Gini. Tarttalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Hizketan bazekien katua eta beste istorio batzuk.** (i). RODARI, Gianni/IGERABIDE, Juan Kruz//PEG, Gianni; MUNFORTI, Lorena. Erein. Donostia. 15,5 x 14,5 cm. 24 or.
- Hizkuntza 5. Gidaliburua eta baliabideak.** SANTXO, Joseba. Zubia. Leioa. 30 x 21 cm. 72 or.

- Hizkuntza 5.** SANTXO, Joseba//MORENTE, Enrique; VALVERDE, Mikel; ORDOZGOITI, Iñigo; SERRANO, Agustin. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm.
- Hizkuntza 7.** (b). KAZABON, Antton eta beste//ALVAREZ, Iñaki. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 304 or.
- Hizkuntza eta Literatura 5 arloa. 3. zikloa LH. Proiektua eta programaketa** ASKOREN ARTEAN/GILTZA TALDEA*. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 67 or.
- Hizkuntza eta Literatura 5 arloa. 3. zikloa LH. Gidaliburua.** AZURMENDI, A. eta beste/GILTZA TALDEA*//PERIS, Carmen; SALES, Gemma. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 231 or.
- Hizkuntza eta Literatura 5 arloa. 3. zikloa LH.** . AZURMENDI, A. eta beste/GILTZA TALDEA*//PERIS, C.; ASENSIO, A.; RIUS, R. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 192 or.
- Hizkuntza.** (i). BLOOMFIELD, Leonard/LAKA, Itziar. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 345 or.
- Hiztegi entziklopedikoa. T. 10. (Ted-Zyl).** ASKOREN ARTEAN/ZABALETA, Josu**. Lur. Bilbo. 28 x 22 cm. 520 or.
- Hiztegi entziklopedikoa. T. 8. (N-Poulet).** ASKOREN ARTEAN/ZABALETA, Josu**. Lur. Donostia. 28 x 22 cm. 520 or.
- Hiztegi entziklopedikoa. T. 9. (Round-Ted).** ASKOREN ARTEAN/ZABALETA, Josu**. Lur. Donostia. 28 x 22 cm. 520 or.
- Hondamendirako errepidea.** (b/i). MILNE, John/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Hondartzan (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Hondartzan (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Hotzetatik etorri zen espia.** (b/i). LE CARRE, John/NAVARRO, Koro. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 300 or.
- I Concurso de Armonización de Villancicos / I Gabon-Kantu Armonizazio Lehiaketa.** (e). ASKOREN ARTEAN. Fed. Coros Gipuzkoa. Lezo. 24 x 17 cm. 128 or.
- Ibaiak eta haranak. Historia, arte eta paisajearen gidaliburua. Bizkaia.** ASKOREN ARTEAN/AYERBE, Enrique**. Ostoa. Lasarte-Oria. 32 x 24 cm. 304 or.
- Ibaiak eta haranak. Ura, ibaia eta nekazal, industri eta hiri espazioak. Araba.** ASKOREN ARTEAN/AYERBE, Enrique**. Ostoa. Lasarte-Oria. 32 x 24 cm. 320 or.
- Idazkera B.** ARANO, Rosa M^a. Labayru. Bilbo. 24 x 17 cm. 177 or.
- Idazketa ikasgelan. Talde-lanerako ariketak sailkatuta. Motibazioa eta metodologia.** BASURTO, Aitor//PARDO, Julio. Euskaltegiak. 24 x 17 cm. 215 or.

- Igela eta arrotza.** (i). VELTHUIJS, Max/ELIZEGI, Patxi//VELTHUIJS, Max. Timun Mas. Barcelona. 23 x 20 cm. 32 or.
- Ihardunaldi Medikoetako Hiztegia.** OSASUNGOA EUSKALDUNTZEKO ERAKUNDEA. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 144 or.
- Iheskaria.** (i). ANANTA TOER, Pramoedya/TXOPERENA, Jose Emilio. Txalaparta. Tafalla. 19 x 11,5 cm. 181 or.
- Iholdi.** (b). LANDA, Mariasun. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 36 or.
- Ijitoak dauzkat nire etxean.** (b). ITURRALDE, Joxemari//OSES, Pedro. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 83 or.
- Ikaskuntza eta Jokabide Mekanismoak.** (i). DOMJAN, Michael; BURKHARD, Barbara/BITEZ/IRAOLA, Joxean; AZKARATE, Miren; ETXEBERRIA, Pilartxo. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 556 or.
- Ikerketa zientifiko eta garapen teknologikoko ihardueren buruzko estatistika (I + G) 92 / Estadística sobre actividades en investigación científica y desarrollo tecnológico (I + D) 92.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 150 or.
- Ikumena (Bizkaieraz).** (i). SHUR, Mandy/ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Ikumena (Batueraz).** (i). SHUR, Mandy/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Ikumena (Bizkaieraz).** (i). SHUR, Mandy/ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Iargi lapurra.** JUARISTI, Felipe. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 114 or.
- Iargiaren Eztula.** SANTISTEBAN, Karlos. Bruño. Bilbo. 75 or.
- Ilustrazioaren kriseilpean - Argi berri bila Frankfurten.** SUDUPE, Jon. Alberdania. Irun. 21 x 15 cm. 227 or.
- Imanol Berriatua (1914-1981).** (b). KINTANA, Xabier. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 20 or.
- Inbidiatan nago (Batueraz).** (i). MOSES, Brian/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Inbidiatan nago (Bizkaieraz).** (i). MOSES, Brian/ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Indiana Jones-en zamarra.** (b). BALZOLA, Asun. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 112 or.
- Indianoa.** (b). OLAIZOLA, Jesus Mari «Txiliku». Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 148 or.
- Industri Iraultza (I).** (i). LANDES, D.S./GAIK. Gaiak. Donostia. 21 x 15,3 cm. 240 or.
- Industri Iraultza (II).** (i). LANDES, D.S./GAIK. Gaiak. Donostia. 21 x 15,3 cm. 240 or.

- Industri Kontuak 92 / Cuentas Industriales 92.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 176 or.
- Industri prezioen indizea 93 / Índice de precios industriales.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 89 or.
- Industri produkzioaren indizea (IPI) 1993 / Índice de producción industrial (IPI) 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 133 or.
- Informatika I. Ordenadorea Ezagutuz.** EGUREN, Ino eta beste. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 109 or.
- Ingelesen hilerrria.** (b/i). MENDIOLA, José María/URRUTI-BEASKOA, Fautxin//GATAGAN, Constantino. Edebé-Giltza. Barcelona. 19,5 x 13 cm. 97 or.
- Ingurua 1. Natura, gizartez eta kultura 1 GP kurtsoa lehen zikloa.** (i). BATALLA, Elena; BETRIU, Maria Dolors. Vicens-Vives. 27 x 22 cm. 168 or.
- Ingurua 2. Natura, gizartea eta kultura. Lehen Hezkuntza 1 zikloa.** (i). BATALLA, Elena; BETRIU, Maria Dolors. Vicens-Vives. 27 x 22 cm. 192 or.
- Ingurua 3. Natura, gizartez edo kultura. Lehen Hezkuntza 2 zikloa.** (i). ESCOLANO, Agustin eta beste. Vicens-Vives. 27 x 22 cm. 216 or.
- Ingurua 4. Natura, gizartez eta kultura. Lehen Hezkuntza. 2 zikloa.** (i). ESCOLANO, Agustin eta beste. Vicens-Vives. 27 x 22 cm. 224 or.
- Ingurua 5. Natura, gizartez eta kultura. Lehen Hezkuntza.** (i). CASAJUANA, Rosabe eta beste/X.X. Vicens-Vives. 27 x 22 cm. 264 or.
- Inguruaren ezaguera 5 arloa. 3. zikloa LH. Gidaliburua.** APRAIZ LANDETA, I. eta beste/GILTZA TALDEA*//BLASCO, Amadeo eta beste. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 223 or.
- Inguruaren ezaguera 5 arloa. 3. zikloa LH. Langaia.** APRAIZ LANDETA, I. eta beste/GILTZA TALDEA*//MAGRIA, Jordi; LEON, Pere. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Inguruaren ezaguera 5 arloa. 3. zikloa LH. Proiektua eta programaketa.** ASKOREN ARTEAN/GILTZA TALDEA*. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 80 or.
- Inguruaren ezaguera 5 arloa. 3. zikloa LH.** APRAIZ LANDETA, I. eta beste/GILTZA TALDEA*//BLASCO, Amadeo eta beste. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 223 or.
- Inguruaren ezaguera 5. Gidaliburua eta baliabideak.** CEREZO, José Manuel; ZARZUELO, Cristina/KINTANA,Xabier; SANTXO, Joseba; NAVASCUES, Josemari; ORTIZ DE LANDALUZE, Agurtzane*//SANZ, Miguel Angel. Zubia. Leioa. 30 x 21 cm.

- Inguruaren ezaguera 5: Euskal Herria. Lan-koaderno.** CERESO, José Manuel; ZARZUELO, Cristina; HERNANDO, Felipe; GARCIA, Juan José/KINTANA, Xabier; MONASTERIO, Xabier*/AREAL, Irene. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm. 80 or.
- Inguruaren ezaguera 5: Euskal Herria.** CERESO, José Manuel; ZARZUELO, Cristina; HERNANDO, Felipe/KINTANA, Xabier*/GOMEZ, Sebastián; AZNAR, Fernando. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm. 64 or.
- Inguruaren ezaguera 5: Ingurugiroa.** CERESO, José Manuel; ZARZUELO, Cristina; HERNANDO, Felipe/KINTANA, Xabier*/PEREZ, Tomás. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm. 80 or.
- Inguruaren ezaguera 5: Materia eta energia.** CERESO, José Manuel; ZARZUELO, Cristina//ORTIZ DE LANDALUZE, Agurtzane; NAVASCUES, Josemari*. Zubia. Leioa. 28 x 21 cm. 64 or.
- Inguruaren ezaguera. 5 Lehen Hezkuntza. 3 zikloa.** (i). PEREZ ALBERTI, A. eta beste. Anaya. Madrid. 28 x 20 cm. 224 or.
- Inguruaren Ezaguera.** (i). CASTELLANOS, Aurora eta beste/PINEDO, Josune//GABAN, Jesús eta beste. SM. Arrigoriaga. 192 or.
- Ingurunea 3-4. Irakaslearen gidaliburua. Lehen Hezkuntza. Laugarren maila B-D eredu.** BEGIRISTAIN, Iñaki; ZUBELDIA, Koldo. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 179 or.
- Ingurunea 3.** (b). SUDUPE, M. Lurdes; ARREGI, Manuel; TXILIKU//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 172 or.
- Ingurunea 4.** (b). SUDUPE, M. Lurdes; ARREGI, Manuel; TXILIKU//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 184 or.
- Ingurunea 5. Bosgarren maila. B-D ereduak.** GOIA, Ximon; RODRIGUEZ, Juan Manuel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 198 or.
- Ingurunea 5.** LASA, Jaione; ARREGI, Manuel; TXILIKU//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 192 or.
- Ingurunea 6.** AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 208 or.
- Ingurunea. Lan-koaderno 1.** (b). SUDUPE, M. Lurdes; ARREGI, Manuel; TXILIKU//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Ingurunea. Lan-koaderno 5.** LASA, Jaione; ARREGI, Manuel; TXILIKU//ASTRAIN, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Ingurunea. Lan-koaderno 6.** LASA, Jaione; ARREGI, Manuel; TXILIKU//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Ingurunea. Lan-koaderno 7.** LASA, Jaione; ARREGI, Manuel; TXILIKU//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 72 or.

- Ingurunea. Lan-koadernoak 8.** LASA, Jaione; ARREGI, Manuel; TXILIKU//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Investigaciones sobre historia de Villava / Atarrabiako historiari buruzko Ikerketak.** (e). MONTEANO SORBET, Peio Joseba. Monteano. Atarrabia-Villava. 29 x 21 cm. 164 or.
- Ipuin ankerrak.** (i). HERODOTO/MENDIZABAL, Juan Mari. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 53 or.
- Ipuin arriskutsuak.** LINAZASORO, Karlos//OLARIAGA, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 77 or.
- Ipuin bakarrik.** (b). ASKOREN ARTEAN/MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 204 or.
- Ipuin bertso eta komiki lehiaketa.** Legazpiko Udal Liburutegi. Legazpi. 30 x 21 cm. 124 or.
- Ipuin bilduma 1994.** ASKOREN ARTEAN. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 29 x 21 cm. 84 or.
- Ipuin eroa.** ZUBELDIA, Iñaki//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 60 or.
- Ipuin lizunak.** ARANA, Aitor. R & B. Donostia. 19 x 12,5 cm. 140 or.
- Ipuin unibertsalak (Batueraz).** (i). HERRIKOIAK/MENDIZABAL, Antxiñe//TELLAETXE, Jose Antonio. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 40 or.
- Ipuin unibertsalak (Bizkaieraz).** HERRIKOIAK/BARRUETABEÑA, Sabin**//TELLAETXE, Jose Antonio. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 40 or.
- Ipuinak eta bertsoak. 1992.** ASKOREN ARTEAN//REMENTERIA, Alberto. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 28 x 22 cm. 49 or.
- Ipuinkaria.** ZUBIZARRETA, Patxi//LEGORBURU, Rakel. Pamiela. Iruñea. 19 x 12,5 cm. 71 or.
- Ipurbeltz.** ASKOREN ARTEAN. Erein. Donostia. 27 x 21 cm. 32 or.
- Ipurbeltz.** LOPETEGUI; DUESO; GASTO eta beste. Erein. Donostia. 27,5 x 21 cm. 32 or.
- Irakaskuntz Gidaliburua / Guía docente 1993-94.** (e). ASKOREN ARTEAN. Donostiako Arkitekturako Goi Eskola Teknikoa.
- Irakaskuntza Pribatuaren Gastu eta Finantzaketaren Estatistika / Estadística del Gasto y Financiación de la Enseñanza Privada 1991.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz.
- Irakaskuntzaren estatistika 92-93 / Estadística de la enseñanza 92/93.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25 x 21 cm. 293 or.
- Irakasleen hizkuntz eskakizunak. 1993ko azterketak.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 134 or.

- Irakatsiz, Berritu.** AYERBE, Pello; ETXAGÜE, Xabier. Pax. Lazkao. 15 x 21 cm. 356 or.
- Irakurgaiak 1.** (b). BERNARES, Izaskun eta beste//DOMINGUEZ, Angel. Elkar. Donostia. 27,5 x 21 cm. 112 or.
- Irakurgaiak 2.** (b). BERNARES, Izaskun eta beste//LUCAS, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 112 or.
- Irakurgaiak 3.** (b). ELORTZA, Itziar eta beste//BELMONTE, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 128 or.
- Irakurgaiak 4.** (b). ELUSTONDO, Miel Anjel eta beste//DOMINGUEZ, Angel eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 136 or.
- Irakurgaiak 5.** AGIRRETXE, Joxean eta beste//BELMONTE, Jose eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 168 or.
- Irakurgaiak 6.** ASKOREN ARTEAN//BELMONTE, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 176 or.
- Irakurketa hizkuntzen irakaskuntzan. Gogoeta batzuk.** (i). CORNAIRE, Claudette/URKIZU, Boni. HABE. Donostia. 21,5 x 14,5 cm. 110 or.
- Iraultza industrial. Zortzigarren maila D eredu.** (b/i). PREGO, Alberto/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Irene Tempo di adagio.** (b). ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 177 or.
- Irriz eta Malkoz. I.** IZTUETA, Jose Migel «Lazkao-Txiki»/ZAVALA, Antonio**. Sendoa. Oiartzun. 23 x 16,5 cm. 568 or.
- Irriz eta Malkoz. II.** IZTUETA, Jose Migel «Lazkao-Txiki»/ZAVALA, Antonio**. Sendoa. Oiartzun. 23 x 16,5 cm. 545 or.
- Irun: Korrioloak kontu kontari.** MORAN PEREZ, Helena. Irungo Udala. Irun. 28 x 21 cm. 80 or.
- Isabelen tripa zaratatsua.** (i). McKEE, David/ORMAZABAL, Joxantonio//McKEE, David. Timun Mas. Barcelona. 23 x 20 cm. 32 or.
- Istanbul-en elkartuko gara.** (b/i). CHISHOLM, Richard/MUJICA, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Itsaslamia.** (i). DISNEY, Walt/X.X.//X.X. Everest. Leon. 27,5 x 21 cm. 47 or.
- Itsasoa eta bertako biztanleak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Itsasoak ez du esperantzarik.** (b). HARANBURU ALTUNA, Luis. Kriselu. Donostia. 19 x 12 cm. 132 or.
- Itsasoko istorioak.** GALARRETA, Xabier//OLARIAGA, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 75 or.
- Itzalen itzal.** (b). GARZIA GARMENDIA, Juan. Alberdania. Irun. 19 x 12 cm. 161 or.
- IV. Beasain Idaz-Lehiaketa 1993.** ASKOREN ARTEAN. Beasaingo Udala. Beasain. 23 x 16 cm. 128 or.

- IV. Ihardunaldi Medikoak. Aurrerapen terapeutikoak.** ASKOREN ARTEAN. OEE. Donostia. 24 x 17 cm. 165 or.
- Izilgorde baten bizikizunak eta oroitzapenak.** (i). SARALEGI, Kaximiro/JAKAKORTEKARENA, Txomin. Euskerazaintza. Donostia. 20 x 13 cm. 344 or.
- Izotzen herrian (Batueraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Izotzen herrian (Bizkaieraz).** (i). CALLEJA, Seve/LOPATEGI, Jon***//ALONSO, Luis. Ibaizabal. Euba. 19 x 17 cm. 32 or.
- Izu-istorioak.** (b/i). STOKER, Bram/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Izugarrizko apostuak.** (b/i). FRANCIS, Dick/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 144 or.
- Izurri berria.** (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 112 or.
- Izaturik nago (Batueraz).** (i). MOSES, Brian/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- J.M. Moulrier «Oxobi».** (b). XARRITTON, Piarres. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 12 or.
- Jainko txikia.** ARANA, Aitor. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 116 or.
- Jainkoen egoitza.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Jamilia** (i). AITMATOV, Txingiz/IGERABIDE, Juan Kruz. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 108 or.
- Janariak.** Ttartalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Jantoki txinoan.** (b). ARISTI, Pako//ZABALETA, Jon. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 64 or.
- Jariakin komprimaezinen mekanika eta turbumakina hidraulikoak.** (i). AGÜERA SORIANO, José/ELHUYAR/ALMANDOZ, Jabier. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 645 or.
- Jemima hankamotzen ipuina.** (i). POTTER, Beatrix/GILLENIA, Idoia; LEGORBURU, Garbiñe//POTTER, Beatrix. Desclée de Brouwer. Bilbo. 11 x 15 cm. 60 or.
- Jentilak, sorginak eta beste.** GARMENDIA LARRAÑAGA, Juan//BASTERRETXEIA, Nestor. Elkar. Donostia. 21 x 13,5 cm. 104 or.
- Jeronimo arrantzale jaunaren ipuina.** (i). POTTER, Beatrix/GILLENIA, Idoia; LEGORBURU, Garbiñe//POTTER, Beatrix. Desclée de Brouwer. Bilbo. 11 x 15 cm. 60 or.
- Jesukristoren berriena: Mateo, Markos, Lukas, Joan.** (i). /APAO-LAZA, Agustin. Monte Casino. Zamora. 14 x 21 cm. 832 or.
- Jimmy potxolo.** (b). ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 54 or.

- Jira-Bira 1-2. Ipuinak.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//JESSE, DOMINGUEZ, Angel; ALONSO, Luis; BELTZUNEGI, Fabiola. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 30,5 cm. 296 or.
- Jira-Bira 1. Gida.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//JESSE. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 168 or.
- Jira-Bira 1.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//DOMINGUEZ, Angel; LUCAS, Belén; BELTZUNEGI, Fabiola; JESSE, SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 168 or.
- Jira-Bira 2. Gida.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//JESSE. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 168 or.
- Jira-Bira 2.** RUIZ, Susana; ROMANO, María Luisa//DOMINGUEZ, Angel; LUCAS, Belén; BELTZUNEGI, Fabiola; JESSE, SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 168 or.
- Jo-ta-ke 1.** GONZALEZ DE TXABARRI, Joxe Joan. Elkar. Donostia. 30 x 21 cm. 248 or.
- Jo-ta-ke 2.** GONZALEZ DE TXABARRI, Joxe Joan. Elkar. Donostia. 30 x 21 cm. 278 or.
- Jo-ta-ke 3.** GONZALEZ DE TXABARRI, Joxe Joan. Elkar. Donostia. 30 x 21 cm. 336 or.
- Jolas egiteko ipuinak.** (b/i). RODARI, Gianni/ORMAZABAL, Joxantonio//PEG, Gianni. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 212 or.
- Jon txikiren abenturak.** (b). SAGARZAZU, Pako; ZUBIZARRETA, Iñaki//CELESTINO, Jabier. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 60 or.
- Jostailuak.** (b). HAWKSLEY, Gerald//HAWKSLEY, Gerald. Tarttalo. Donostia. 19,5 x 18,5 cm. 8 or.
- Jostun txiki ausarta.** (i). BARCO, Manuel/ELIZEGI, Patxi//BARCO, Manuel. Tarttalo. Donostia. 23,5 x 31 cm. 44 or.
- Judu Herriaren ibilbide luzea.** KINTANA, Jurgi; KINTANA, Xabier. Gaiak. Donostia. 21,5 x 17 cm. 222 or.
- Julene Azpeitia (1888-1980).** (b). MINTEGI, Laura. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 12 or.
- Julene Azpeitia VI. Ipuin Lehiaketa.** ASKOREN ARTEAN. Zumaia-ko Udala. Zumaia. 20,5 x 14,2 cm. 34 or.
- Julieta, Romeo eta saguak.** LANDA, Mariasun//BALZOLA, Asun. SM. Arrigorriaga. 19 x 12 cm. 94 or.
- Kalakari 3-4 irakaslearen gida. Laugarren maila B-D ereduak.** RUIZ, Uri; ORTEGA, Inma. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 142 or.
- Kalakari 3. Hirugarren maila B-D ereduak. Euskal Hizkuntza eta Literatura.** (b). RUIZ BIKANDI, Uri; ORTEGA, Inma. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 172 or.
- Kalakari 4. Lehen Hezkuntza - Bigarren zikloa 2.** RUIZ BIKANDI, Uri; ORTEGA, Inma//MARTINEZ DE AGIRRE, Txabi; DOMENECH, Aintzane. Erein. Donostia. 26 x 19,5 cm. 190 or.

- Kalakari 5. Euskara. Bosgarren maila. B-D ereduak.** (b). SANTA MARIA AMURRIO, Arantza; RUIZ BIKANDI, Uri; ARBERAS, Andoni//MZ. AGIRRE, Txabi. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 196 or.
- Kalakari 6. Seigarren maila. B-D ereduak. Irakaslearen Liburua.** (b). RUIZ BIKANDI; PUERTAS, Luisa M.; ARBERAS, Andoni//ARGIBAY, Miguel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 216 or.
- Kalea guztiona da.** (i). KURUSA/NUÑEZ, Jose Mari//DOPPERT, Monika. Txalaparta. Tafalla. 19 x 13 cm. 54 or.
- Kamioiak** (b). HAWKSLEY, Gerald//HAWKSLEY, Gerald. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 18,5 cm. 8 or.
- Kantauriko duketa.** IRIZAR, Jose. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 54 or.
- Karibeko ipuinak (Batueraz).** (i). MARINA, Alga/MENDIZABAL, Antxine//RODRIGUEZ, David. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 112 or.
- Karibeko ipuinak (Bizkaieraz).** (i). MARINA, Alga/BARRUETA-BEÑA, Sabin//RODRIGUEZ, David. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 112 or.
- Katamotxen ipuina.** (i). POTTER, Beatrix/GILLENEA, Idoia; LEGORBURU, Garbiñe//POTTER, Beatrix. Desclée de Brouwer. Bilbo. 11 x 15 cm. 60 or.
- Katekisten Heziketa Oinarrizko ikastaroa katekistantzat.** KATEKESI IDAZKARITZA. Idatz. Donostia. 30 x 21 cm. 340 or.
- Katixa eta kroko.** (b). OLAIZOLA, Jesus Mari «Txiliku»//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 80 or.
- Katu beltza.** (b/i). MILNE, John/MUJIKA, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 72 or.
- Katua eta saga.** (i). GRASS, Günter/MENDIGUREN BEREZIARTU, Xabier. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 160 or.
- Katuen Testamentua. Umeen kantu eta jolasak.** ASKOREN ARTEAN. Labayru / Bizkaiko Ikastolen Elkarte. Bilbo. 22 x 21 cm. 83 or.
- Kcappo tempo di tremolo.** (b). ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 136 or.
- Kea behelainopean bezala.** CANO, Harkaitz. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 84 or.
- Kimetz 1. Ikaslearen liburua. Ariketa liburua.** TELLERIA, Nerea. J.M. Zabala Euskaltegia. Bilbo. 29,5 x 20,5 cm. 155 or.
- Kimetz 2. Ariketa liburua.** TELLERIA CUEVAS, Nerea. J.M. Zabala. Bilbo. 30 x 22 cm. 200 or.
- Kimika BBB 3.** (b). ELHUYAR//IBARGUREN, Josu. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 324 or.

- Kimika ezorganikoaren formulazioa eta nomenklatura.** (i). LATORRE ARIÑO, Marino/SARASOLA, Jose Antonio; ZALAKAIN, Luis M. Ibaizabal. Euba. 25 x 19 cm. 120 or.
- Kimika organikoaren formulazioa eta nomenklatura. IUPACen arauak** (i). LATORRE ARIÑO, Marino/SARASOLA, Jose Antonio; ZALAKAIN, Luis M. Ibaizabal. Euba. 25 x 19 cm. 112 or.
- Kinkilariaren ametsa.** (b). EZKIAGA, Patxi. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 44 or.
- Kiriko mozorroturik.** (i). ELENA, Horacio/ORMAZABAL, Joxantonio//MARTI, Isabel. Elkar. Donostia. 21 x 21 cm. 10 or.
- Kitto dena!** (b/i). ACHEBE, Chinua/MUJIKA, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 116 or.
- Kludio Otaegi (1836-1890).** ARANBURU, Pello Joxe; BIDEGAIN, Marian; IDIAKEZ, Antton; REZOLA, Iñaki. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 256 or.
- Koldo Mitxelena (1915-1987).** (b). HARITSCHELHAR, J.; KNÖRR, E.; UGALDE, M. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 12 or.
- Koldo Mitxelena Saria. Bostgarren eskolarteko Lehiaketa.** ASKOREN ARTEAN. Euskararen Udal Patronatua. Donostia. 30 x 21 cm. 60 or.
- Koldo Mitxelena. Bostgarren eskolarteko Lehiaketa.** ASKOREN ARTEAN. Euskararen Udal Patronatua. Donostia. 30 x 21 cm. 60 or.
- Koloreak.** (i). WADE, Gini /X.X.//WADE, Gini. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Konputagailuen antolaketa egituratua.** (i). TANENBAUM, Andrew S./BITEZ/ALEGRIA, Iñaki; ARREGI, Olatz; ARUABARREN, Agustin; RUIZ, Txelo. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 659 or.
- Kontabilitate-Plan Orokorra.** (b). JAUREGI, Mariaje eta beste/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 590 or.
- Kontrabandista** (b/i). PLOWRIGHT, Piers/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 104 or.
- Kontu ekonomikoak. 1989-1992, 1993 (Aurrerapena) / Cuentas económicas. 1989-1992, 1993 (Avance).** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 209 or.
- Kontzientzia izan eta ekin.** (i). OFFICE FOR SUBSTANCE ABUSE PREVENTION (OSAP)/EDEX KOLEKTIBOA. Edex. Bilbo. 28 x 16 cm. 36 or.
- Korsariak eta piratak.** (e/i). MURUGARREN, Luis/BITEZ//URRETABIZKAIA, Joseba. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 28 x 22 cm. 108 or.

- Kresala.** (b). AGIRRE, Txomin/ALBERDI, Mirari; ARRETXE, Jon*. Labayru / Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 21 x 14,5 cm. 200 or.
- Kriton.** (i). PLATON/AGUIRRE SANTOS, Javier; LASA OTXOTEKO, Cristina. Iraika. Irun. 21 x 14 cm. 70 or.
- Kuba triste dago.** ELEXPURU, Juan Martin. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 204 or.
- Kutsidazu bidea, Izabel.** (b). SAGASTIZABAL, Joxean. Alberdania. Irun. 19 x 12,5 cm. 110 or.
- La nuova innocenza.** (i). MAGRIS, Claudio/URKIZU, Boni. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 53 or.
- Laberintoaren oroimena.** (b). KORTAZAR, Jon. Erein. Donostia. 20 x 13 cm. 181 or.
- Laburpena Euskadi 1994 / Panorámica.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 30 x 30 cm. 121 or.
- Lagun amestua.** (i). PEREZ, Enrique/ITUARTE, Mari Eli//RODRIGUEZ, David. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 118 or.
- Lan Estatistikak / Estadísticas laborales. 1992.** (e). LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,6 x 21 cm. 107 or.
- Lancre (Deabruaren argitan).** HARANBURU ALTUNA, Luis. R & B. Donostia. 19 x 12,5 cm. 124 or.
- Laneko Lesioen Estatistikak 1992 / Estadísticas de las Lesiones Profesionales 1992.** (e). LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 30 x 21 cm. 168 or.
- Laneko lesioen estatistikak 1993 / Estadísticas de las lesiones profesionales.** (e). LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 168 or.
- Lau bizikleta urrutira joateko.** ITURRALDE, Josemari. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 106 or.
- Lazkao Txiki gizon txikiaren handitasuna.** MENDIZABAL, Joxemiel; BARANDIARAN, Miel Antton//ITURRI. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 140 or.
- Lazkao-Txiki gogoan.** LASARTE, Manuel. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 205 or.
- Legex kanpo.** (b). MINTEGI, Laura. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 168 or.
- Lehen inperioak. Zappigarren maila D eredua.** (i). PREGO, Alberto/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Lehoi errege.** (i). DISNEY, Walt/X.X. Everest. León. 27 x 21 cm. 48 or.
- Lehoia eta basurdea.** (i). X.X./ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.

- Lehoiaren hortzak.** (i). COMPANY, Mercè/ESNAL, Pello. Bruño. Bilbo. 59 or.
- Lena teilatuan.** (i). HÄRTLING, Peter/ZABALETA, Pello. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 144 or.
- Leviathan.** (i). HOBBS, Thomas/NABERAN, Jesus. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 536 or.
- Lezio berri bat ostrukari buruz.** ATXAGA, Bernardo. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 16 x 16 cm. 21 or.
- Lezio berri bat ostrukari buruz.** ATXAGA, Bernardo. Ikeder. Durango. 16 x 16 cm. 23 or.
- Literatura eta Rock & Rolla.** HERNANDEZ ABAITUA, Mikel. Pamiela. Iruñea. 26 x 11,5 cm. 23 or.
- Lizardiren poetika Pizkundearen ingurumariaren argitan.** OTAEGI, Lurdes. Erein. Donostia. 20,5 x 13 cm. 319 or.
- Londresen nago aitonarekin.** (b). ITURRALDE, Joxemari. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 80 or.
- Luis Otaegi.** (e/i). SAENZ DE GORBEA, Xabier/AUZMENDI, Lourdes; MONTORIO, Begoña. Kutxa. Donostia. 30 x 23 cm. 120 or.
- Lur zabaletan.** EPALZA, Aingeru//URMENETA, Asisko. Pamiela. Iruñea. 19 x 12,5 cm. 172 or.
- Maite zaitut.** (b/i). McLVER Nick/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 40 or.
- Mamu dibertigarriak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Manhattan.** JIMENEZ, Edorta. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 132 or.
- Manual devotio gabecoa edo ibilgailuetara erabiltzeco escu-liburua.** IRASTORTZA, Tere. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm. 88 or.
- Manuel Lekuona (1894-1987).** (b). LEKUONA, Juan Mari. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 12 or.
- Marasmus femininus.** (b). PERURENA, Patziku. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 300 or.
- Margotu baserria.** (i). X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 19 x 29 cm. 16 or.
- Margotu hiria.** X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 19 x 29 cm. 16 or.
- Margotu mendia.** (i). X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 19 x 29 cm. 16 or.
- Margotu zooa.** (i). X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 19 x 29 cm. 16 or.
- Maria eta aterkia.** (b). LANDA, Mariasun//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 60 or.
- Marigorringoak hegan.** ZUBIZARRETA, Patxi//LAVARELLO, José M^a. Giltza. Barcelona. 19 x 18 cm. 31 or.
- Maripertxenta.** (b). ORMAZABAL, Joxantonio//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 120 or.
- Marixukalde sagu andrearen ipuina.** (i). POTTER, Beatrix/GILLENIA, Idoia; LEGORBURU, Garbiñe//POTTER, Beatrix. Desclée de Brouwer. Bilbo. 11 x 15 cm. 60 or.

- Markel, Maddi eta Maluta.** (i). NÖSLINGER, Christine/NAVASCUES, Josemari//SCHUBERT, Karin. Zubia. Leioa. 20 x 12 cm. 123 or.
- Marrazketa 1.** (b). UZEI. Elkar. Donostia. 24 x 21 cm. 166 or.
- Marrazketa Geometrikoa.** (i). RODRIGUEZ ABAJO, F. Javier; GALARRAGA, Roberto/ELHUYAR/GALARRAGA, Roberto. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 214 or.
- Martinellok ez du kukurik entzuten.** (b). ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 82 or.
- Masen errebolta.** (i). ORTEGA Y GASSET, Jose/LETAMENDIA, Juan Antonio. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 266 or.
- Matematika 1.1. Lehen maila - B-D ereduak.** (b/i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 160 or.
- Matematika 1.2. Lehen maila - B-D ereduak.** (b/i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 90 or.
- Matematika 1.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Matematika 2.1. Bigarren maila B-D ereduak.** (b/i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 114 or.
- Matematika 2.2. Bigarren maila B-D ereduak.** (b/i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 132 or.
- Matematika 2.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 160 or.
- Matematika 3.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 244 or.
- Matematika 5 arloa. 3. zikloa LH. Gidaliburua.** (i). SEGARRA, J. eta beste/GILTZA TALDEA//LEON, Pere; GILTZA TALDEA. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 222 or.
- Matematika 5 arloa. 3. zikloa LH. Proiektua eta programaketa.** (i). ASKOREN ARTEAN/GILTZA TALDEA. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Matematika 5 arloa. 3. zikloa LH.** (i). SEGARRA, J. eta beste/GILTZA TALDEA//CACERES, Gonzalo eta beste. Giltza. Sondika. 27 x 21,5 cm. 232 or.
- Matematika 5. Ebaluaketa Kuadernoa. Bosgarren maila. B-D ereduak.** (i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 44 or.
- Matematika 5. Irakaslearen gida. Bosgarren maila. B-D ereduak.** (i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 166 or.
- Matematika 5.1. Bosgarren maila. B-D ereduak.** (i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 170 or.

- Matematika 5.2. Kalkulu tailerra eta problemak ebazteko tailerra. Lehen Hezkuntza - Hirugarren zikloa 1. B-D eredua.** (i). PEREDA, Luis/IÑURRIETA, Iñaki//DUESO, Antton; DOMENECH, Aintzane. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 95 or.
- Matematika 5.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 240 or.
- Matematika 6.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 248 or.
- Matematika 7 - Lehen erdia.** ELHUYAR MATEMATIKA TALDEA. Elkar. Donostia. 28 x 21 cm. 182 or.
- Matematika. Lan-koaderno 1.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 10.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Matematika. Lan-koaderno 11.** GOÑI, Jesus Mari//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 12.** GOÑI, Jesus Mari//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 13.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 14.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 15.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 16.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 17.** GOÑI, Jesus Mari//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 2.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 3.** (b). GOÑI, Jesus Mari//TEJADA, Eukene. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 4.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 5.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 6.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO; DOMENECH, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 7.** (b). GOÑI, Jesus Mari//TELLERIA, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 8.** (b). GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika. Lan-koaderno 9.** GOÑI, Jesus Mari//DUESO, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.

- Matematikazko Ariketak 12.** ANGULO, Patxi/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 80 or.
- Matematikazko ariketak 13. Deribatuak eta integralak.** ANGULO, Patxi/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 64 or.
- Matematikazko ariketak 14. Zenbaki konplexuak.** ANGULO, Patxi/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 82 or.
- Materia zeharkatzean ioi azkarrek jasaten duten balaztatze-indarraren z31-arekiko menpekotasuna.** PITARKE, J.M. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 24 x 17 cm. 30 or.
- Mattin behatz-puntaren ipuina.** (i). POTTER, Beatrix/GILLENENA, Idoia; LEGORBURU, Garbiñe//POTTER, Beatrix. Desclée de Brouwer. Bilbo. 11 x 15 cm. 60 or.
- Mende akabera.** ZABALA, Karlos. Kutxa. Donostia. 21 x 14 cm. 92 or.
- Merkatal korrespondentzia.** AZKUNE, Iñaki eta beste/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 144 or.
- Merkataritza Iharduerari buruzko Legea / Ley de la Actividad Comercial.** (e). EUSKO JAURLARITZA. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 17 x 12 cm. 99 or.
- Merlin Magoa.** (i). BARCO, Manuel/ELIZEGI, Patxi//BARCO, Manuel. Ttartalo. Donostia. 23,5 x 31 cm. 44 or.
- Metak eta kometak.** IRIGOIEN, Joan Mari//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 164 or.
- Metxa esaten dioten agirretar baten ibili herrenak.** (b). IZAGIRRE, Koldo. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 132 or.
- Migrazio-mugimenduak Olaberrian.** ARRUABARRENA GOIKOETXEA, Arkaitz. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 96 or.
- Migrazio-mugimenduen Estatistika / Estadística de movimientos migratorios. 1992.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 80 or.
- Mintxo.** (i). LLOBET, Pepa/ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 22,5 x 22 cm. 12 or.
- Mintzapraktikarako jokoak (Maila ertainekoak).** (i). HADFIELD, Jill/JIMENEZ, Blanca; MOZOS, Iñaki. Elhuyar. Donostia. 24 x 17 cm. 178 or.
- Mitoen sinfonia.** ESCUDERO, Francisco. Gipuzkoako Abesbatzen Elkarte.
- Mitsuo Miura.** (e/i). LLORCA, Vicente; MONTESINOS, Armando/BITEZ. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 30 x 22 cm. 128 or.
- Mixina (Batueraz).** PUJANA, Bibiñe//REDONDO, Daniel. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 40 or.
- Mixina (Bizkaieraz).** PUJANA, Bibiñe//REDONDO, Daniel. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 40 or.

- Moralistak.** (i). SHAFTESBURY/ARREGI, Xabier. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 241 or.
- Motorrentzako dirua.** (i). MILNE, John/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 36 or.
- Mozorro fantastikoak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Mugetan.** (b). ETXEBERRIA, Hasier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 112 or.
- Mundua arakutzen. Seigarren maila. B-D ereduak.** (b). ARREGI, Xabier; FERNANDEZ, Ana. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 192 or.
- Munduko arrazak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Musika - gidaliburua.** URBIETA, Imanol//ODRIOZOLA, Elena. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 104 or.
- Musika 1.** URBIETA, Imanol//BELMONTE, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 76 or.
- Musika 5.** URBIETA, Imanol//ODRIOZOLA, Elena. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 88 or.
- Musika 6.** URBIETA, Imanol//ODRIOZOLA, Elena. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 96 or.
- Musika historian zehar-BBB 1.** ALKAIN, P. eta beste/ELHUYAR**. Elkar. Donostia. 25,5 x 20 cm. 180 or.
- Musika ikasten dut.** (b). IGLESIAS, Mercedes; MARTIN BARO, Alicia. Erviti. Donostia. 30 x 21 cm. 110 or.
- Mutil arteko neska.** (b/i). LYONS, Pam/MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 152 or.
- Muxi eta Kuxi.** (i). LLOBET, Pepa/ELIZEGI, Patxi. Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 22 cm. 12 or.
- N. Ormaetxea «Orixe».** (b). IZTUETA, Paulo. E.J. Argitalpen-Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 12 or.
- Nabukodonosor.** (b). ESNAL, Pello//LUCAS, Jesus. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 78 or.
- Nafarroa batean da.** (i). GOMEZ, Santi/NAFARROAKO GOBERNUA. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 17 x 17 cm. 32 or.
- Nafarroako "D" ereduko. 8 gn. mailako ikasleen euskara errendimendua.** ETXAGUE ALKALDE, Xabier. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 442 or.
- Nafarroako artizarra.** (b). ITURRALDE, Joxemari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 104 or.
- Narrazioak.** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 148 or.
- Natur 7.** AURREKOETXEA, Manuel; ZULUAGA, Gabriel//LEOZ, Mikel. Elkar. Donostia. 24,5 x 19 cm. 216 or.
- Natura arakutzen 2. Zazpigarren maila. D eredua.** (b/i). AMESTOY, Jose Ignacio; ALAMO, Benito del; IZQUIERDO, Pedro/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 264 or.

- Natura arakutzen 3. Zortzigarren maila D eredia.** (b/i). AMESTOY, Jose Ignacio; ALAMO, Benito del; IZQUIERDO, Pedro/MURUA, Mitxel//FERNANDEZ, Carlos. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 290 or.
- Natura eta abentura bidaia zientifikoetan. (Livingstone eta Humboldt-en esplorazioak).** (i). SARDA TALDEA/GAIK. Gaiak. Donostia. 21,5 x 17 cm. 206 or.
- Naturako nahimena.** (i). SCHOPENHAUER, Arthur/MENDIGUREN BEREZIARTU, Xabier. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 235 or.
- Negarrik ez, haurra.** (i). WA THIONG'O, Ngugi/BARRENA, Per-nando. Txalaparta. Tafalla. 19 x 12 cm. 182 or.
- Negua basoan.** (i). X.X./X.X. Ttartalo. Donostia. 18 x 20 cm. 10 or.
- Neolitoa eta lehen hiriak. Zazpigarren maila D eredia.** (b/i). PREGO, Alberto/MURUA, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Nerea eta biok.** MINTEGI, Laura. Txalaparta. Tafalla. 19 x 11,5 cm. 125 or.
- Neronek tirako nizkin.** SALABERRIA, Sebastian. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 179 or.
- Neskazar, Amantxi, Aterako gera, Biozberak.** ALTZAGA, Toribio. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 203 or.
- Ni ez naiz hemengoa.** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm. 248 or.
- Ni naizen hori.** (b). GORRINDO, Karlos. Txalaparta. Tafalla. 19 x 12 cm. 161 or.
- Ni zu banintz.** (i). CALLEJA, Seve/AGIRRE BEREZIBAR, Jesus Maria//LUCAS, Belen. Giltza. Barcelona. 17 x 12 cm. 46 or.
- Nikolas txiki eta bere lagunak.** (b/i). GOSCINNY/URBISTONDO, David//SEMPE. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 168 or.
- Nikolas txiki.** (b/i). GOSCINNY /TAPIA, Imanol//SEMPE. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 204 or.
- Nikolas txikiren errekreoak.** (b/i). GOSCINNY/AGIRRE, Ramon//SEMPE. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 152 or.
- Nikolas txikiren oporrak.** (b/i). GOSCINNY/AGIRRE, Ramon//SEMPE. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 192 or.
- Nikolasaren abenturak eta kalenturak.** (b). ATXAGA, Bernardo; EGUILLOR, Juan Carlos//EGUILLOR, J. C. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 92 or.
- Nire anaia gazteenaren gutunak.** (i). DONNER, Chris/GOMEZ, Genaro//LUCAS, Belen. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 58 or.
- Nire hiria eta bertako etxeak.** Ttartalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.

- Nire izeba Teo.** (b/i). MATEOS, Pilar/ZUBIRI IBARRONDO, Ilari. Anaya. Madrid. 19 x 12 cm. 112 or.
- Nire jostailuak.** Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Nire musika liburua 1.** (i). HAJNOCZY, Katalin; RIOS, Alberto/ETXEBARRIA, Juan Manuel/LAUZIRIKA, Alberto*. Labayru. Bilbo. 24 x 17 cm. 36 or.
- Nire musika liburua 2.** (i). HAJNOCZY, Katalin; RIOS, Alberto/ETXEBARRIA, Juan Manuel/LAUZIRIKA, Alberto*. Labayru. Bilbo. 24 x 17 cm. 32 or.
- Nire musika liburua 3.** (i). HAJNOCZY, Katalin; RIOS, Alberto/ETXEBARRIA, Juan Manuel/LAUZIRIKA, Alberto*. Labayru. Bilbo. 24 x 17 cm. 30 or.
- Nola bidaiatzen dute nire lagunek?** RIGOL, F./RIGOL, F. Ttarttalo. Donostia. 19 x 15,5 cm. 16 or.
- Nola erosi etxebizitza Espanian pausoka-pausoka.** (i). COLEGIO REGISTRO DE LA PROPIEDAD/X.X. Col. Reg. Propiedad España. Madrid. 22 x 10 cm. 36 or.
- Nola jolas egiten dute nire lagunek?** RIGOL, F./RIGOL, F. Ttarttalo. Donostia. 19 x 15,5 cm. 16 or.
- Nola mozorrotzen dira nire lagunak?** RIGOL, F./RIGOL, F. Ttarttalo. Donostia. 19 x 15,5 cm. 16 or.
- Non dago Stalin?** (b). MONTOIA, Xabier. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 140 or.
- Nora goaz?** ZAPIRAIN, Salvador «Ataño». Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 212 or.
- Nork bere bidea.** IRAZUSTA, Juan Jose. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 320 or.
- Obabakoak.** (b). ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 404 or.
- Obelix eta konpainia.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Obras Completas del P. Donostia. IX: Cancionero Vasco. IV Danzas.** (e). DONOSTIA, Aita/RIEZU, Jorge**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 660 or.
- Obras Completas del P. Donostia. VI: Cancionero Vasco. I Canciones.** (e). DONOSTIA, Aita/RIEZU, Jorge**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 541 or.
- Obras Completas del P. Donostia. VII: Cancionero Vasco. II Canciones.** (e). DONOSTIA, Aita/RIEZU, Jorge**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 572 or.
- Obras Completas del P. Donostia. VIII: Cancionero Vasco. III Canciones. Papeles de Humboldt.** (e). DONOSTIA, Aita/RIEZU, Jorge**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 527 or.

- Ofiziozko Txandaren eta Doako Zuzentzaren Araubidea / Normativa del Turno de Oficio y Justicia Gratuita.** (e). ASKOREN ARTEAN. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 185 or.
- Oiangurengo Hariztiaren Azterketa: basoko ibilbidea.** CANALS VENTIN, Purificació; DORRONSORO SANZ, Perdiñanda; FERNANDEZ VALLES, Angelines. Denasport. Irun. 29 x 21 cm. 36 or.
- Oihana.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Oihaneko ipuinak.** (i). QUIROGA, Horacio/ALDEKOA - OTALORA, Alex//JURADO, Pablo. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 98 or.
- Oihaneko Liburua.** (i). DISNEY, Walt/X.X.//X.X. Everest. León. 27,5 x 21 cm. 45 or.
- Oihenarten laugarren mendeurrena / Cuarto centenario de Oihenart / Quatrième centenaire d'Oyhénart.** (e). ASKOREN ARTEAN. Euskaltzaindia. Bilbo. 23 x 16 cm. 696 or.
- Oinarrizko ehun galdera zientziari buruz.** (i). ASIMOV, Isaac/GAIK. Gaiak. Donostia. 21,5 x 17 cm. 290 or.
- Oñati, gure herria.** RAMIREZ DE OKARIZ, Iñigo. Oñatiko Udala. Oñati. 27 x 19 cm. 176 or.
- Oporretako koaderno 1.** ASKOREN ARTEAN//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 2.** ASKOREN ARTEAN//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 3.** ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 19 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 4.** ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 19 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 5.** ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 27 x 19 cm. 64 or.
- Oreina eta ehiztaria.** (i). X.X./ELIZEGI, Patxi. Ttarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Oroimenaren hitza. Ikastolen historia 1960-1975.** FERNANDEZ, Idoia. UEU. Bilbo. 23,5 x 16,5 cm. 302 or.
- Orotariko Euskal Hiztegia. VII liburukia (Ere-Fa).** MITXELENA, Luis; SARASOLA, Ibon. Desclée de Brouwer/Mensajero. Bilbo. 25,5 x 18 cm. 808 or.
- Ortzadar 5. Erljio katolikoa.** (i). PEREZ URROZ, Alejandro/AGIRRE, Esteban. Bruño. Bilbo. 95 or.
- Ortzadarraren azpitik.** KAZABON, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 66 or.
- Ospitale Estatistika / Estadística Hospitalaria. 1992.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 122 or.

- Ospitale Estatistika / Estadística Hospitalaria. 1984-1992.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 77 or.
- Ospitaleez kanpoko estatistika publikoa 1993 / Estadística extrahospitalaria pública 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 64 or.
- Ospitaleez Kanpoko Estatistika Publikoa 92 / Estadística Extrahospitalaria Pública 92.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 90 or.
- Otsoko - Gorputz Hezkuntza - Gida.** GOMENDIO, Margari//ODRIOZOLA, Elena. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 284 or.
- Otto errinozerontea.** (i). LUND KIRKEGAARD, Ole/GARMENDIA, Mikel//LUND KIRKEGAARD, Ole. Zubia. Leioa. 20 x 12 cm. 94 or.
- Otto Pette. Hilean bizian bezala.** (b). LERTXUNDI, Anjel. Alberdania. Irun. 20,3 x 14 cm. 458 or.
- Pat eta pilagan.** (i). NETSHAEV, Vadim/JUARISTI, Felipe//MAZELAUNAY, Lucien. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 166 or.
- Patakon.** (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 118 or.
- Patxiaren itsasontzi pirata.** (i). DUPASQUIER, Philippe/ELIZEGI, Patxi//DUPASQUIER, Philippe. Timun Mas. Barcelona. 22,5 x 27,5 cm. 30 or.
- Paulov-en txakurrak.** CANO, Harkaitz. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 53 or.
- Pedrotxo.** UGALDE, Martin. Euskaltzaindia. Bilbo. 20,5 x 13 cm. 137 or.
- Pelu.** KAZABON, Antton//REDONDO, Daniel. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 52 or.
- Pernando amezketarra.** (b). ORMAZABAL, Joxantonio//LUCAS, Jesus. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 176 or.
- Perraulten ipuinak.** (b/i). PERRAULT, Charles/GOMEZ, Genaro*//DORE, Gustave. Pamiela. Iruñea. 25 x 17,5 cm. 146 or.
- Persiar gutunak.** (i). MONTESQUIEU/URKIZU, Patxi. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 304 or.
- Pertsona - izenak euskaraz nola eman (eta exotoponymiaz eraskin bat).** IRIGOIEN, Alfonso. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 22 x 15 cm. 302 or.
- Pike eta Pitito.** AGURRUTZA, Xabier//ROMERO, Kutxi. Txalaparta. Tafalla. 19 x 13 cm. 101 or.
- Pinotxo.** (i). X.X./X.X. Ttartalo. Donostia. 16,5 x 23 cm. 20 or.
- Pintto.** (i). LLOBET, Pepa/ELIZEGI, Patxi. Ttartalo. Donostia. 22,5 x 22 cm. 12 or.

- Pippi kaltzaluze.** (i). LINDGREN, Astrid/URBISTONDO, David// VANG NYMAN, Ingrid. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 160 or.
- Pirataren ibilaldia.** (b/i). LONDON, Jack/GORRINDO, Karlos. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 176 or.
- Pirineoak II - 1000 igoera.** (i). ANGULO, Miguel/TAPIA, Imanol//ANGULO, Miguel. Elkar. Donostia. 27 x 19 cm. 326 or.
- Piriniotako sumendiak, hartzak, mendi-gidariak eta beste hamaika istorio.** (i). SARDA TALDEA/GAIK. Gaiak. Donostia. 21,5 x 17 cm. 300 or.
- Plastika 5.** EGAÑA, Xabier. Elkar. Donostia. 23,5 x 33 cm. 100 or.
- Plastika 6.** EGAÑA, Xabier. Elkar. Donostia. 23,5 x 33 cm. 100 or.
- Poemak.** (i). AUDEN, W.H./OLASAGARRE, Juanjo. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 176 or.
- Pokina eskimala.** ATEKA, Piedad. Izar. Barakaldo. 19 x 17,5 cm. 24 or.
- Pol eta puy.** (b/i). CALLEJA, Seve/SARASOLA, Joan Mari//DOMINGUEZ, Angel. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 144 or.
- Portzelanazko irudiak.** (b). ALDAI, Iñaki. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 76 or.
- Postariak beti deitzen du mila aldiz.** (i). MARTIN, Andreu; RIBERA, Jaume/UGARTEBURU, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 168 or.
- Poti pottokaren ipuina.** (i). WILTSHIRE, Terry/X.X. Fher. Bilbo. 27 x 21 cm. 24 or.
- Prakagorri 5 (Batueraz).** CALLEJA, Seve; ELORRIAGA, Marisa; ISASI, Belinda/LAZKANO, Edurne*//DOMINGUEZ, Angel; MUÑOZ, Jose Maria; SAN BLAS, Marcos; SADABA, Aintzane; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 128 or.
- Prakagorri 5 (Bizkaieraz).** CALLEJA, Seve; ELORRIAGA, Marisa; ISASI, Belinda/ARTARAZ, Jabi***//DOMINGUEZ, Angel; MUÑOZ, Jose Maria; SAN BLAS, Marcos; SADABA, Aintzane; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 128 or.
- Prakagorri 6 (Batueraz).** CALLEJA, Seve; ELORRIAGA, Marisa; ISASI, Belinda/LAZKANO, Edurne*//DOMINGUEZ, Angel; MUÑOZ, Jose María; SAN BLAS, Marcos; SADABA, Aintzane; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 128 or.
- Prakagorri 6 (Bizkaieraz).** CALLEJA, Seve; ELORRIAGA, Marisa; ISASI, Belinda/ARTARAZ, Jabi***//DOMINGUEZ, Angel; MUÑOZ, Jose María; SAN BLAS, Marcos; SADABA, Aintzane; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 128 or.
- Promesa.** (b/i). SCOTT-BUCCLEUCH, R. L./MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Ramuntxo detektibe.** (b). ATXAGA, Bernardo; EGUILLOR, Juan Carlos//EGUILLOR, J. C. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 92 or.

- Recursos / Helpideak II.** MARTINEZ DE MORENTIN DE GOÑI, Juan Ignacio. Asoc. Cen. UNESCO. Donostia. 30 x 21 cm. 56 or.
- Renatak pianoa joten dau, ingelesa ikasten dau eta etabar, etabar, etabar (Bizkaieraz).** (i). GARCIA, Ramón/MENDIGUREN, Mari Carmen; SARASOLA, Jose Antonio/BARRUETABEÑA, Sabin***//ZABALA, Javier. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 120 or.
- Renatak pianoa jotzen du, ingelesa ikasten du eta etabar, etabar, etabar (Batueraz).** (i). GARCIA, Ramón/MENDIGUREN, Mari Carmen; SARASOLA, Jose Antonio//ZABALA, Javier. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 120 or.
- Ria de Bilbao: Vulkanoren sutegia.** FONTCUBERTA, Joan; VAZQUEZ MONTALBAN, Manuel. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 29 x 25 cm. 120 or.
- Robin Hood.** (i). BARCO, Manuel/ELIZEGI, Patxi//BARCO, Manuel. Ttarttalo. Donostia. 23,5 x 31 cm. 44 or.
- Rol sexualak eta eredu sozialak.** SIMON, Montse; ARRUTI, Itziar; CARBONELL, Arantxa. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 107 or.
- Rosaliaren arkatza.** (i). CORTIZAS, A./ROMERO MARTINEZ DE ZABARTE//MENENDEZ, Margarita. SM. Arrigorriaga. 19 x 12 cm. 64 or.
- Sagarraren hausterrea.** MARKULETA, Gerardo "IRIBERRI, Jon". Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 76 or.
- Sakoneta** ZABALA, Juan Luis. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 176 or.
- Salbatore Mitxelena Literatur Lehiaketa 1993.** IRAOLA, Aitor eta beste. Zarautzko Udala. Zarautz. 20,5 x 15 cm. 80 or.
- Sanferminak.** (i). AZPILICUETA SALA, Luis; DOMENECH GARCIA, Jose Maria/NAFARROAKO GOBERNUAEN ITZULPEN ATALA. Nafarroako Gobernu. Iruñea. 17 x 17 cm. 72 or.
- Santiago Eliza (Santo Domingo komentua. Aita domekarrak. Iruña) / Iglesia de Santiago (Convento de Santo Domingo. Padres dominicos. Pamplona).** (e/i). ITURGAITZ, Domingo/MANGADO URDANIZ, Fco. Javier. Iruñeko Udala. Iruñea. 20 x 14 cm. 336 or.
- Sarean leiho.** IGERABIDE, Juan Kruz. Alberdania. Irun. 21 x 15 cm. 87 or.
- Sargori.** LIZARRALDE, Pello. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm. 101 or.
- Seduzitzailearen egunkaria.** (i). KIERKEGAARD, Soren/MENDIZABAL, Juan Mari. Klasikoak. Bilbo. 23 x 15 cm. 197 or.
- Sei lagun, sei sekretu.** MUGURUZA, Jabier//ZABALETA, Jon. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 76 or.
- Sektore Publikoaren Aurrekontuen Estatistikak. Likidazioak-aurrekontuak 92-93 / Estadísticas Presupuestarias del Sector Público. Liquidaciones-presupuestos.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Bilbo. 25,5 x 21 cm. 265 or.

Sexu-informaziorako nire lan-koaderno 1. Lehen Hezkuntza.

(i). GARCIA, José Luis/LARREA, Gurutze//BAYES, Pilarin. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 55 or.

Sexu-informaziorako nire lehen ipuina. Haur Hezkuntza. (i).

GARCIA, José Luis/LARREA, Gurutze//BAYES, Pilarin. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 39 or.

Sexu-informaziorako nire lehen liburua. Lehen Hezkuntza. (i).

GARCIA, José Luis/LARREA, Gurutze//BAYES, Pilarin. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 72 or.

Shane. (b/i). SHAEFER, Jack/MUJIK, Jose Antonio. Elkar.

Donostia. 18 x 11 cm. 104 or.

Sherlock Holmes eta itsas tratatua. (i). CONAN DOYLE, Arthur/

MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 84 or.

Sherlock Holmes-en istorioak 2. (b/i). CONAN DOYLE, Arthur/

MUJIK, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.

Sherlock Holmesen istorioak 1. (b/i). CONAN DOYLE, Arthur/

MUJIK, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.

Sinbad Marinela. (i). BARCO, Manuel/ELIZEGI, Patxi//BARCO,

Manuel. Tartalo. Donostia. 23,5 x 31 cm. 44 or.

Sirimiri - hizkuntza 5. ASKOREN ARTEAN//BELTZUNEGI, Pili.

Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 232 or.

Sirimiri - irakurgaiak 5. ZUBELDIA, Iñaki//ZABALETA, Jon.

Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 144 or.

Sorgin txikia. (i). PREUSSLER, Otfried/IPARRAGIRRE,

Pilar//GEBHARDT GAYLER, Winnie. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 168 or.

Sorlekuaren kezka. LERTXUNDI, Joxe Mari. Sendoa. Oiartzun.

19 x 12 cm. 238 or.

Sozietateen Kontabilitatea. 90-XII-20ko K.P.O.ri Egokitua. (i).

ALVAREZ LOPEZ, José/UZEI/ERRASTI AMUZARRAIN, Angel M. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 440 or.

Soziolinguistika matematikoa. ALVAREZ ENPARANTZA, Jose

Luis; ISASI BALANTZATEGI, Xabier. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 205 or.

Soziologia. (i). HORTON, Paul B.; HUNT, Chester L./GUZTI LIN-

GUA/SOZIOLOGIA I SAILEKO IRAKASLE ELEBIDUNAK. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 27 x 19 cm. 476 or.

Sudur puntan mundua. GARZIA GARMENDIA, Juan//OLA-

RIAGA, Antton. Alberdania. Irun. 21,2 x 14,5 cm. 62 or.

Sute haundi bat ene bihotzean. ITURRALDE, Joxemari. Pamiela.

Iruña. 19 x 13 cm. 101 or.

Ta marbuta. (b). KINTANA, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm.

136 or.

- Talai.** (i). LODI, Mario/BIGURI, Koldo//TELLAETXE, Jose. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 134 or.
- Teatroa 3 (Txotxongiloak).** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teatroa 4 (Kondairak).** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 159 or.
- Teatroa 5 (Poliziakoa).** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teatroa 6 (Txotxongiloak).** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 158 or.
- Teatroa 7 (Umorezkoa).** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teatroa 8 (Umorezkoa).** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teknologia Mekanikoa 40. Material metalikoak.** ARRASATEKO ESKOLA POLITEKNIKOA. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 46 or.
- Teknologia Mekanikoa 42. Altzaiuen Tratamentu ter.** ARRASATEKO ESKOLA POLITEKNIKOA. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 69 or.
- Teknologia mekanikoa. 43. Materialen saiakuntza mekanikoak.** ARRASATEKO ESKOLA POLITEKNIKOA. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 50 or.
- Tene lehiaketa 1994.** DEBAKO UDALA. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 92 or.
- Teo bihurria.** (i). DENOU, Violeta/ORMAZABAL, Joxantonio//DENOU, Violeta. Elkar. Donostia. 26,5 x 26,5 cm. 28 or.
- Teo eranskailuak. Margotu, ebaki eta erantsi: 1.** DENOU, Violeta. Elkar. Donostia. 23,5 x 22,5 cm. 10 or.
- Teo eranskailuak. Margotu, ebaki eta erantsi: 2.** DENOU, Violeta. Elkar. Donostia. 23,5 x 22,5 cm. 10 or.
- Teo eranskailuak. Margotu, ebaki eta erantsi: 3.** DENOU, Violeta. Elkar. Donostia. 23,5 x 22,5 cm. 10 or.
- Teo ikerketan: ikusmena.** DENOU, Violeta//DENOU, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 18 x 21 cm. 12 or.
- Teo ikerketan: koloreak-1.** DENOU, Violeta//DENOU, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 18 x 21 cm. 12 or.
- Teo sukaldean.** (i). DENOU, Violeta/ORMAZABAL, Joxantonio//DENOU, Violeta. Elkar. Donostia. 17 x 17 cm. 10 or.
- Teo, goazen paseatzera.** (i). DENOU, Violeta/ORMAZABAL, Joxantonio//DENOU, Violeta. Elkar. Donostia. 17 x 17 cm. 10 or.
- Teoria fisikoen oinarriak.** ETXEBARRIA, Jose Ramon. UEU. Bilbo. 19,5 x 13,5 cm. 246 or.
- Testuak aztertzen.** BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de. Butron. Getxo. 14 x 20 cm. 300 or.

- Tiko tigrearen ipuina.** (i). WILTSHIRE, Terry/X.X. Fher. Bilbo. 27 x 21 cm. 24 or.
- Tobiren arazo larria.** ATEKA, Piedad//X.X. Izar. Bilbo. 19 x 17,5 cm. 23 or.
- Tomas txorimalo.** (b/i). PREUSSLER, Otfried/GARTZIA, Xabier//HOLZING, Herbert. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Toponimia de la Cuenca de Pamplona. Pamplona / Iruña.** (e). Euskaltzaindia. Bilbo. 27 x 17 cm. 530 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 12 Etxarri....** (e). JIMENO JURIO, Jose Maria. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 253 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 13 Arakil...** (e). JIMENO JURIO, José María. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 277 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 14 Valle Roncal...** (e). JIMENO JURIO, José María. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 270 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 15 Bárdenas...** (e). JIMENO JURIO, José María. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 133 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 16 Arguedas...** (e). JIMENO JURIO, José María. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 197 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 17 Berbinzana...** (e). JIMENO JURIO, José María. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 253 or.
- Toponimia y cartografía de Navarra. T. 18 Andia...** (e). JIMENO JURIO, José María. Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 189 or.
- Trebetasun eta errendimendu matematikoa testuinguru elebidunean.** LUKAS MUJIKA, José Francisco. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 318 or.
- Triste nago (Batueraz).** (i). MOSES, Brian/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Triste nago (Bizkaieraz).** (i). MOSES, Brian/ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 22 x 20 cm. 32 or.
- Tristeak kontsolatzeko makina.** (b). LERTXUNDI, Anjel. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 90 or.
- Trostan, hegan zein narrazean.** GORRINDO, Karlos//ZAPIRAIN, Montxo. Txalaparta. Tafalla. 19 x 13 cm. 77 or.
- Tubabu.** ARRETXE, Jon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 208 or.
- Tunel luzea.** (b/i). MILNE, John/MENDIGUREN, Iñaki//GALS-WORTHY, Gay. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 40 or.

- Turismo antolatzezko Legea / Ley de Ordenación del Turismo.**
(e). ASKOREN ARTEAN. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia.
Gasteiz. 17 x 12 cm. 143 or.
- Txalaparta euskal erritmo eta soinu era.** GOIRI ITURRIZAR,
Josu. Goiri. Arrigorriaga. 21 x 15 cm. 204 or.
- Txan fantasma.** (b). LANDA, Mariasun//ZABALETA, Jon. Elkar.
Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 64 or.
- Txanogorritxo.** (i). X.X./X.X. Ttartalo. Donostia. 16,5 x 23 cm. 20 or.
- Txantxangorri kantaria.** (b). ZAPIRAIN, Salvador "Ataño".
Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 275 or.
- Txantxangorria (Bizkaieraz).** (b). AREJITA, Marije; AREJITA, Iza-
skun; KORTAZAR, Maitte; URIONABARRENETXEA, Estiba-
litz//BELTZUNEGI, Pili. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 88 or.
- Txepetx 5. Inguruaren ezaguera (Bizkaieraz).** ELORRIAGA, Ma-
risa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ARTARAZ, Jabi***//DE
ANDRES, Carmen; DE HOYOS, Alberto; TELLERIA, José Luis.
Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.
- Txepetx 5. Inguruaren ezaguera. Gida (Bizkaieraz).** ELO-
RRIAGA, Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ARTARAZ,
Jabi***//DE ANDRES, Carmen; DE HOYOS, Alberto; TELLE-
RIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 256 or.
- Txepetx 5. Prozedura koaderno I (Batueraz).** ELORRIAGA,
Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ITUARTE, Mari Eli;
LAZKANO, Edurne*//FERNANDEZ DE VELASCO, Luis E;
LOPEZ DE ANDRES, Marta; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal.
Euba. 26,5 x 19,5 cm. 64 or.
- Txepetx 5. Prozedura koaderno I (Bizkaieraz).** ELORRIAGA,
Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ARTARAZ, Jabi***
//FERNANDEZ DE VELASCO, Luis E.; LOPEZ DE ANDRES,
Marta; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm.
64 or.
- Txepetx 5. Prozedura koaderno II (Batueraz).** ELORRIAGA,
Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ITUARTE, Mari Eli;
LAZKANO, Edurne*//FERNANDEZ DE VELASCO, Luis E;
LOPEZ DE ANDRES, Marta; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal.
Euba. 26,5 x 19,5 cm. 64 or.
- Txepetx 5. Prozedura koaderno II (Bizkaieraz).** ELORRIAGA,
Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ARTARAZ, Jabi***
//FERNANDEZ DE VELASCO, Luis E.; LOPEZ DE ANDRES,
Marta; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm.
64 or.
- Txepetx 5. Inguruaren ezaguera (Batueraz).** ELORRIAGA,
Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ITUARTE, Mari Eli;
LAZKANO, Edurne*//DE ANDRES, Carmen; DE HOYOS, Alberto;
TELLERIA, Jose Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.

- Txepetz 5. Inguruaren ezaguera. Gida (Batueraz).** ELORRIAGA, Marisa; ISASI, Belinda; ARTARAZ, Jabi/ITUARTE, Mari Eli; LAZKANO, Edurne*/DE ANDRES, Carmen; DE HOYOS, Alberto; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 256 or.
- Txerrama errudun.** ZUBELDIA, Iñaki//ZABALETA, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Tximu bat klinikan.** (b). ZUBELDIA, Iñaki//DOMINGUEZ, Angel. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 64 or.
- Txina, iratzartzen ari den herensugea.** GAIK. Gaiak. Donostia. 23,5 x 16 cm. 80 or.
- Txirri, Mirri eta Txiribiton-Eskolan (I).** KAZABON, Antton//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 22 x 22 cm. 36 or.
- Txirri, Mirri eta Txiribiton-Eskolan (K).** KAZABON, Antton//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 22 x 22 cm. 36 or.
- Txirri, Mirri eta Txiribiton-Igeltsero (I).** KAZABON, Antton//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 22 x 22 cm. 36 or.
- Txirri, Mirri eta Txiribiton-Igeltsero (K).** KAZABON, Antton//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 22 x 22 cm. 36 or.
- Txirindularitza Eibarren.** SEBASTIAN ALUSTIZA, J. Jose; AZPIRI EGUREN, Begoña. Club Deportivo Eibar. Eibar. 30 x 21 cm. 300 or.
- Txisketa misteka.** (b). COLLANTES, Jose//COLOMBO, Daniele. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 100 or.
- Txon eta Txan errekarra doaz.** (i). X.X./X.X. Ttarttalo. Donostia. 18 x 20 cm. 10 or.
- Txor-Txor 5. Euskara (Batueraz) Gida.** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 264 or.
- Txor-Txor 5. Euskara (Batueraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, José Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.
- Txor-Txor 5. Euskera (Bizkaieraz) Gida.** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia/ARTARAZ, Jabi; HERRERA, Eukene***//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 264 or.
- Txor-Txor 5. Euskera (Bizkaieraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia/ARTARAZ, Jabi; HERRERA, Eukene***//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.

- Txor-Txor 5. Prozedura koaderno I (Batueraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Txor-Txor 5. Prozedura koaderno I (Bizkaieraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ARTARAZ, Jabi***//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Txor-Txor 5. Prozedura koaderno II (Batueraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ALONSO, LUIS; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Txor-Txor 5. Prozedura koaderno II (Bizkaieraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ARTARAZ, Jabi***//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Txor-Txor 6. Euskara (Batueraz) Gida.** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 264 or.
- Txor-Txor 6. Euskara (Batueraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.
- Txor-Txor 6. Euskera (Bizkaieraz) Gida.** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia//ARTARAZ, Jabi; HERRERA, Eukene***//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 264 or.
- Txor-Txor 6. Euskera (Bizkaieraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; LAZKANO, Edurne; PINUAGA, Amaia//ARTARAZ, Jabi; HERRERA, Eukene***//ALONSO, Luis; JESSE; TELLERIA, Joxemari. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 200 or.
- Txor-Txor 6. Prozedura koaderno I (Batueraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Txor-Txor 6. Prozedura koaderno I (Bizkaieraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ARTARAZ, Jabi***//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.

- Txor-Txor 6. Prozedura koaderno II (Batueraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Txor-Txor 6. Prozedura koaderno II (Bizkaieraz).** BILBAO, Maite; GARAIZAR, Begoña; HERRERA, Eukene; PINUAGA, Amaia//ARTARAZ, Jabi***//ALONSO, Luis; SAN BLAS, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 52 or.
- Udaberria iritsi da.** (i). X.X./X.X. Ttartalo. Donostia. 18 x 20 cm. 10 or.
- Udal Administrazioa Garatzeko Prestakuntza Programak / Problemas de Formación para el Desarrollo de la Administración Local** (e). SAINZ GIMENEZ, Fco. Javier; CALVO GARMENDIA, Itziar. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 21 x 24 cm. 175 or.
- Udal biztanleriaren eguneratzea 91 / Actualización de la población municipal 91.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 81 or.
- Udal-Adierazleak 1994 1. tomoa / Indicadores Municipales 1994 tomo 1.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 28 x 21 cm. 790 or.
- Udal-Adierazleak 1994 2. tomoa / Indicadores Municipales 1994 tomo 2.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 28 x 21 cm. 756 or.
- Udalerrietakoak / Municipales.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 247 or.
- Udarregi bertsolaria.** (b). ZAVALA, Antonio. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 234 or.
- Ukimena (Batueraz).** (i). SHUR, Mandy/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Ukoreka.** (b). ZABALETA, Patxi. Txalaparta. Tafalla. 19 x 12 cm. 407 or.
- Unibertsitate Irakaskuntza eta Euskara 92-93. UPV/EHU / Enseñanza Universitaria y Euskara 92-93. UPV/EHU.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 120 or.
- Untxi-muntxien ipuina.** (i). POTTER, Beatrix/GILLENENA, Idoia; LEGORBURU, Garbiñe//POTTER, Beatrix. Desclée de Brouwer. Bilbo. 11 x 15 cm. 60 or.
- Ur gezen azterketa: ur gezetako ibilbidea.** CANALS VENTIN, Purificació; DORRONSORO SANZ, Perdiñanda; FERNANDEZ VALLES, Angelines. Denasport. Irun. 29 x 21 cm. 36 or.
- Urdaibai 1969-1994. Forua.** ZALABARRIA, Natxo. Hilean behin. Forua. 23 x 16,5 cm. 143 or.

- Urkiolako Benta 1594-1994. Benta baten historiako zirriborro laburra / Venta de Urkiola 1594-1994. Apuntes para la historia de una venta.** (e/i). IRAZABAL AGIRRE, Jon/BARRUETABEÑA, Edorta. Gerediaga Elkarte. 21 x 14,4 cm. 6 or.
- Urkiolako Parke Naturala, begirale txikientzako gidaliburua / Guía del pequeño observador del Parque Natural de Urkiola.** BIZKAIKO FORU ALDUNDIA; EUSKO JAURLARITZA; ARABAKO FORU ALDUNDIA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 x 24 cm. 28 or.
- Urrutiko animaliak.** Ttartalo. Donostia. 22,5 x 29 cm. 10 or.
- Urruzuno. Literatur lehiaketa 1994.** ASKOREN ARTEAN. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 199 or.
- Urtaroak.** Ttartalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Urte askoan.** (i). VAZQUEZ, Carmen/ESNAL, Pello. Bruño. Bilbo. 59 or.
- Urtegi misteriotsua.** ARANA, Aitor//CAMPOS, Alberto. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 72 or.
- Usaimena (Batueraz).** (i). SHUR, Mandy/SARASOLA, Jose Antonio//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Usaimena (Bizkaieraz).** (i). SHUR, Mandy//ARTARAZ, Jabi***//GORDON, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Ustegabeko altxorra.** SOLAS, Mª Jose//ORDOZGOITI, Iñigo. Izar. Barakaldo. 23 x 23 cm. 24 or.
- X. San Telmo Saria.** ASKOREN ARTEAN. Zumaiako Udala. Zumaia. 29,7 x 21 cm. 48 or.
- Xabier Diharce "Iratzeder".** (e). XARRITTON, Piarres. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 21 cm. 88 or.
- Xabier eguzkitan.** (i). DOWLING, Paul/ELIZEGI, Patxi//DOWLING, Paul. Timun Mas. Barcelona. 23 x 23 cm. 14 or.
- Xabier elurretan.** (i). DOWLING, Paul/ELIZEGI, Patxi//DOWLING, Paul. Timun Mas. Barcelona. 23 x 23 cm. 14 or.
- Xalbador (1920-1976).** ASKOREN ARTEAN. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 23,5 x 22 cm. 20 or.
- Xaramela.** (b). ASKOREN ARTEAN. Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 316 or.
- XIX mendea Euskal Herrian. Zortzigarren maila D eredu.** (b/i). PREGO, Alberto/ODRIOZOLA, Jexus; SAGARZAZU, Txomin; ZABALA, Karlos. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- XIX. mende akabuko kontakizunak.** AGIRRE, Txomin; ARZAK eta ALBERDI, Antonio; ETXEGARAI, Karmelo; OTAEGI, Klaudio/PAGOLA, Ines*. Elka/EEE. Donostia. 19,5 x 13,5 cm. 184 or.

- XVeik soldadu onaren menturak II.** (i). HASEK, Jaroslav/CID ABASOLO, Karlos. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 248 or.
- Zabalbideak.** ATXAGA, Bernardo; SERRAS, Ramon. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 29 x 25 cm. 116 or.
- Zakur baten akaboa.** (i). GUDULE/JUARISTI, Felipe//DIETI, Robert. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 182 or.
- Zaldibarko II. Ipuin Lehiaketa / II. Concurso de Cuentos de Zaldibar.** ASKOREN ARTEAN. Zaldibarko Udala. Zaldibar. 21 x 14,9 cm. 30 or.
- Zarautzko gida liburu turistikoa.** ASKOREN ARTEAN. Zarautzko Udala. Zarautz. 23 x 12 cm. 144 or.
- Zazpi ahizpak. Txinako ipuinak II.** (b/i). TXINAKO AUTORE BATZUK/ETXANIZ, Xabier//OSES, Pedro. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 117 or.
- Zazpi pirata balsa batean.** (b). ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 66 or.
- Zehazki-Mehazki. Centro coordinador de información y documentación juvenil de Euskadi.** (e). KULTURA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 260 or.
- Zein musikatresna jotzen dute nire lagunek?.** RIGOL, F.//RIGOL, F. Ttarttalo. Donostia. 19 x 15,5 cm. 16 or.
- Zenbait apunte Laudioko euskaraz.** URKIJIO, Natxo. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 209 or.
- Zenbakiak.** Ttarttalo. Donostia. 24 x 30 cm. 24 or.
- Zenbakiak.** (i). WADE, Gini /X.X.//WADE, Gini. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Zenbakiak Koadernoak. 1.** (i). MARZA, J./GILTZA TALDEA//CUBILLAS, Gusti; CUBILLAS, Juan Carlos. Giltza. Sondika. 21,5 x 27 cm. 31 or.
- Zenbakiak Koadernoak. 2.** (i). MARZA, J./GILTZA TALDEA//CUBILLAS, Gusti; CUBILLAS, Juan Carlos. Giltza. Sondika. 21,5 x 27 cm. 23 or.
- Zenbakiak Koadernoak. 3.** (i). MARZA, J./GILTZA TALDEA//GONZALEZ, Inés; CUBILLAS, Juan Carlos. Giltza. Sondika. 21,5 x 27 cm. 31 or.
- Zenbakiak Koadernoak. 4.** (i). MARZA, J./GILTZA TALDEA//ROVIRA, Fransesc; CUBILLAS, Juan Carlos. Giltza. Sondika. 21,5 x 27 cm. 31 or.
- Zer dela eta zer dela.** (b). ETXANIZ, Xabier. Pamiela. Iruñea. 25 cm. 125 or.
- Zer gerta ere.** LINAZASORO, Karlos. Alberdania. Irun. 19 x 11 cm. 180 or.
- Zer jaten dute nire lagunek? RIGOL, F.//RIGOL, F.** Ttarttalo. Donostia. 19 x 15,5 cm. 16 or.

- Zer margotzen dute nire lagunek?** RIGOL, F./RIGOL, F. Ttartalo. Donostia. 19 x 15,5 cm. 16 or.
- Zer moduz osasuna? Osasun inkesta / ¿Cómo estamos de salud? Encuesta salud (1990-1991).** (e). Nafarroako Gobernua. Iruñea. 30 x 21 cm. 384 or.
- Zeregiñak/95** ZUBIKARAI, Augustin. Flash Composition. Bilbo. 24 x 17 cm. 366 or.
- Zergatik gerrak?** (i). PERRAULT, Gilles/MONTORIO, Bego//BLOCH, Serge. Txalaparta. Tafalla. 19 x 13 cm. 57 or.
- Zeruak.** ATXAGA, Bernardo. Bilbao Bizkaia Kutxa. Bilbo. 16 x 16 cm. 28 or.
- Zeruak.** ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 46 or.
- Zesarren erramu-koroa.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Zesarren oparia.** (i). GOSCINNY/AZURMENDI, Joxemari/Egin**//UDERZO, Albert. Grijalbo/Dargaud. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 48 or.
- Zikoinen kabian sartuko naiz.** (b). ITURRALDE, Joxemari//MATA, J.M. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 93 or.
- Zipristin 7.** ZUBELDIA, Iñaki; IRAKASLE ELKARTEA//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 148 or.
- Zipristin 8.** (b). ZUBELDIA, Iñaki; IRAKASLE ELKARTEA//ZABALA, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 144 or.
- Zirkuko itzalak (Batueraz).** (i). PEREZ, Enrique/BERRIOTXOA, Joseba Andoni//RAMIREZ, Johanna. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 40 or.
- Zirkuko itzalak (Bizkaieraz).** (i). PEREZ, Enrique/BERRIOTXOA, Joseba Andoni***//RAMIREZ, Johanna. Ibaizabal. Euba. 23 x 23 cm. 40 or.
- Zirriborro 5. Prozedura koaderno I (Batueraz).** (i). LOZANO, Celia; CORTES, Carmen/SARASOLA, Jose Antonio//LOZANO, Celia. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 112 or.
- Zirriborro 5. Prozedura koaderno I (Bizkaieraz).** (i). LOZANO, Celia; CORTES, Carmen/HERRERA, Eukene***//LOZANO, Celia. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 112 or.
- Zirriborro 5. Prozedura koaderno II (Batueraz).** (i). LOZANO, Celia; CORTES, Carmen/SARASOLA, Jose Antonio//LOZANO, Celia. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 112 or.
- Zirriborro 5. Prozedura koaderno II (Bizkaieraz).** (i). LOZANO, Celia; CORTES, Carmen/HERRERA, Eukene***//LOZANO, Celia. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 112 or.
- Zlataren egunkaria.** (i). ZLATA, Filipovic/BIGURI, Koldo. Desclée de Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 167 or.

Zooa. (b). HAWKSLEY, Gerald//HAWKSLEY, Gerald. Ttarttalo. Donostia. 19,5 x 18,5 cm. 8 or.

Zoritzarreko amodioak. (b/i). HARDY, Thomas/OTERMIN, Ander. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 128 or.

Zu ta ni, biok. ANDRINUA, Martzel//URKIA, Hilario. Ibaizabal. Euba. 19 x 11 cm. 192 or.

Zuzenbide Erromatarren sarrera historikoa. TXURRUKA, Juan de. Deustuko Unibertsitatea. Deustu. 22 x 15 cm. 310 or.

Zuzenbide Konstituzionala. (i). Bolumena. Ordenamendu Konstituzionala. Hiritarren eskubide eta betebeharrak. (i). LOPEZ GUERRA, Luis; ESPIN, Eduardo; GARCIA MORILLO, Joaquín; PEREZ TREMPs, Pablo SATRUSTEGUI, Miguel/UZEI/UGARTEMENDIA, Juan Ignacio**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 347 or.

Zuzenbide Konstituzionala. II. Bolumena. Estatuaren Botereak. Estatuaren Lurralde Antolamendua. (i). LOPEZ GUERRA, Luis; ESPIN, Eduardo; GARCIA MORILLO, Joaquín; PEREZ TREMPs, Pablo SATRUSTEGUI, Miguel/UZEI/UGARTEMENDIA, Juan Ignacio**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Bilbo. 24 x 17 cm. 332 or.

TOLOSA HIRIBIDEA. 103-1. C
TEL. (943) 21 80 92
FAX (943) 21 82 07
20009 DONOSTIA

